

**Truth is the first
casualty to any war**

(Αγγλική ρήση)

Εξώφυλλο:

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: Η Διάσκεψη της Γιάλτας

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του συγγραφέα

ISBN 978-960-931007-9

Τέταρτη έκδοση

Εκτύπωση – Βιβλιοδεσία

ICC

Ιωαννίδης Νικόλαος

Εμμ. Μπενάκη 36 - Αθήνα

Τηλ.: 210 3832117, Fax: 210 3832527

info@icc-printing.gr

http: www.icc-printing.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος

Η **Συνθήκη των Βερσαλλιών** δεν οδήγησε στην εγκαθίδρυση μιας σταθερής και μακροχρόνιας ειρήνευσης. Η «*ειρήνη των νικητών*» θεμελιώνεται στην ταπείνωση των ηττημένων.

Η **Γερμανία** υφίσταται εδαφικούς ακρωτηριασμούς. Επιστροφή της Αλσατίας και Λορραίνης στην Γαλλία και προσάρτηση της περιοχής του Σάαρ. Εγκατάλειψη Ανατολικής Πρωσίας και Σιλεσίας. Αποστρατικοποίηση της Ρηνανίας. Το Ντάντσιχ γίνεται αυτόνομο.

Το Βερολίνο παραχωρεί το πολεμικό του ναυτικό στους Βρετανούς. Υποχρεώνεται να πληρώσει ένα δυσβάσταχτο ποσό ως πολεμική αποζημίωση στην **Entente**.

Οι όροι, όμως, δεν είναι τέτοιοι ώστε να εμποδίσουν την οικονομική και στρατιωτική αναγέννηση μιας χώρας που επιδιώκει να πρωταγωνιστήσει στις ευρωπαϊκές εξελίξεις.

Μετά την επιτυχία της επανάστασης των **Μπολσεβίκων** στη Ρωσία, η Σοβιετική Ένωση στερείται ορισμένων εδαφών υπέρ της Πολωνίας, καθώς και των νεαρών δημοκρατιών της Βαλτικής. Η ύπαρξη ενός κομμουνιστικού κράτους στους κόλπους της Γηραιάς Ηπείρου, ωθεί τις νικήτριες δυνάμεις να υιοθετήσουν την πολιτική της «*καραντίνας*» με στόχο να απομονώσουν την Μόσχα από την υπόλοιπη Ευρώπη.

Γ. Αναστασιάδης
(Καθηγητής Πανεπιστημίου)

Το σύμφωνο Μολότωφ – Ρίμπεντροπ

21 Αυγούστου 1939

Προς τον Καγκελάριον Γερμανίας, Α. Χίτλερ,

«Σας ευχαριστώ δια την επιστολή σας. Ελπίζω ότι η Γερμανο-σοβιετική συμφωνία «περί μη επιθέσεως» θα είναι η απαρχή σοβαρών βελτιώσεων των δύο χωρών μας.

Οι χώρες μας χρειάζονται ειρηνικές σχέσεις. Η συμφωνία της Γερμανικής Κυβερνήσεως να υπογράψει συνθήκη «μη επιθέσεως» θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις δια την απάλειψη της πολιτικής εντάσεως και την καθιέρωση ειρήνης και συνεργασίας μεταξύ των χωρών μας.

Η Σοβιετική κυβέρνηση με εξουσιοδότησε να σας πληροφορήσω ότι συμφωνεί δια την επίσκεψη του κ. Ρίμπεντροπ στη Μόσχα στις 23 Απριλίου.»

I. Στάλιν

Με την συναίνεση της χιτλερικής Γερμανίας, αλλά χωρίς αυτήν των Δυτικών δυνάμεων, η Σοβιετική Ένωση επιτυγχάνει την κατάργηση των εδαφικών συνόρων της, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί το 1917.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο εικοστός αιώνας χαρακτηρίζεται από την ολοκληρωτική εξολόθρευση που επέφεραν οι δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι.

Ο πρώτος που άρχισε το 1914 και φάνηκε ότι τελείωσε το 1918 με την επισφαλή και τιμωρό ειρήνη της Συνθήκης των Βερσαλλιών, αλλά, ξαναφούντωσε με προκλήσεις και επεισόδια από τους ηττημένους που κορυφώθηκαν το 1939 με το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο που οριστικά τελείωσε το 1945.

Περί το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου εξαιρετικά σημαντικά γεγονότα υπήρξαν η εκδήλωση της Ρωσικής Επανάστασης και η εν συνεχεία δημιουργία του Σοβιετικού καθεστώτος, η ιδεολογία του οποίου σφράγισε τον 20^ο αιώνα αλλά και λόγω του προκληθέντος διαμελισμού της Τουρκικής Αυτοκρατορίας, επακολούθησασα γενοκτονία 1,5 εκατομμυρίων Αρμενίων και μισού (1/2) εκατομμυρίου Ελλήνων του Πόντου, Ανατολικής Θράκης και Μικράς Ασίας.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος δεν οδήγησε μόνο σε εκατομμύρια θύματα μαχίμων και αμάχων αλλά και στην μαζική εξολόθρευση πέντε εκατομμυρίων Εβραίων στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως και έληξε με την μαζική καταστροφή που προκάλεσαν οι Αμερικάνοι με τη ρήψη της ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι.

Διάσημοι ιστορικοί αλλά και μεγάλοι στρατιωτικοί και πολιτικοί ηγέτες περιέγραψαν τα πολεμικά γεγονότα που έλαβαν χώρα λεπτομερώς κατά τη διάρκεια και των δύο Παγκοσμίων Πολέμων, ορισμένοι βάσει της προσωπικής

συμμετοχής των σ' αυτούς και άλλοι βασιζόμενοι σε αφηγήσεις στρατιωτικών και πολιτικών που συμμετείχαν στη διαμόρφωση της καταστάσεως στα πεδία των μαχών και τις πολιτικές αποφάσεις που ελήφθησαν γι' αυτές τις μάχες μεταξύ των εμπλεκομένων κρατών.

Τα περισσότερα απ' αυτά τα ιστορικά βιβλία που αναφέρονται στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο είναι ογκώδη, πολυσέλιδα, περιγράφοντας λεπτομερώς τις μεγάλες μάχες και τις πολιτικές απόψεις που οδήγησαν σ' αυτές και σφράγισαν την εξέλιξη των δύο πολέμων και τη διαμόρφωση των νέων συνόρων των κρατών στην Ευρώπη, την Αφρική, τη Μέση και Άπω Ανατολή. Έτσι όποιος θα ήθελε να μελετήσει ή να ασχοληθεί, για μορφωτικούς ή πληροφοριακούς λόγους με τα πολεμικά γεγονότα που καταλυτικά επέδρασαν στην εξέλιξη της καταστάσεως και την έκβαση του πολέμου, θα πρέπει να ανατρέξει στις σελίδες των βιβλίων αυτών για ανεύρεση των στοιχείων που αναζητεί.

Το τελευταίο διάστημα μου εδόθη η ευκαιρία να διαβάσω τα κείμενα του βιβλίου του Γ. Λιώκη, ο **«Β' Παγκόσμιος Πόλεμος»**. Η προσωπική μελέτη των θεμάτων που περιλαμβάνονται στο βιβλίο αυτό, ομολογώ με εντυπωσίασε. Θα προσπαθήσω λοιπόν να εξηγήσω τους λόγους γιατί.

1. Η δομή του βιβλίου είναι πολύ προσεγμένη, ώστε να παρέχει στον αναγνώστη μεγάλη ευχέρεια στην ανεύρεση των κομβικών σημείων και των στοιχείων που αναφέρονται στη διεξαγωγή των μεγάλων μαχών σε όλα τα θέατρα των επιχειρήσεων, των διασκέψεων των ηγετών των αντιπάλων,

και τέλος, των συμφωνιών που επετεύχθησαν μεταξύ των Συμμάχων.

2. Ο σύντομος και συνοπτικός τρόπος εξιστόρησης των γεγονότων χρονολογικά, με σαφήνεια και ακρίβεια, αναφέροντας τον τόπο και χρόνο που έλαβε χώρα το κάθε γεγονός και ακόμη το ονοματεπώνυμο και τον βαθμό του ηγέτη στρατιωτικού (Στρατηγός, Ναύαρχος, Πτέραρχος) και πολιτικού (Πρόεδρος, Πρωθυπουργός, Υπουργός) των εμπλεκόμενων Δυνάμεων.

3. Ο αριθμός (μέγεθος), ο τύπος και το είδος (Ειδικές Πολυμορφικές Δυνάμεις) των Δυνάμεων Συμμαχικών και Εχθρικών που έλαβαν μέρος στις μεγάλες μάχες, η τακτική που ακολούθησαν οι αντίπαλοι και τέλος το μέγεθος της απώλειας που υπέστησαν οι δυνάμεις που συνεπλάκησαν στις μάχες αυτές.

4. Οι παρατιθέμενοι κατατοπιστικοί χάρτες με στοιχεία για τη διάταξη της μάχης των αντίπαλων δυνάμεων στα διάφορα μέτωπα των επιχειρήσεων κατά τη συγκεκριμένη περίοδο (π.χ. Μέτωπο Γαλλίας / Γραμμή Μαζινό, Βαλκανίων, Αφρικής / Ελ. Αλαμίν – Ιταλίας, Σοβ. Ένωσης) και Άπω Ανατολής (π.χ. Μέτωπο Ινδοκίνας / Μαλαισίας, Ειρηνικού / Ναυμαχίες Κοραλλίων, Μίντγουεη) εμφανίζοντας επί του χάρτη και την τακτική που ακολούθησαν οι αντίπαλοι δυνάμεις.

5. Η σωστή και δίκαιη κριτική που περιέχει το βιβλίο για τη διεξαγωγή και τα αποτελέσματα στις μεγάλες μάχες Β' Παγκοσμίου Πολέμου που γίνεται από πολύ αξιόλογους, πολιτικούς και στρατιωτικούς ιστορικούς.

Με βάση τα παραπάνω αναπτυχθέντα, μπορώ άνετα να χαρακτηρίσω το βιβλίο αυτό του Γ. Λιώκη «**Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος**» ευανάγνωστο, με εξαιρετικά ευχερή χρήση για την ανεύρεση όλων των στοιχείων του δεύτερου μεγάλου πολέμου του 20ου αιώνα και το συστήνω θεωρώντας το ένα πολύτιμο ιστορικό εγχειρίδιο για τη μελέτη της ιστορίας της περιόδου αυτής.

Γεώργιος Δ. Δαϊσπύρος

Υποναύαρχος Π.Ν. (ε.α.)

Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1/9/1939 – 2/9/45

ΑΙΤΙΑ:

- 1) ***Η ρεβανσιστική διάθεση των Γερμανών***
κατά των νικητών του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και των «αδικιών» της Συνθήκης των Βερσαλλιών.
- 2) ***Η σχιζοφρένια του Αδόλφου Χίτλερ***
που κατόρθωσε να μεταδώσει τις σοβινιστικές ιδεοληψίες του στην πλειονότητά του Γερμανικού λαού.
- 3) ***Η μιλιταριστική πολιτική της Ιαπωνίας***
και η επεκτατική κυριαρχία της στην Ασία ως φυσική κληρονόμος του Γαλλικού και Ολλανδικού αποικιακού σχήματος.
- 4) ***Η αποσταθεροποιητική πολιτική της φασιστικής Ιταλίας*** και οι επεκτατικές βλέψεις του καθεστώτος Μουσολίνι στα Βαλκάνια.
- 5) ***Η δισυπόστατη στάση της ΕΣΣΔ***
που με το Σύμφωνο Μολότωφ – Ρίμπεντροπ διευκόλυνε την Γερμανία να επιτεθεί και να κατακτήσει το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης ενώ η ίδια κατέλαβε τις βαλτικές χώρες, την Φινλανδία και μέρος της Πολωνίας.

- 6) **Η αποστασιοποίηση των Η.Π.Α.**
από τα συμβαίνοντα στην Ευρώπη.
- 7) **Η αποδυνάμωση της Κοινωνίας των Εθνών**
με την αποχώρηση της Γερμανίας και Ιαπωνίας,
αλλά και την άρνηση των Η.Π.Α. να ενταχθούν.
- 8) **Η αφελής πολιτική της Γαλλίας και Μεγάλης
Βρεταννίας** με τον «κατευνασμό» (appeasement)
έναντι των Χιτλερικών προκλήσεων. Από
παράδειγμα η συνδιάσκεψη του Μονάχου (29/9/38)
και ο διαμελισμός της Τσεχοσλοβακίας.
- 9) **Η πλήρης αδιαφορία** για τα τεράστια εσωτερικά
προβλήματα που συσσωρεύονταν στην εθνικά
ταπεινωμένη Γερμανία από τους συμμάχους της
Entente.
- 10) **Η επιβολή αμερικανικού εμπάργκο** και το πάγωμα
των κεφαλαίων ανάγκασαν την Ιαπωνία να αναλάβει
δράση αν δεν ήθελε να δει την οικονομία της να
στραγγαλίζεται σε σύντομο χρονικό διάστημα.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ:

22/5/1939:	Άξων Βερολίνου – Ρώμης
23/8/1939:	Σύμφωνον Β. Μολότωφ – Χ. Φον Ρίμπεντροπ
27/9/1940:	Τριμερές σύμφωνο Ιαπωνίας – Άξονα

ΟΥΔΕΤΕΡΟΙ:

Ιρλανδία:	Ντάγκλας Χάϊντ
Ισπανία:	Δικτατορία Φραντσίσκο Φράνκο
Πορτογαλία:	Δικτατορία Αντόνιο Σαλαζάρ
Σουηδία:	Γουσταύος Ε΄ Αδόλφος
Τουρκία:	Ισμέτ Ινονού
Αργεντινή:	Εντερμίλιο Φαρέλ
Ελβετία:	–
Βενεζουέλα:	Ελεάζερ Κοντρέρας
Κολομβία:	Λόπεζ Πουμαρέγιο
Μεξικό:	Λάζαρο Καρδένας
Περου:	Μανουέλ Πράντο
Χιλή:	Χουάν Αντόνιο Ρίος
Βατικανό:	Πάπας Πίος ΙΣΤ΄

Ο Πόλεμος της Αιθιοπίας

Η Ιταλία είχε αποικίες στην Ανατολική Αφρική (Ερυθραία και Ιταλική Σομαλία) που συνόρευαν με την Αιθιοπία. Δεν είχε λησμονήσει την ταπεινωτική ήττα της Άντουας (1896) από τους Αιθίοπες.

Την 3η Οκτωβρίου 1935 τα ιταλικά στρατεύματα περνούν τα σύνορα χωρίς να κηρύξουν επίσημα τον πόλεμο. Μισό εκατομμύριο Ιταλοί υπό την γενική διοίκηση του στρατηγού **Πιέτρο Μπαντόλιο**. Βομβαρδισμοί και χρήση τοξικών αερίων εναντίον αμάχου πληθυσμού καταμαρτυρούν τον απάνθρωπο χαρακτήρα των επιχειρήσεων. Η εκστρατεία κλείνει με την είσοδο των Ιταλών στην Αντίς Αμπέμπα τον Μάιο του 1935.

Την 9^η Μαΐου 1936 ο **Μουσσολίνι** εκήρυξε την προσάρτηση της Αιθιοπίας, ο βασιλεύς **Βίκτωρ Εμμανουήλ Β΄** λαμβάνει τον τίτλο του Αυτοκράτορα της Αιθιοπίας και ο **Χαϊλέ Σιλασιέ** καταφεύγει στην Αγγλία. Σημειωτέον ότι η Αιθιοπία ήταν μέλος της Κοινωνίας των Εθνών κατόπιν ιταλικής πρωτοβουλίας.

Ένα χρόνο αργότερα η Ιταλία ακολουθώντας το παράδειγμα της Γερμανίας και της Ιαπωνίας αποχωρεί από την Κοινωνία των Εθνών. Αυτή η βίαιη επίθεση στις ισορροπίες που εγκαθιδρύθηκαν στις Βερσαλλίες οξύνει την κρίση στους δυτικούς διπλωματικούς κύκλους, οδηγεί την Ιταλία στην διπλωματική απομόνωση και ταυτίζει απολύτως το φασιστικό καθεστώς με τη ναζιστική Γερμανία.

9/10/1934: Ο βασιλεύς της Γιουγκοσλαβίας **Αλέξανδρος** δολοφονείται, κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στη Γαλλία από Κροάτη εθνικιστή μέλος της ακροδεξιάς οργάνωσης Ούστασι, ηγέτης της οποίας ήταν ο θιασώτης του φασισμού **Άντε Πάβελιτς**.

5/10/35-9/5/36

Η προσάρτηση της **Αιθιοπίας** από την **Ιταλία**.
Στρατηγός: Πιέτρο Μπαντόλιο
Ο Αιθίοπας αυτοκράτωρ **Χάϊλε Σιλάσιε** καταφεύγει στη δύση (ίδρατε σελίδα 12)

Σεπτ. 1931 – Σεπτ. 1938

Ο πόλεμος **Κίνας – Ιαπωνίας**.
9/1931 Η Ιαπωνία καταλαμβάνει την Μαντζουρία. Ιδρύει ανεξάρτητο κράτος με μονάρχη το ανδρείκελο **Που-Γι**.
7/1937 Στρατός Ιαπωνικός (150.000) εισβάλλει και
11/1937 καταλαμβάνει την Σαγκάη, Νανκίν, μεγάλο μέρος Βόρειας Κίνας και Φορμόζα
Αντίσταση Κινέζων εθνικιστών **Τσαγκ Κάϊ Τσεκ**

7/7/36 – 1/4/39

Ο εμφύλιος πόλεμος της **Ισπανίας** και η επιβολή φασιστικού καθεστώτος από τον Στρατηγό **Φρανσίσκο Φράνκο**.
Σύμμαχοι Φράνκο: Ιταλία και Γερμανία
>> Ισπανικής Δημοκρατίας: ΕΣΣΔ και Διεθνείς Ταξιαρχίες
Βρετανία: Νέβιλ Τσάμπερλαιν, Γαλλία: Λέων Μπλουμ. Ουδέτεροι! Συγκροτείται επιτροπή μη επεμβάσεως!

Η Συνθήκη του Μονάχου 29/8/1938

Οι πρωθυπουργοί Γαλλίας (Εντουάρντ Νταλαντιέ) και Αγγλίας (Νέβιλ Τσάμπελαιν) έφθασαν στο Μόναχο ώριμοι για συνθηκολόγηση. Έσπευσαν να υιοθετήσουν προτάσεις του Μουσσολίνι, ενώ ο Γερμανός δικτάτωρ δεν διετύπωνε καμιά νέα αξίωση. Τα γερμανικά στρατεύματα θα καταλάμβαναν τα εδάφη των Σουδητών και οι σύμμαχοι θα εγγυόνταν τα νέα σύνορα. Οι Τσέχοι αντιπρόσωποι δεν έγιναν δεκτοί στη σύσκεψη. Τους εκκοινοποιήθη η απόφαση. Ο Γάλλος πρωθυπουργός εδήλωσε ότι επρόκειτο περί ανεκκλήτου αποφάσεως, μη υποκειμένης εις ουδεμίαν μεταβολήν.

Ο **Νταλαντιέ** επέστρεψε στο Παρίσι και έγινε δεκτός με ενθουσιασμό και ζητωκραυγές από το πλήθος, το οποίο με αυτό τον τρόπο επιδίωκε να εκδηλώσει την ικανοποίησή του για τη διατήρηση της ειρήνης.

Ο **Τσάμπερλαιν** εδήλωσε: «*Είναι η δεύτερη φορά που ήλθε από τη Γερμανία η ειρήνη μετά τιμής, και πιστεύω ότι εγώ το επέτυχα!*».

Για τον **Χίτλερ** η συνθήκη σήμαινε μεγάλο θρίαμβο όχι μόνο κατά των αντιπάλων του, αλλά επίσης κατά των στρατηγών του, αφού οι προειδοποιήσεις τους απεδείχθησαν αστήρικτες. Ο ίδιος απέκτησε μια ακλόνητη πίστη σε μια συνεχή ροή εύκολων επιτυχιών.

11/3/38: Η προσάρτηση της **Αυστρίας** από τη **Γερμανία**. Δολοφονείται ο αυστριακός καγκελάριος Ντόλφους **Έγκεμπελντ**. Εισβολή γερμανικού στρατού και επιβολή του Anschluss (ένωση με τη Γερμανία μετά από ένα νόθο δημοψήφισμα). Τελευταίος καγκελάριος Κουρτ Φον Σούσνικ. Η χώρα μετονομάστηκε **Ostmark**. Πρωθυπουργός ο **Ζάϊς Ίνκβαρτ**.

3/1938: Ο διαμελισμός της **Τσεχοσλοβακίας**. Ο Χίτλερ προβάλλει εδαφικές απαιτήσεις στις γερμανόφωνες περιοχές των Σουδητών. Στις 15/3/1938 δημιουργείται το της «**Βοημίας – Μοραβίας**» υπό την προστασία της Γερμανίας.

29/9/38 **Συνδιάσκεψη Μονάχου** (ίδατε σελίδα 14)
Γερμανία: Αδόλφος Χίτλερ
Ιταλία: Μπενίτο Μουσσολίνι
Γαλλία: Εντουάρντ Νταλαντιέ
Αγγλία: Νέβιλ Τσάμπερλαιν
Τσεχία: Βόϊτες Μάνστρου – Χούμπερτ Μάζαρικ
Παρεχωρήθησαν στο Γ΄ Ράιχ όλες οι περιοχές Βοημίας και Μοραβίας.

5/10/38 Παραίτηση του Τσέχου πρωθυπουργού Έντβαρντ Μπένες. Αναλαμβάνει ο **Εμίλ Χάχα**.

15/3/39 Πλήρης προσάρτηση.
Γερμανός Διοικητής ο **Φον Νούραϊτ** αλλά πραγματικός κύριος της χώρας είναι ο στρατηγός των SS Ράινχαρτ Χάϊντριχ.

Το τριμερές σύμφωνο

Την 27η Σεπτεμβρίου 1940 η Ιταλία, η Γερμανία και η Ιαπωνία υπογράφουν το «*Τριμερές σύμφωνο*» (**Αξονας**) που υποχρεώνει καθεμιά απ' αυτές τις χώρες να υποστηρίξουν τη σύμμαχο τους σε περίπτωση που δεχθεί επίθεση από μια τρίτη χώρα. Το σύμφωνο ήταν έργο του υπουργού των Εξωτερικών της Γερμανίας **Γιοαχίμ Φον 25**

Ρίμπεντροπ. Η Ιαπωνία ήταν τελείως απομονωμένη λόγω της επιθέσεως της στην Μαντζουρία και ευρισκόταν σε αναζήτηση συμμάχων.

Η γερμανική διπλωματία, όμως δεν παρέλειπε να αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο προσέγγισης προς την Δύση, με αντάλλαγμα την ελευθερία επίθεσης κατά της Ρωσίας, έστω και διαμέσου των πολωνικών εδαφών.

Η Ιαπωνία αναγνωρίζει τον ρόλο της Γερμανίας στην αναδιοργάνωση της Ευρώπης. Το Τόκιο αναλαμβάνει έναν αντίστοιχο ρόλο του στρατηγικού πρωταγωνιστή στην περιοχή του Ειρηνικού. ως κυρίαρχη δύναμη της Ανατολικής Ασίας.

Τον Απρίλιο του 1941 οι Ιάπωνες εξασφαλίστηκαν μ' ένα σύμφωνο ουδετερότητας που υπέγραψαν με τη Σοβιετική Ένωση, το οποίο έμεινε ενεργό καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου. Υποχρεώνει τις δύο δυνάμεις να σεβαστούν αντίστοιχα τους δορυφόρους τους. Η ΕΣΣΔ κήρυξε τον πόλεμο στην Ιαπωνία στις 2/8/1945!!

4/1939

Ιταλικός στρατός εισβάλλει και καταλαμβάνει εντός ελαχίστων ημερών, την **Αλβανία**. Ο βασιλιάς **Αχμέτ Ζώγου** διαφεύγει στην Ελλάδα. Ο βασιλεύς της Ιταλίας δέχεται το στέμμα της Αλβανίας.

Η **Αγγλία** και η **Γαλλία** εγγυήθηκαν επίσημα την ανεξαρτησία της **Ελλάδας** σε περίπτωση που η τελευταία εδέχετο επίθεση από τρίτη χώρα. Αποφασίζουν να προβάλλουν αντίσταση κατά του επιτιθέμενου.

1939: **Ουγγαρία**

Δικτατορία του Αντιβασιλέα Ναυάρχου **Μίκλος Χόρτυ** και ολοκλήρωση εκφασισμού της δημόσιας ζωής με κύριο στοιχείο τον αντισιμιτισμό. Προσάρτηση περιοχών της Σλοβακίας, της Τρανσυλβανίας και της Σλοβενίας. Παραίτηση του πρωθυπουργού Μπέλα Ιμρεντι. Η Ουγγαρία προσχωρεί στο σύμφωνο Αντικομιντέρν.

24/7/39: Πλήρης προσχώρηση στον Άξονα.

4/4/40: Ο πρωθυπουργός κόμης Πολ Τέλεκι αυτοκτονεί. Νέος πρωθυπουργός: **Λ. Μπάρντοσσυ**.

23/8/39: Το **Σύμφωνο Μολότωφ – Ρίμπεντροπ**

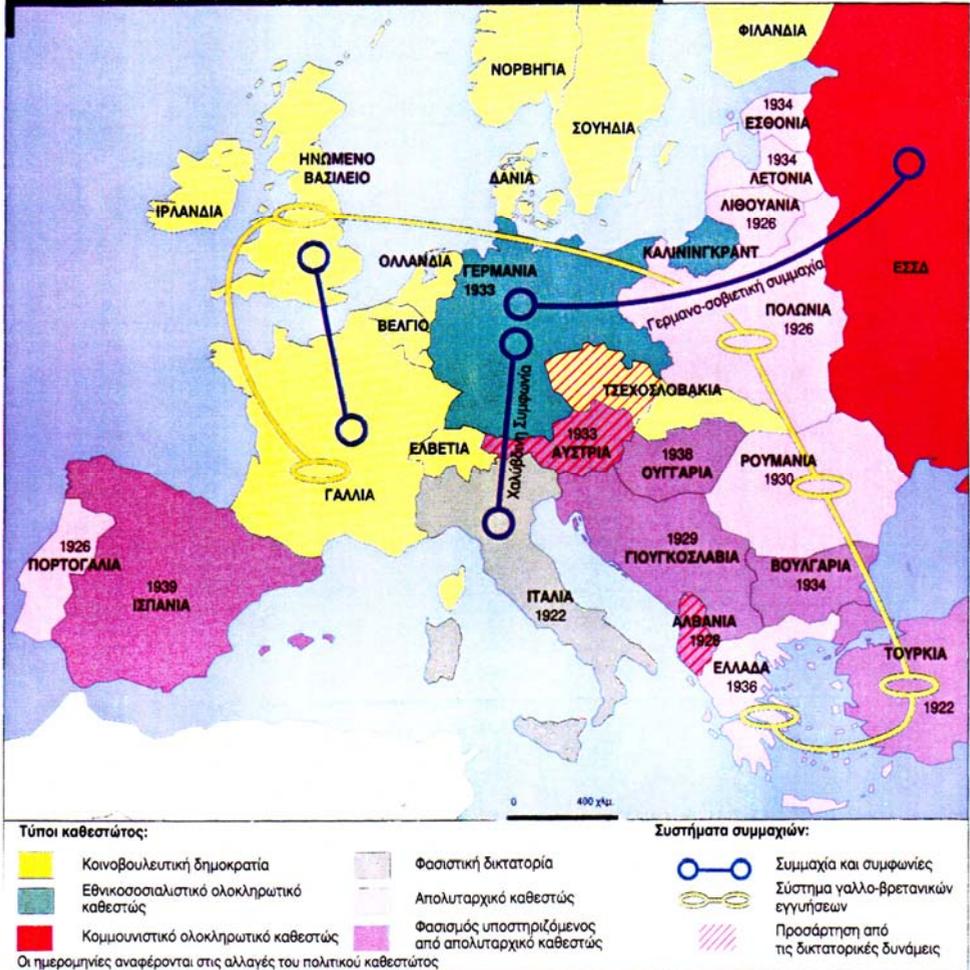
Οι κυβερνήσεις Μόσχας και Βερολίνου προχώρησαν σε κοινή διακήρυξη στην οποία επιβεβαίωσαν ότι:

«Εάν οι προσπάθειες για την παγίωση της ειρήνης στην Ευρώπη δεν εστέφοντο με επιτυχία, τότε θα αποφάσιζαν από κοινού για τα αναγκαία μέτρα που θα υιοθετούσαν».

Οι Ρώσοι είχαν πεισθεί πλήρως ότι δεν μπορούσαν να αναμένουν κανένα θετικό αποτέλεσμα από τις συνομιλίες με τις δυτικές δυνάμεις. Απόρρητα άρθρα του συμφώνου προέβλεπαν για τη μελλοντική τύχη της Πολωνίας και των Βαλτικών Χωρών.

Οι διαίρεσεις της Ευρώπης την παραμονή του Β' Παγκόσμιου Πολέμου

Οι συμμαχίες

ΑΞΟΝΑΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ:

Δικτατορία:

Υπουργός Εξωτερικών:
Υπουργός Προπαγάνδας:
Υπουργός Στρατιωτικών:
Θεωρητικός Ναζισμού:
SS:

Αρχηγός Λουφτβάφφε:

Αδόλφος Χίτλερ (Hitler)

Χοακίμ Φον Ρίμπεντροπ (Ribbendrop)
Γιόζεφ Πάουλ Γκαίμπελς (Goebbels)
Βέρνερ Φον Μπλόμπερκ (Blomberg)
Άλφρεντ Ρόζεμπεργκ (Rosemberg)
Χάινριχ Χίμλερ (Himmler)
Ε. Καλτενμπρύνερ
Χέρμαν Γκαίρινγκ (Göring)

Επιτελείο Στρατού:

Έρικ Φον Φάλκενχάιν (Falkenhayn)
Βάλτερ Φον Μπράουχιτς (Brauchitch)
Άλφρεντ Γιόντλ (Jodl)
Βίλχελμ Κάϊτελ (Keitel)
Φραντς Χάλντερ (Halder)
Κουρτ Τσάϊτσερ (Zeitzler)

Ναυτικό:

Έριχ Ράϊντερ (Raeder)
Καρλ Νταίνιτς (Dönitz)

Αεροπορία:

Σπίλλερ Έμπερχαρτ (Eberhart)
Κουρτ Στούντεντ (Student)

Στρατηγοί

Γκερτ Ρούντστεντ
Φέντορ Μποχ
Έρικ Μάνσταϊν
Βίλχελμ Λέεμπ
Χανς Γκουντέριαν
Έβαλντ Κλάϊστ

Βίλχελμ Λιστ
Μαξ Βάιτς
Γκίντερ Κλούγκε
Έρβιν Ρόμμελ

Φρίντριχ Πάουλους
Άλμπερτ Κέσσερλινγκ
Πωλ Χάουσερ
Χανς Κρεμπς
Φέρντιναν Σέρνερ
Ζεπ Ντίντριχ
Χάσσο Φον Μαντώυφελ
Γκερτ Ράιχαρτ
Βάλτερ Μοντέλ
Χάινριχ Βίτιγκχοφ
Βάλτερ Βενκ

Η χαλύβδινη συμφωνία

Την 22α Μαΐου 1939 η φασιστική Ιταλία και η εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία υπογράφουν μια πραγματική στρατιωτική συμμαχία, την οποία χαρακτήρισαν ως «χαλύβδινη». Εκτός από την επίσημη επικύρωση «των στενών δεσμών φιλίας» των δύο κρατών ως εκφοβιστικό μέτρο, στρέφεται κατά των δυτικών δημοκρατιών, τις οποίες περιφρονητικά η φασιστική προπαγάνδα αποκαλούσε «μασονικές και ιουδαϊκές πλουτοκρατίες». Περιλαμβάνει έναν όρο, σύμφωνα με τον οποίο αν ο ένας από τους εταίρους εμπλεκόταν σε πόλεμο ο άλλος όφειλε να παραταχθεί στο πλευρό του.

Από τη στιγμή που τα κοινά συμφέροντα των δύο συμβαλλομένων μερών τίθενται σε κίνδυνο εξ αιτίας διεθνών γεγονότων οιασδήποτε φύσεως αρχίζουν οι διαβουλεύσεις για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την προστασία των συμφερόντων τους

«Σε περίπτωση που απειληθεί η ασφάλεια ή δεχθούν εξωτερικές επιθέσεις τα ζωτικά συμφέροντα ενός εκ των δύο συμβαλλομένων χωρών, η άλλη χώρα θα πρέπει να παράσχει στον απειλούμενο την πλήρη πολιτική, διπλωματική και στρατιωτική υποστήριξή του με σκοπό την εξουδετέρωση της απειλής αυτής»

Ο Ιταλός υπουργός των Εξωτερικών Γκαλεάτσο Τσιάνο δε δίστασε να χαρακτηρίσει την συμφωνία αυτή «καθαρό δυναμίτη». (Καταδικάστηκε σε θάνατο και εκτελέστηκε από τους φασίστες το 1944).

ΑΞΟΝΑΣ

ΙΤΑΛΙΑ:

(φασισμός)

Βασιλεύς:	Βίκτωρ Εμμανουέλ (1900-1944)
Πρωθυπουργός:	Μπενίτο Μουσσολίνι
Υπουργός Εξωτερικών:	Γκαλεάτσο Τσιάνο
Επιτελάρχης:	Ούγκο Καμπαλέρο
<u>Στρατηγοί:</u>	Πιέτρο Μπαντόλιο Ροντόλφο Γκρατσιάνι Γκιουζέπε Γκαριμπόλντι Επτόρε Μπάστικο Άλφρεντ Γκάουζε Τζιοβάνι Μέσσε
<u>Ναύαρχοι:</u>	Ντομένικο Καβανιάρι Αρτούρο Ρικάρντι

ΙΑΠΩΝΙΑ:

Αυτοκράτωρ:	Χιροχίτο (1926-1989)
Πρωθυπουργός:	Χιντέκου Τόγιο 1941-18/8/44 Κουνιάκι Κοϊσό 18/8/44-5/4/45 Καντάρο Σουζούκι 5/4/45
<u>Στρατηγοί:</u>	Σοέμου Τογιόντα Ζουϊτσι Τεραούτσι Γιαμασίτα Τομογιάκι Γιασιτσούρο Σαϊτο Χόμα Μασαχάρου Ιμαμούρα Χιτόσι
<u>Ναύαρχοι:</u>	Ισιγκούρο Γιαμαμότο Τσουϊσι Ναγκούμο Κόγκα Μινεϊσι Κουρίτα Τακέο
<u>Πτέραρχοι:</u>	Φουτσίντα Μισούο

Η Γερμανική πολεμική μηχανή

Το καλοκαίρι του 1939, η Γερμανία διαθέτει σύγχρονα όπλα και μπορεί να κινητοποιήσει μέσα σε δώδεκα ώρες μεγάλο τμήμα των ενόπλων δυνάμεων.

Χερσαίες δυνάμεις

4,5 εκατομμύρια άνδρες
6 μεραρχίες τεθωρακισμένες
4 >> μηχανοκίνητες
4 >> ελαφρές τεθωρακισμένες
86 >> πεζικού
3 >> ορεινές

Ναυτικό

2 θωρηκτά
3 ελαφρά θωρηκτά
1 βαρύ καταδρομικό
6 ελαφρά καταδρομικά
21 αντιτορπιλικά
21 τορπιλοβόλα
57 υποβρύχια

Αεροπορία (Λουφτβάφε)

302 Στάφλεν (ομάδες 12 αεροπλάνων) με 2.370 άτομα πλήρωμα
2.564 αεροπλάνα δράσης (βομβαρδιστικά, καταδιωκτικά)
σε συνδυασμό με ένα ικανότατο σώμα επιλεγμένων αλεξιπτωτιστών.

ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ

Αυστρία	Πρόεδρος: Ζάις Ίνκβαρτ	13/3/38-8/5/45
Βουλγαρία	Βασιλείς: Μπόρις Γ΄ Συμεών Β΄ Πρωθ.: Μπόγκνταν Φίλωφ	1/3/40-28/8/43 28/8/43-8/9/46
Βραζιλία	Ζετούλιο Βάργκας	15/8/1942
Κροατία	Πρωθ.: Άντε Πάβελιτς Στρατηγός: Β. Πάνιτσικ	17/6/41-20/10/44
Ουγγαρία	Πρόεδρος: Μίκλος Χόρτι Πρωθ.: Κόμης Πολ Τέλεκι (αυτοκτόνησε) Στρατηγός: Γκούσταβ Γιάνι	21/9/40-11/10/44
Ρουμανία	Βασιλεύς: Μιχαήλ Α΄ Πρωθ.: Ίον Αντονέσκου Στρατηγός: Πετρ Ντιμιτρέσκου	4/9/40-30/12/47
Σλοβενία	Πρόεδρος Γιόζεφ Τίσο Στρατηγός: Γκούσταβ Μάλαρ	20/11/40-6/10/44
Φινλανδία	Πρόεδρος: Κυέστι Καλιό Στρατηγός Γ.Μανερχάιμ	22/5/41-4/9/44

Μεγάλη Βρεταννία

Την 16/9/1939 ο **Τσάμπερλαιν** μετέβη αεροπορικώς εις Μπερχτεσγκάντεν προς συνάντηση του **Χίτλερ**, ο οποίος του υποσχέθηκε να μην αναλάβει καμία στρατιωτική πρωτοβουλία στη Ευρώπη.

Η πολιτική του «*appeasement*» (κατευνασμού) του πρωθυπουργού Τσάμπερλαιν στοχεύει στην σχετική αποδοχή των γερμανικών αιτημάτων, με την προοπτική μιας νέας τάξης πραγμάτων στην Ευρωπαϊκή ήπειρο. Το Λονδίνο δρομολογεί ένα πρόγραμμα επανεξοπλισμού στο πλαίσιο της προετοιμασίας του για έναν πιθανό πόλεμο. Τα στρατηγικά σχέδια βασίζονται στην ασφάλεια από θαλάσσης και πρέπει να διοργανωθεί το αεροναυτικό οπλοστάσιο. Σε περίπτωση σύρραξης η Αγγλία θα επιδιώξει να περιορίσει τις πολεμικές επιχειρήσεις εντός των ορίων της Ευρώπης.

Η βρεταννική κυβέρνηση είχε την πεποίθηση ότι τα μέτρα για την επιτάχυνση του εξοπλισμού, το πρόγραμμα επανεξοπλισμού των **ΗΠΑ** και οι οικονομικές δυσχέρειες της Γερμανίας θα εμείωναν τον κίνδυνο του πολέμου.

Τον Μάρτιο του 1939, η Μεγάλη Βρεταννία γίνεται εγγυήτρια της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της **Πολωνίας**, με στόχο να διαδραματίσει τον ρόλο του αντίβαρου στον γερμανικό επεκτατισμό. Η εχθρότητα των Βρεταννών και των Ρώσων οδηγεί στην πλήρη απομόνωση της Σοβιετικής Ένωσης. Σε περίπτωση σύρραξης η Αγγλία επιδιώκει να περιορίσει τις πολεμικές επιχειρήσεις εντός των ορίων της Ευρώπης.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΝΙΑ

Βασιλεύς:	Γεώργιος ΣΤ΄ (1936-1952)
Πρωθυπουργοί:	Νέβηλ Τσάμπερλαιν (1936-1940) Ουίνστον Τσώρτσιλλ (1940-1945) Κλήμεντ Άττλυ (1945-1951))
Υπουργός Εξωτερικών: Αρχηγός Επιτελείου:	Άντονου Ήντεν Τζων Ντιλλ Άλλαν Μπρούκ
Στρατηγοί:	Χάρολντ Αλεξάντερ Μπέρναντ Μοντγκόμερυ Άρτσιμπαλντ Γουέιβιλλ Ρίτσαρντ Ο΄ Κόννορ Μαρκ Κλαρκ Χένρυ Ουΐλσον Κλωντ Όκλαντ Μαΐλς Ντέμσεϋ Γουΐλλιαμ Σίμσον Ρόναλντ Σκόμπυ
Ναύαρχοι:	Μπέρτραντ Ράμσεϋ Νταντλεϋ Πασουντ Άντριου Κάννινγκαμ Τζέιμς Σόμερβιλλ Τομ Φίλλιπς Μπρους Φρέιζερ
Πτέραρχοι:	Άρθουρ Χάρρις Ρίτσαρντ Πήρς Άρθουρ Τέντερ Χιού Ντάουντιγκ
Αεράμυνα:	Φρέντερικ Πάιλ

ΕΣΣΔ

Ο πόλεμος στην Σοβιετική Ένωση έχει ως απώτερο στόχο για τον **Χίτλερ** την υποδούλωση των σλαβικών λαών και την εξαφάνισή τους ως πολιτικές και κρατικές οντότητες. Επίσης την κατάκτηση των εκτεταμένων ανατολικών εδαφών και τη διάνοιξη του «*ζωτικού χώρου*» για τους Γερμανούς εποίκους.

Προβλέπει τη μετατροπή της Ευρωπαϊκής Ρωσίας σε γερμανική αποικία και την εξόντωση ολόκληρων λαών θέτοντας τους διάφορους εθνικούς πυρήνες και τις φυλετικές κοινότητες στην υπηρεσία του «*Εκγερμανισμού της Ηπείρου*».

Από την άλλη πλευρά το σύμφωνο Μολότωφ – Ρίμπεντροπ, φάνηκε σαν μια κοντόφθαλμη ενέργεια του **Στάλιν**. Ο Ρίμπεντροπ δεν χρειάστηκε να λύσει κανένα κόμβο. Ο Στάλιν είχε δεχθεί ότι το «*Σύμφωνο μη επιθέσεως*» θα ήταν ένα πέπλο ριγμένο πάνω στο πραγματικό Σύμφωνο: Την τέταρτη κατά σειράν διανομή της **Πολωνίας**. Μάλλον υπερεκτίμησε την ικανότητα αντιστάσεως των δυτικών κρατών που πίστευε ότι θα εξαντλούσαν την ισχύ της Γερμανίας. Οι έξι μήνες που μεσολάβησαν μεταξύ της ναζιστικής εισβολής στην Σοβιετική Ένωση και της ιαπωνικής επίθεσης στην αμερικανική βάση στο **Περλ Χάρμπορ** αντιπροσωπεύουν μια αποφασιστικής σημασίας φάση για την διεθνή σύρραξη.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ

ΕΣΣΔ

Γραμματέας Κ.Κ.:	Ιωσήφ Στάλιν (1924-1953)
Υπουργός Εξωτερικών:	Βιάτσεσλαβ Μολότωφ
Γενικόν Επιτελείον:	Α. Α. Ζντάνωφ Μπόρις Σαπόσνικωφ Αλεξάντρ Βασιλιέφσκι
Στρατηγοί:	Κλήμεντ Βοροσίλωφ Σεμιόν Τιμοσένκο Ροντιόν Μαλινόφσκι Γκεόργκι Ζούκωφ Κοσταντίν Ροκοσόφσκι Βασίλι Τσουϊκοφ Νικολάϊ Βατούνιν Ιβάν Κόνιεφ Αντρέϊ Γερεμένκο Ν. Βορονώφ Φ. Φ. Κουσνέτσωφ Φίοντορ Τολμπούκιν
Ναύαρχοι:	Ν. Α. Βοσνεσένσκι Α. Α. Ζντάνωφ Κ. Α. Μερέτσκωφ Ν. Γ. Κουζνέτσωφ
Πτέραρχοι:	Ν. Προσκούρωφ Σ. Μιρόνωφ

ΗΠΑ

Το κύριον χαρακτηριστικόν των σχέσεων του αμερικανικού λαού προς το Εξωτερικόν και κυρίως προς τα κράτη της Ευρώπης, υπήρξε αυτήν την περίοδο η τάση προς απομονωτισμό. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δίνουν προτεραιότητα στην εσωτερική τους ανάκαμψη, η οποία θα πρέπει να είναι σε θέση να εξασφαλίσει τους απαραίτητους πόρους, ώστε η χώρα να αναπτύξει, σε μια δεύτερη φάση, αποφασιστική και δυναμική εξωτερική πολιτική.

Η αμερικανική κυβέρνηση προσπαθεί να κρατήσει τη χώρα μακριά από τον κίνδυνο μιας σύρραξης. Επιδιώκει την υπεράσπιση μιας εδραιωμένης κατάστασης η οποία όμως στην ουσία έχει αλλάξει ριζικά λόγω της γερμανικής και ιαπωνικής επιθετικότητας. Η εξωτερική πολιτική της Ουάσιγκτον χαρακτηρίζεται από την αυξανόμενη αποστροφή της κοινής γνώμης προς τις αντιδημοκρατικές ιδεολογίες των ολοκληρωτικών καθεστώτων.

Ο **Ρούσβελτ** αντιλαμβάνεται ότι η ανάμειξη της χώρας του στον πόλεμο αντιπροσωπεύει τη χρυσή ευκαιρία για την καθοριστική επιβεβαίωση της Αμερικανικής δύναμης σε παγκόσμια κλίμακα. Απορρίπτει την Συνθήκη του Μονάχου και αρνείται να αναγνωρίσει την προσάρτηση της Τσεχοσλοβακίας. Προειδοποίησε τον **Στάλιν**, πως μια νικήτρια Γερμανία μέσα στους κόλπους της Ευρώπης θα μπορούσε να αποτελέσει απειλή και για την σοβιετική ασφάλεια.

ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ

Η.Π.Α.

Πρόεδροι:	Φρανκλίνος Ρούσβελτ (1933-1945) Χάρρυ Τρούμαν (1945-1953)
Υπουργός Εξωτερικών:	Χένρυ Στίμσον
Γενικόν Επιτελείον:	Τζωρτζ Μάρσαλ Έρνστ Κινγκ
Στρατηγοί:	Ντουάιτ Αϊζενχάουερ Ντάγκλας Μακ Άρθουρ Τζωρτζ Πάππον Ομάρ Μπράντλεϋ Κούρτνεϋ Χότζες Γουώλτερ Σμιθ Σίμσον Μπάκλερ Όσβαλντ Γρίσγολντ Τζω Στίλγκελλ Μάξγουελ Ταίηλορ Τζων Κόλλινς Χιού Γκράφεϋ
Ναύαρχοι:	Τζακ Φλέτσερ Ρόμπερτ Γκόρμλεϋ Τσέστερ Νίμιτς Τόμας Κινκείντ Γουίλλιαμ Χάλσεϋ Ρέϋμοντ Σπρούανς
Πτέραρχοι:	Άρθουρ Κόννιγκαμ Λη-Μάλλορ Κάρτις Λεμέϋ Χαπ Άρνολντ

Πολωνία

Η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ Αγγλίας και Πολωνίας αντιπροσωπεύει μια ύστατη προσπάθεια να βρεθεί ειρηνευτική λύση.

3/9/1939: Ο πρεσβευτής της Αγγλίας στο Βερολίνο επιδίδει το τηλεσίγραφο κηρύξεως πολέμου στον Υπουργό Εξωτερικών της Γερμανίας Φον **Ρίμπεντροπ**. Μεταβιβάζεται απ' ευθείας στο γραφείο του Φίρερ. Ο **Χίτλερ** έδειχνε αποσβολωμένος. Στάθηκε κάμποση ώρα ακίνητος και ύστερα έστρεψε το βλέμμα του προς τον υπουργό. Was Nun? (Και τώρα;). Απλώθηκε σιωπή που την διατάραξε η φωνή του **Γκαίρινγκ**.

«Αν χάσουμε αυτόν τον πόλεμο ο Θεός να μας λυπηθεί».

Οι Πολωνοί, όμως, εγκαταλείπονται σ' αυτόν τον πόλεμο στην τύχη τους, και η αντίστασή τους κάμπτεται σε λίγες εβδομάδες, χωρίς ίχνος της περίφημης συμμαχικής επιθέσεως στο Δυτικό Μέτωπο. Στις 7 Σεπτεμβρίου το πρωί ανιχνευτικές ομάδες του γαλλικού στρατού περνούν τα γερμανικά σύνορα. Η επίθεση έχει σκοπό να ανακουφίσει την Πολωνία, Είναι όμως δραματικά αργά, ανέκκλητα αργά....

Στις 17 Σεπτεμβρίου η Βαρσοβία περικυκλώνεται και πέφτει μετά από δέκα μέρες αδιάκοπο βομβαρδισμό. Η υποχώρηση των πανικόβλητων πολωνικών δυνάμεων εμποδίζεται από την Κόκκινη Στρατιά που διέσχισε τα ανατολικά σύνορα της χώρας. Χιλιάδες Πολωνοί άρχισαν να καταφεύγουν στο εξωτερικό όπου πολλοί απ' αυτούς εντάχθηκαν σε σχηματισμούς «*Ελεύθερων Πολωνών*».

ΕΥΡΩΠΗ (1939 – 1942)**ΠΟΛΩΝΙΑ:****α) 1/9-27/9/39: Εισβολή της Γερμανίας**

Αιτιολογία: Κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής στον «Πολωνικό διάδρομο» προς το Γκντανσκ.
Πρόεδρος: Ιγνάτιος Μοσίτσκι, Πρωθυπουργός: Ιωσήφ Μπεκ
Στρατηγοί:

Γκερτ Φον Ρούντσεντ	}	Γερμανοί – 40 Μεραρχίες
Φέντορ Φον Μπιοκ		
Επιτελάρχης Έρικ Φον Μάνσταϊν		
Ρίντζ – Σμίγκλυ		Πολωνός – 14 Μεραρχίες

Blitzkrieg – Πόλεμος αστραπή.

3/9: Γαλλία και Βρετανία κηρύττουν πόλεμο.

Απώλειες:

Γερμανοί:	N	10.600	Τρ.	30.400
Πολωνοί:	N	200.000	Αιχμ.	694.000

Αρχηγός στρατευμάτων κατοχής ο στρατηγός Γ. Μπλάσκοβιτς.
 Οι βιομηχανικές περιοχές ενσωματώθηκαν στο "Μέγα Ράιχ".
 Η πολωνική κυβέρνηση υπό τον L. Sikorski και 90.000
 Πολωνοί στρατιώτες διέφυγαν στην Ευρώπη και πολέμησαν
 κατά του Άξονα.

(*Ιδате σελίδα 30*)

β) 17/9-27/9/39: Εισβολή της Ρωσίας

Αιτιολογία: Διευθέτηση των συνόρων.

Στρατηγοί:

Ρωσία: Σεμιόν Τιμοσένκο
 Πολωνία: Όττο Κουζίνεν

Προσαρτήσεις:

Βορ. Ουκρανία, Βορ. Λευκορωσία (200.000 τ.χ.)

Απώλειες:

Πολωνοί Αιχμ. 217.000

(Σφαγή 20.000 Πολωνών αξιωματικών από τους Σοβιετικούς στο δάσος του Κατύν με προσωπική εντολή του Στάλιν).

Το 1990 το σοβιετικό πρακτορείο TASS παραδέχτηκε λακωνικά τις δολοφονίες.

Φινλανδία

Η Ρωσία εγκαθιστά τα στρατεύματά της στα κράτη της Βαλτικής. Με βάση την συμφωνία με τη Γερμανία ο Στάλιν αποφασίζει να καταλάβει τη Φινλανδία η οποία αποτελούσε τμήμα του Ρωσικού εδάφους μέχρι το 1917 και κέρδισε την ανεξαρτησία της πολεμώντας κατά των Μπολσεβίκων (1920). Η επιχείρηση κατάληψης της Φινλανδίας εθεωρήτο εύκολο εγχείρημα για τον σοβιετικό στρατό λόγω της τεράστιας αριθμητικής διαφοράς και του εξοπλισμού των δύο χωρών.

Πόλεμος: 30/11/39 – 12/3/40 και Κατάληψη της Φινλανδίας. Κατά το διάστημα του μεσοπολέμου η εσωτερική κατάσταση στην Φινλανδία χαρακτηρίζεται από την δράση του κομμουνιστικού κόμματος.

Ο στρατός του Ελσίνκι αποτελείται από 150.000 άνδρες, ανεπαρκώς εξοπλισμένους, υπό τη διοίκηση του Καρλ Γκούσταβ Μάνερχαϊμ, ενώ οι Ρώσοι συμμετέχουν στον πόλεμο με 45 μεραρχίες. Τελικά οι Σοβιετικοί ανοίγουν ένα πέρασμα στη γραμμή της φινλανδικής άμυνας και στις 12 Μαρτίου 1940 υπογράφονται οι όροι παράδοσης Με την εις βάρος τους ειρήνη της Μόσχας (12/3/1940) έχασαν το 10% της επικράτειάς τους.

Απώλειες:

Ρώσοι:	200.000
Φινλανδοί:	25.000

Γραμμή Μαζινό

Οι Γάλλοι κατασκεύασαν ένα μεγαλειώδες οχυρωματικό σύστημα κατά μήκος των ανατολικών συνόρων της χώρας. Η αμυντική γραμμή ξετυλίγεται σε μια απόσταση 400 χιλιομέτρων κατά μήκος των γερμανικών συνόρων (από τα σύνορα με Ελβετία μέχρι το Λουξεμβούργο). Μια τεράστια πόλη από τσιμέντο και ασάλι η οποία αναπτύσσεται υπογείως. Εγκαταστάσεις εξαερισμού, συνοικίες καταλυμάτων, νοσοκομεία, χώροι σίτισης, αποθήκες όπλων και τροφίμων, δεξαμενές υδάτων, μαγειρεία. Επίσης ηλεκτρικές, τηλεφωνικές, τηλεγραφικές εγκαταστάσεις.

Είχε κοστίσει άνω τριών δισεκατομμυρίων φράγκων και μπορούσε να επανδρώσει 30.000 άνδρες. Είχε αρχίσει η κατασκευή της από το 1929 υπό του Γάλλου υπουργού των στρατιωτικών **Andre Maginot**.

Όλα αυτά ήσαν απρόσβλητα από βομβαρδισμό από ξηρά ή αέρα. Το Γαλλικό Επιτελείο επιμένει σε μια στρατηγική με αμυντική νοοτροπία χωρίς επίθεση κατά μέτωπο που τελικά θα αποδειχθεί καταστροφική. Την χώρα προστάτευαν τα σύνορα προς την Γερμανία και είχε δημιουργήσει απατηλόν κλίμα ασφάλειας.

Κατά την έναρξη του πολέμου μεγάλο μέρος του γαλλικού στρατού συγκεντρώθηκε πίσω από την γραμμή ενώ οι Γερμανοί άνοιγαν το δρόμο από το Σεντάν (Βέλγιο) προς το Παρίσι. Ο Χίτλερ δεν είχε σκοπό να εμπλακεί σε πόλεμο θέσεων.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

Επίθεση της ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ κατά της ΕΥΡΩΠΗΣ

Στρατηγοί:

ΣΤΡΑΤΙΑ Α΄	Γκερτ Φον Ρούντσεντ	Γ.Φον Κλούγκε Β.Φον Λιστ Φον Μπους Χ. Χοτ	Μεραρχίες 44
ΣΤΡΑΤΙΑ Β΄	Φεντόρ Φον Μποκ	Γ.Φον Κίχλερ Β.Φον Ράϊχενσναιμ	Μεραρχίες 28
ΣΤΡΑΤΙΑ Γ΄	Βίλχελμ Φον Λέεμπ Μεραρχίες 17	Τζ. Βίτσελμπεν	
ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ	Χανς Γκουντέριαν (2.600)	Ε. Χάϊπνερ	Μεραρχίες 17
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ	(Λούφτβαφφε)	Χέρμαν Γκαίριγκ	3.223 Αεροπλάνα

Αερομεταφορές: Κουρτ Στούντεντ

ΔΑΝΙΑ

Βασιλεύς: Χριστιανός Ι΄

Πρωθυπουργός: Θόρβαλντ Στάουνιγκ

6/4-9/4/40: Γερμανική εισβολή.

Μικρή αντίσταση – Δανοί ναζιστές σαμποτάρουν.

10/4/40: Ανακωχή.

Η αποικία της **Γροιλανδίας** αποσπάται από τη Δανία και προσχωρεί στους συμμάχους.

Μπλιτς Κρικ (Blitz-krieg)

Ο όρος δηλώνει «αστραπιαίο πόλεμο» και αποδίδεται στον **Μπίσμαρκ**. Ίσως δημιουργήθηκε για εκφοβιστικούς λόγους. Σκοπός δεν είναι τόσο η εξόντωση του εχθρού όσο η συντριβή του ηθικού του ώστε να αναγκασθεί σε μαζική παράδοση. Η χρησιμοποίηση ισχυρών τεθωρακισμένων μεγάλης δύναμης πυρός και όλων των δυνατοτήτων της αεροπορίας ώστε να επιτυγχάνεται συντριπτική υπεροχή.. Η συγκεκριμένη πολεμική τακτική εφαρμόστηκε από τους Γερμανούς στην **Πολωνία** με καταπληκτικά αποτελέσματα.

Ο πολωνικός στρατός ανεπαρκώς εξοπλισμένος και αναγκασμένος να αμυνθεί εναντίον των Γερμανών σε μια συνοριακή γραμμή εκατοντάδων χιλιομέτρων, δέχεται μια θανάσιμη επίθεση. Οι κινήσεις του εχθρού είναι εξαιρετικά συντονισμένες σύμφωνα με την τακτική της ταχύτητας διαδοχής αλληπάλληλων χτυπημάτων με χρησιμοποίηση ισχυρών τεθωρακισμένων και συντριπτική υπεροχή πυρός. Σκοπός του είναι να εξουθενώσει το ηθικό του εχθρού και να τον αναγκάσει σε μαζική παράδοση. Σε λιγότερο από ένα μήνα η Πολωνία καταρρέει από τα πλήγματα μιας καταπληκτικής πολεμικής μηχανής.

Ο αστραπιαίος πόλεμος εφαρμόστηκε επίσης στη Νορβηγία, την Ολλανδία, το Βέλγιο και τη Γαλλία με ραγδαίες προελάσεις, διάσπαση των δυνάμεων του εχθρού και ταχεία διείσδυση μέσα στο εχθρικό έδαφος.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Βασιλεύς: Χάκων Ζ΄

Κυβέρνηση:

P. Χάτλενταλ – Καρλ Χάμπρο

9/4-1/5/40:

Γερμανική επίθεση από θαλάσσης και αέρος.
Τρεις μεραρχίες.

Στρατηγοί

Γερμανία   Αγγλία   Νορβηγία   Γαλλία
Έρικ Φάλκενχαϊμ   Μακ Έσου   Ρούγκε   Μπετουάρ

Έρικ Ράιντερ (Ναύαρχος)

ΣθENAΡΗ αντίσταση (Γερμανοί αλεξιπτωτιστές – 4000)

ΑΓΓΛΙΑ   (συμμαχική βοήθεια)

10/4/40:

Βρεταννική ταξιαρχία κατέλαβε το **Νάρβικ**.

Ναύαρχος: Τσαρλ Φόρμπς – Θωρηκτό **Warspite**

Ναυμαχία: 10/4-13/4/40

Ατυχής προσπάθεια Βρεταννών για απόβαση στο

Τρόντχαϊμ.

1/5/40:

Συνθηκολόγηση της Νορβηγίας.

Οι Βρεταννοί παρέμειναν στο Νάρβικ μέχρι 7/6/40!

Μετά τη συνθηκολόγηση φιλοναζιστική κυβέρνηση

υπό τον Βίντκουντ **Κουϊσλιγκ**

Απώλειες:

Νορβηγοί: 5000 N   Βρεταννοί: 5000 N

Αεροπλανοφόρο “ **Glorious**”

Εξόριστη κυβέρνηση υπό το Γ.Νυγκάρντσβολντ
στο Λονδίνο

5/5/4:

Πρωθυπουργός ο Γουίνστον **Τσώρτσιλλ**.

B.E.F. British Expeditionary Army

Στρατηγοί: Τζωρτζ Γκορτ

Άλλαν Μπρουκ

Αποβιβάζονται ένδεκα Μεραρχίες στην Lille και
υπάγονται υπό το γαλλικό στρατηγείο
(365.000 άνδρες).

Βέλγιον

Το σχέδιο «Γκαμελέν» για την άμυνα του Βελγίου διαλύεται από τη Γερμανική προέλαση που προχωρεί με μέση ταχύτητα πενήντα χιλιόμετρα την ημέρα.

Ο Χίτλερ είχε λάβει την απόφασή του. Μάταια ο βασιλεύς **Λεοπόλδος** και η βασίλισσα Βιλεμίνη απεύθυναν έκκληση. Την 15η Μαΐου 1940 οι Γερμανοί επέτυχαν να διαβούν τον ποταμό Μέυση σε τρία σημεία και να εγκαταστήσουν προ-γεφυρώματα . Εσχημάτισαν θύλακα βάθους οκτώ χιλιομέτρων. Η Γαλλική αντεπίθεση δεν υπήρξε επιτυχής.

Την 27^η Μαΐου ο βασιλεύς του Βελγίου **Λεοπόλδος** προβάλλοντας τον κάματον της βελγικής στρατιάς κατέθεσε τα όπλα άνευ όρων.

Τσώρτσιλλ: *«Δεν έχω πρόθεσιν να κρίνω την παρούσαν στιγμὴν την πράξιν του βασιλέως του Βελγίου. Ο βελγικός στρατός επολέμησε με γενναιότητα και υπέστη βαριές απώλειες. Η βελγική κυβέρνηση διαχώρισε τη θέση της από την πράξιν αυτή του βασιλέως και ανήγγειλε επίσημα την απόφασή της να συνεχίσει τον πόλεμον παρά το πλευρόν των συμμάχων».*

Ο βασιλεύς Λεοπόλδος ένωσε ότι *«πρέπει να μείνει μαζί με τον στρατό και το λαό του»*. Πιθανόν η απόφασή του να υπήρξε ασύνετη υπό μακρά προοπτική, αλλά ήταν, υπό τις συνθήκες της στιγμής, μια έντιμη επιλογή.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

ΟΛΛΑΝΔΙΑ Βασίλισσα: Βιλελμίνη Πρωθυπουργός: Ντε Γκέερ
Στρατηγός: Βίνκελμαν
Στρατός 400.000
10/5 – 15/5/40: Γερμανική εισβολή
Σφοδροί βομβαρδισμοί – Αλεξιπτωτιστές

Καταλήψεις Γερμανών:

13/5 Ουτρέχτη
14/5 Ρότερνταμ
Άμστερνταμ Απώλειες: 100.000 Ν
Άρνεμ 50 αερ.

15/5 Χάγη
15/5 Συνθηκολόγηση. Η Ολλανδική κυβέρνηση καταφεύγει
στο Λονδίνο. Επίτροπος ο **φον Ζάιτς-Ίνκαρτ**.

ΒΕΛΓΙΟΝ Βασιλεύς: Λεοπόλδος Γ΄
Πρωθυπουργός Υμπέρ Πιερλό
Στρατηγός: Βαν Ντε Μπέργκεν
Στρατός: 18 Μεραρχίες

10/5-17/5/40: Γερμανική εισβολή.
13/5-16/5: Διάβαση του ποταμού Μεύση και σαρωτική
προέλαση.
Μηχανοκίνητες φάλαγγες – Ρήγμα 50 μιλίων

Καταλήψεις Γερμανών

12/5: Λιέγη
16/5: Φλάνδρα
17/5: Αρράς
20/5: Σύμμαχοι αμύνονται σθεναρά.
Προώθηση των Γερμανών – Τέλεια κυκλωτική κίνηση.
27/5: Κατάθεση όπλων άνευ όρων!
Παρεδόθησαν: 400.000 Βέλγοι – 50.000 Γάλλοι.

B.E.F. Υποχώρηση προς την Δουνκέρκη για διαφυγή.
(Ο Βασιλεύς **Λεοπόλδος Γ΄** παρέμεινε στο Βέλγιο
υπό την προστασία των Γερμανών και πρωθυπουργό
τον Λεόν Ντεγκρέλ, ναζιστή)

(Ίδατε σελίδα 38)

Η μάχη της Γαλλίας Σεντάν

Η επίθεση άρχισε στις 4 το απόγευμα της 6^{ης} Ιουνίου με επί κεφαλής το πεζικό των τεθωρακισμένων σε βάρκες από καουτσούκ και σε σχεδίες. Σε λίγο μπήκαν σε λειτουργία πορθμεία, τα οποία διαπεραίωσαν ελαφρά οχήματα απέναντι. Ως τα μεσάνυκτα μιά σφήνα είχε φθάσει σε βάθος σχεδόν πέντε μιλίων, ενώ συγχρόνως τελείωσε μια γέφυρα από την οποία άρχισαν τα άρματα να περνούν.

Το σύνταγμα αντιαεροπορικού πυροβολικού του σώματος του στρατηγού **Γκουντέριαν** διατήρησε έναν πυκνό θόλο πυρός επάνω από τη ζωτική γέφυρα και οι συμμαχικές δυνάμεις αποκρούστηκε με βαρείες απώλειες,

Ως το απόγευμα, και οι τρεις θωρακισμένες μεραρχίες είχαν περάσει τον ποταμό. Αφού αποκρούστηκε μια καταστραμμένη γαλλική αντεπίθεση. έκανε μια ξαφνική στροφή προς δυσμάς. Το επόμενο βράδυ είχε διασπάσει την τελευταία γραμμή αμύνης και οι δρόμοι προς την Δύση – προς την ακτή της Μάγχης – ήταν ανοικτοί μπροστά του

Ο Γκουντέριαν πήρε διαταγή από το στρατηγείο της Ομάδας των θωρακισμένων να σταματήσει την προέλαση και να περιορίσει τα στρατεύματά του στο προγεφύρωμα που σχηματίστηκε. Ύστερα από τηλεφωνική συζήτηση με τον στρατηγό **φον Κλάϊστ** ο τελευταίος συμφώνησε να επιτρέψει την συνέχιση της προέλασης επί είκοσι τέσσερες ώρες ακόμη.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

ΓΑΛΛΙΑ

<u>Πρόεδρος:</u>	Αλμπέρ Λεμπρέν	(1931-1940)
<u>Πρωθυπουργοί:</u>	Εντουάρ Νταλαντιέ	-30/3/40
	Πωλ Ρεϋνώ	30/3-16/6/40
	Ανρί Φιλίπ Πεταίν	16/6/40-10/11/42

Στρατηγοί:

Μωρίς Γκαμελέν	(αντικατεστάθη 16/5)	
Μαξίμ Βεϊγκάν (73 ετών)		Ζιρώ Ανρι
Σαρλ Χιτζιζέρ		Μπρινώ
Ανρί Φιλίπ Πεταίν (84 ετών)		Μπροκάρ
Ανρί Ντε Λφονταίν		Μπλανσάρ Ζωρζ
Ζοζέφ Ζωρζ		Κοράπ
Ανρί Ζουέν		Μπιγιότ
Σαρλ Ντε Γκωλ		

Μάχη της Γαλλίας 5/6-21/6/40

«Γραμμή Μαζινό» (Maginot line) – Οχυρώματα κατά μήκος των Γαλλο-Γερμανικών συνόρων (Αλσατία και Λωρραίνη).

Εννέα στρατιές!

Ολομέτωπη επίθεση των Γερμανών με μορφή χιονοστιβάδας διέσπασε την γαλλική άμυνα με τα τεθωρακισμένα στη δύσβατη ζώνη των Αρδεννών.

3/6/40: Υπερφαλάγγιση Βρεταννών (BEF) & Γάλλων στη Φλάνδρα. Το συμμαχικό επιτελείο ήταν τελείως ανέτοιμο ν' αντεπεξέλθει στον «αστραπιαίο πόλεμο».

5/6: Οι Γερμανικές μεραρχίες ξεχύθηκαν στην πεδινή χώρα οδεύοντας προς την **Μάγχη**. Παραμένει ανεξήγητο γιατί ο Χίτλερ απέφυγε να συντρίψει τις εγκλωβισμένες δυνάμεις των Βρεταννών. Εφαρμόζουν το σχέδιο τους να ολοκληρώσουν την κατάκτηση της Γαλλίας.

Διάγγελμα στρατηγού Πεταίν

Για άλλη μια φορά τα τελευταία μέλη της κυβέρνησης συσκέπτονται. Ακλόνητος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξακολουθεί να επιμένει να συνθηκολογήσει μόνον ο στρατός, και να εκπατριστεί ή κυβέρνηση. Όμως η πλειοψηφία των είναι τώρα εναντίον του.

Τη Δευτέρα 17 Ιουνίου στις δώδεκα και μισή το μεσημέρι, ο Στρατάρχης **Πεταίν**, με μια φωνή σπασμένη από την ηλικία, μια φωνή ογδοντάρη, υψώνεται στα ραδιοφωνικά κύματα. Απευθύνει το ακόλουθο ραδιοφωνικό μήνυμα προς τη χώρα:

«Βέβαιος για την αφοσίωση του θαυμαστού στρατού μας, ο οποίος αγωνίζεται με ηρωισμό άξιο της μακράς στρατιωτικής παραδόσεώς του εναντίον ενός εχθρού που υπερτερεί σε αριθμόν και όπλα, βέβαιος ότι με την λαμπρή αντίστασή του εξεπλήρωσε το χρέος του έναντι των συμμάχων μας, βέβαιος για τη συμπαράσταση των παλαιών πολεμιστών, τους οποίους είχα την τιμή να διοικήσω, βέβαιος για την εμπιστοσύνη ολόκληρου του λαού, προσφέρω τον εαυτόν μου στη Γαλλία για να απαλύνω την συμφορά της. Με σφιγμένη την καρδιά σας λέω πως πρέπει να σταματήσουμε τον αγώνα».

Το μήνυμα κάνει να τρέξουν χείμαρροι δακρύων και ταυτόχρονα γεμίζει τις καρδιές με μία άνανδρη ανακούφιση. Στις 16 Ιουνίου ο **Πωλ Ρεϋνώ** παραιτείται. Τις πρώτες νυκτερινές ώρες ανατίθεται στο στρατάρχη Πεταίν ο σχηματισμός Κυβέρνησης. Η αίτηση ανακωχής της Γαλλίας από την νέα κυβέρνηση διαβιβάζεται στη γερμανική πρεσβεία.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

ΓΑΛΛΙΑ

Καταλήψεις των Γερμανών

- 5/6/40: Μάχη του Σομ
6/6/40: Δουνκέρκη
9/6/40: Σουασόν & Αργκόν
14/6/40: Παρίσι (Φον Κίχλερ)
19/6/40: Λυών
-

Επιχείρηση: «ΔΥΝΑΜΟ» (*Operation Dynamo*)

26/5-17/6/40: Διάσωση βρετανικού στρατού
Στρατηγός: Τζώρτζ Γκόρτ
Ναύαρχος: Μπέρτραμ Ράμσεϋ.
850 πλοία παντός τύπου συμμετέχουν στην αποχώρηση
Λιμάνια αποχώρησης:

26/5-4/6/40: Δουνκέρκη
Χερβούργο – Βρέστη – Νάντη

Απώλειες:

6 αντιτορπιλικά – 6 φρεγάδες – 222 πλοίαρια
177 αεροπλάνα

Διέφυγαν:

Βρεταννοί	225.000
Γάλλοι:	120.000

17/8/40: Αποχωρούν οι υπόλοιποι Βρεταννοί (136.000).
Πλέον 25.000 Πολωνοί και 18.000 Γάλλοι.
Λιμένες: Βρέστη, Χερβούργο.
Παραίτηση του Πρωθυπουργού Πωλ Ρεϋνώ.

16/6/40: Κατοχική κυβέρνηση **Viccy**.
Πρόεδρος: **Ανρί Φιλίπ Πεταίν**
Αντιπρόεδρος: Στρατηγός Μαξιμ Βεϊγκάν
Διατήρησε το νότιο τμήμα της χώρας.
«Ολίσθησε πλήρως στη συνεργασία με τους
Γερμανούς».

**Προκήρυξη Ντε Γκωλ από Β.Β.Σ.
18/6/1941**

Στις 17 Ιουνίου ο στρατηγός **Ντε Γκωλ** γύρισε στο Λονδίνο για να τηρήσει τον όρκο, που ο ίδιος επέβαλε στον εαυτό: Να πολεμήσει όσο θα χρειασθεί όπου χρειασθεί ώσπου να ξεπλυθεί το εθνικό στίγμα. Η πρώτη ντεγκωλική προκήρυξη αντηχεί στ' αγγλικά ραδιοφωνικά κύματα:

«Η τελευταία λέξη έχει άραγε λεχθεί; Η ελπίδα πρέπει να σβήσει; Η ήττα είναι οριστική; Όχι. Πιστέψτε εμένα, που σας μιλώ γνωρίζοντας τα πράγματα και που σας λέω, πως τίποτε δε χάθηκε για τη Γαλλία. Τα ίδια πολεμικά μέσα που μας νίκησαν μπορούν μια μέρα να μας δώσουν την νίκη. Γιατι η Γαλλία δεν είναι μόνη. Εγώ, ο στρατηγός Ντε Γκώλ, που αυτή τη στιγμή βρίσκομαι στο Λονδίνο, καλώ τους Γάλλους αξιωματικούς και στρατιώτες, που βρίσκονται σε βρεταννικό έδαφος να έλθουν σε επαφή μαζί μου.»

Ο άγνωστος στρατηγός καλεί τους Γάλλους που βρίσκονται επί βρεταννικού εδάφους να έλθουν σ' επαφή μαζί του και να συνεχίσουν τον πόλεμο. Ο τόνος του είναι αρκετά ψυχρός και η φωνή του δεν είναι ελκυστική. Όσοι το άκουσαν ανάμεσα τους φυγάδες και στρατιώτες της ήττας μπορούν να βεβαιώσουν, πως τα λόγια του προκάλεσαν περισσότερο ειρωνεία ή και ύβρεις παρά επιδοκίμασία... Η Γαλλία, απογοητευμένη από μία ήττα τόσο απρόβλεπτη όσο και ταπεινωτική, παύει να είναι μία μεγάλη δύναμη.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

ΓΑΛΛΙΑ

22/6/40: **Ανακωχή** (Δάσος Κομπιένης) Η18.50

Γάλλοι:

Ναύαρχος: Λε Λυκ
Στρατηγός: Σαρλ Χεντζίζέρ
Πρέσβης: Λεόν Νοέλ

Γερμανοί:

Αδ. Χίτλερ
Γ. Γκαίριγκ
Χ. Ρίμπεντροπ
Β. Κάιτελ
Β. Μπράουχιτς

Γερμανική } Βορείως και Δυτικώς γραμμής: Γενεύης } 2/3 της
κατοχή: } Ντολ – Σαλόν – Μαλέν – Μπουρζ – Τουρ } χώρας

Όροι:

- Αφοπλισμός
- Συμμετοχή και της Ιταλίας (κήρυξε τον πόλεμο **10/6/40!**)
- Επιστρέφουν οι Γερμανοί αιχμάλωτοι.
- Γαλλία αναλαμβάνει την συντήρηση του στρατού κατοχής.
- Παροπλισμός πλοίων & αεροσκαφών.
- Παράδοση του πολεμικού υλικού.
- Καθεστώς κατοχής στα 2/3 του γαλλικού εδάφους ενώ η κυβέρνηση **Πεταίν** διατηρούσε τον πολιτικό έλεγχο στο νότιο τμήμα της χώρας.

Απώλειες:

Γάλλοι:	120.000	N		
Βέλγοι:	7.000	N		
Βρεταννοί:	3.500	N		
Ολλανδοί:	2.900	N		
Γερμανοί:	27.000	N	111.000 Τρ.	18.400 Εξαφ.

Ο **Χίτλερ** θέλησε να ταπεινώσει τη Γαλλία σαν εκδίκηση για τους σκληρούς όρους που επέβαλε η Entente στην ηττημένη Γερμανία, μετά τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Προκήρυξη Χίτλερ

19/7/1940

«Δεδομένου ότι η Αγγλία, παρά την απέλπιδα στρατιωτικήν τους κατάστασιν, εφάνη απρόθυμος μέχρι στιγμής να έλθη εις συμβιβασμόν τινά, απεφάσισα να προετοιμάσω εναντίον της και ενδεχομένως να πραγματοποιήσω – εάν παραστή ανάγκη – εισβολήν εις την Αγγλία! Η συνείδησή μου με υποχρεώνει να απευθύνω μιάν νέα έκκληση προς φρόνηση στην Αγγλία. Νομίζω πως μπορώ να το κάνω, γιατί δεν είμαι ένας ηττημένος που ζητά κάτι, αλλά ένας νικητής που δεν έχει τίποτε να ζητήσει. Η επιχείρησις αυτή υπαγορεύεται από την ανάγκην να παύση η Μεγάλη Βρεταννία να δύναται να χρησιμεύση ως βάση, από την οποίαν να διεξαχθή πόλεμος κατά της Γερμανίας. Εν ανάγκη να καταληφθή η νήσος αύτη»!

Ο Χίτλερ έμενε προσκολλημένος στην πεποίθησι ότι η Αγγλία ήταν εξαναγκασμένη να γνωρίσει την «απελπιστική στρατιωτική τους κατάστασι». Η ελπίδα αυτή έσβηνε σιγά σιγά. Έδωσε εντολή να μελετηθεί το πρόβλημα της κατάληψης της Αγγλίας με εισβολή. Αλλά και πάλι διαφαινόταν κάποιος τόνος αμφιβολίας σχετικά με την αναγκαιότητα της επιχείρησις. Τελικά τους 16 Ιουλίου, διέταξε την προετοιμασία της εισβολής που πήρε το όνομα «Θαλάσσιος Λέων».

Το ότι η Αγγλία στάθηκε ολομόναχη τους μήνες του 1940-41 αποτελεί μία θαυμάσια στιγμή στην ιστορία του βρεταννικού λαού.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

ΑΓΓΛΙΑ

Γερμανική Ομάδα ΣΤΡΑΤΙΩΝ Α΄

Στρατηγός: **Γκερτ Ρούντστεντ**

17/6-15/8/40: Γερμανική Επιχείρηση «Θαλάσσιος Λέων»
(Operation "Sea Lion")

Προετοιμασία κατάληψης της Αγγλίας με ισχυρές αποβατικές δυνάμεις από τις ακτές, Γαλλίας, Ολλανδίας και Βελγίου.

17 μεραρχίες πεζικού

6 >> πάντσερ 260.000

3 >> μηχανοκίνητες

Βρεταννικός στρατός: 27 μεραρχίες πεζικού.

Ανεβλήθη από έλλειψη ικανών μεταγωγικών πλοίων και σοβαρές διαφωνίες από στελέχη του Γερμανικού Επιτελείου.

15/8-9/10/40: Η Μάχη τους Αγγλίας (*The battle of England*)

Μεγάλες αεροπορικές επιχειρήσεις.

Λουφτβάφφε 800-1000 βομβαρδισμοί ημερησίως.

2670 αεροπλάνα – **Χέρμαν Γκαίριγκ**

Καταστρέφονται: αποθήκες, αεροδρόμια, ραντάρ, εργοστάσια, βιομηχανίες.

Πλήττει ο άμαχος πληθυσμός.

Εκπληκτική βρεταννική αντίσταση.

R.A.F. Αναχαιτίζει την Λουφτβάφφε

12/10/40: Εντολή Γ.Ε. – Μετακίνηση τους γερμανικής στρατιάς τους τα ρωσικά σύνορα

Απώλειες:

R.A.F. 1.733 αεροπλάνα

Λουφτβάφφε 915 >>

10/5/41: **Ρούντολφ Ες** (Γερμανός στρατηγός). Πέφτει με αλεξίπτωτο στην Βόρεια Σκωτία και συλλαμβάνεται.

Θαλάσσιος Πόλεμος

Πολύ περισσότερο από ότι στην αφρικανική ήπειρο και τη Μεσόγειο, η επιβίωση της Μεγάλης Βρεταννίας παίζεται τους θαλάσσιους δρόμους του Βόρειου Ατλαντικού.

Ο στόλος των U-Boots (undersee boot) το οποίο διοικεί ο γερμανός ναύαρχος **Καρλ Ντένιτς** στοχεύει στην καταστροφή της αγγλικής οικονομίας, διακόπτοντας την ροή ανεφοδιασμού. Ο πόλεμος των U-Boots εναντίον των Συμμαχικών νηοπομπών εξελίσσεται υπέρ του Ράιχ, τουλάχιστον μέχρι τα μέσα του 1942.

Κατά το δεύτερο μισό του 1942, οι απώλειες των συμμάχων μειώνονται και τα οπλοστάσια των ΗΠΑ επιταχύνουν τους χρόνους παραγωγής: κάθε μέρα τα αμερικάνικα ναυπηγεία κατασκευάζουν τρία εμπορικά "Liberty" χωρητικότητας 10.000 τόνων. Το κόστος της μάχης του Ατλαντικού και για τους δυο πλευρές είναι ιλιγγιώδες. Από το Σεπτέμβριο 1939 μέχρι τα μέσα του 1942 βυθίζονται στον Ατλαντικό:

Γερμανικά: 690 υποβρύχια (με 25.870 νεκρούς).
Συμμαχικά: 2.452 εμπορικά πλοία (13 εκατομμύρια τόνων) και 175 πολεμικά πλοία.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)**Θαλάσσιος πόλεμος**

Β

ρ Τορπιλισμοίε **Athenia** (υπερωκεάνιο) 3/9/39τ **Royal Oak** (θωρηκτό) 4/10/39 (Σκάπα Φλόου!)α **Royal Anty** (θωρηκτό) 14/4/39ν **Courageous** (αεροπλανοφόρο) 3/9/39ί **Hood** (θωρηκτό) 26/5/41 – Ν. 1400α **Glorious** (αεροπλανοφόρο) 7/7/40 (Νορβηγία)**Arc Royal** (αεροπλανοφόρο) 14/11/41 – Ισπανία**Audacity** (escort carrier) 10/12/41 (Γιβραλτάρ)**Valliant** (θωρηκτό) 19/12/41 (Αλεξάνδρεια)Απώλειες σε
tonnage 30%

Γ

ε **Von Speek** 17/12/39 (River Plate – Αργεντινή)ρ **Bismark** 23/5/41 (Brest)μ **Gneisenau** 10/3/43ν **Scharnhorst** 26/12/43ί **Tirpitz** 12/11/44 (Τροντχάϊμ)***Συμμαχικές Νηοπομπές στο Μούρμανσκ (Ρωσία)**

Ανεφοδιασμός του ρωσικού στρατού.

Κορβέτες & αντιτορπιλικά συνοδεύουν εμπορικά πλοία.

Συνολικά 20 νηοπομπές.

*Απεδόθησαν στους Ρώσους:

24.000 οχήματα

3.276 άρματα μάχης

2.665 αεροπλάνα

614.664 υλικά και όπλα

70.000 τόνοι καύσιμα

Δεκ. '42: Παραίτηση Γερμανού ναυάρχου **Έριχ Ραίντερ** (Raeder).Αντικαταστάτης: **Καρλ Ντάνιτς** (Dönitz).

Οι Ελεύθεροι Γάλλοι

Η παράδοση που υπέγραψε ο στρατηγός **Πεταίν** δίχασε τη γαλλική κοινή γνώμη.

Εις την εξορίαν ο στρατηγός **Ντε Γκωλ** οργανώνει γαλλικόν στρατόν, τους Ελεύθερους Γάλλους. Από τις γαλλικές αποικίες προσχώρησαν Νέες Εβρίδες, Ακτή Ελεφαντοστού, Καμερούν, Τσαντ, Ταϊτή, Νέα Καληδονία και Γκαμπόν.

Στις 18 Ιουνίου από τα μικρόφωνα του BBC καλεί τον Γαλλικό λαό να αντισταθεί μέχρις εσχάτων. Όσοι τον άκουσαν ανάμεσα στους φυγάδες και στους στρατιώτες της ήττας μπορούν να βεβαιώσουν πως προκάλεσε περισσότερο ειρωνεία και εχθρότητα ακόμη και ύβρεις.

Η Γαλλία αφυπνίζεται και η εσωτερική αντίσταση ανδρώνεται παρά τα τρομοκρατικά μέτρα των Γερμανών. Τους 8 Αυγούστου 1941 μια συμφωνία μεταξύ Τσώρτσιλλ και Ντε Γκωλ ρυθμίζει το καθεστώς και τους όρους χρησιμοποίησεως των εθελοντών. *«Μία Γαλλία ελεύθερη να διαλέξει το δρόμο τους απηλλαγμένη από την άμεση ή έμμεση πίεση τους Γερμανίας»*

Ο Ντε Γκωλ θα κυριαρχήσει στη γαλλική πολιτική σκηνή για περισσότερο από μία δεκαετία! Ο στρατηγός Πεταίν καταδικάζει σε ισόβια κάθειρξη τους: Εντουάρ **Νταλαντιέ** (πρώην πρωθυπουργό), Λεόν **Μπλουμ** (πολιτικό) Μωρίς **Γκαμελέν** (στρατηγό) επειδή διαφωνούσαν με το καθεστώς του Βισσύ που δεν είχαν αποδεχθεί.

ΕΥΡΩΠΗ (1939-1943)

19/8/42: Απόπειρα απόβασης στην Διέππη (Dieppe).

Σχεδιασμός: Λόρδος Λούις Μαουντμπάπτεν
Βρεταννοί: Μεραρχία Marine Rangers
Καναδοί: 2^α Μεραρχία
252 πλοία παντός τύπου 60 σμήνη αεροπλάνων
6000 κομάντος.

Ανεπιτυχής προσπάθεια.

Ο Γερμανός στρατηγός Γκερτ φον **Ρούντσεντ**
απωθεί χωρίς δυσκολία τους κομάντος.

Απώλειες:

1.027 Ν – 2.340 Αιχμ – Εγκατάλειψη βαρέως υλικού.

Σημείωση:

Το «*Οχυρόν Ευρώπη*» ήταν πολύ ισχυρόν και
οι σύμμαχοι δεν είχαν ακόμη τις δυνάμεις να
διασπάρουν τις γραμμές του «*Τείχους του Ατλαντικού*»
που είχε οικοδομήσει η γερμανική οργάνωση Τοντ.
Ο **Τσώρτσιλλ** μετέβη αυτοπροσώπως στην
Μόσχα(1942) για να εξηγήσει στον **Στάλιν** τις δυσκολίες
της απόβασης.

ΚΑΝΑΔΑΣ

17-23/8/43: Διάσκεψη του Κεμπέκ

Αγγλία: Ουίνστον Τσώρτσιλλ Άντονι Ήντεν

ΗΠΑ: Φρανκλίνος Ρούσβελτ

Χένρυ Στίμσον

Καναδάς Μακένζη Κινγκ

Αποφάσεις:

Καθορίζεται η ημερομηνία της Επιχείρησης “Overlord(1944)

Αναλαμβάνουν οι ΗΠΑ τη συντριβή της Ιαπωνίας

Ελλάδα 28/10/1940

Ο αγώνας 1940-41 στοίχισε συνολικά 25.700 νεκρούς και 6.000 τραυματίες αποτελεί μια από τις ενδοξότερες σελίδες της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Ο **Χίτλερ** αντιτίθεται προς οιαδήποτε περιπλοκή στα Βαλκάνια. Θέλει να αποφύγει καθετί που θα μπορούσε να δώσει στη Ρωσία αφορμές ανησυχίας και προφάσεις επεμβάσεως. Πρέπει χωρίς να αποκαλύψει τις γερμανικές προθέσεις να συγκρατήσει το σύμμαχό του **Μουσσολίνι**. Η επίθεση στην Ελλάδα - με την οποία η Ρώμη ήθελε να «σπάσει την ραχοκοκαλιά» μιας χώρας ζωτικής σημασίας για τον έλεγχο της Μεσογείου βασίστηκε στην ψευδαίσθηση ενός σύντομου πολέμου.

Στη Φλωρεντία ο σιδηροδρομικός σταθμός είναι υπέροχα διακοσμημένος. Ο Μουσσολίνι περιμένει στολισμένος και κορδωμένος την άφιξη του Χίτλερ. «*Φύρερ*», λέει, «*προχωρούμε. Τα στρατεύματά μας μπήκαν νικηφόρα στην Ελλάδα σήμερα στις έξι το πρωί*». Ύστερα βλέποντας την δυσaréσκεια ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του συμμάχου του, προσθέτει: «*Μην ανησυχείτε. Τα πάντα θα τελειώσουν σε δεκαπέντε μέρες...*».

Δεκαπέντε μέρες αργότερα τα στρατεύματα του Μουσσολίνι βρίσκονταν σε πλήρη και άτακτη υποχώρηση Εδώ και τρεις μήνες όλες οι αναποδιές της Γερμανίας, όλες οι ήττες του Άξονα προέρχονται από την Ιταλία για την οποία ο Χίτλερ είχε χάσει κάθε ψευδαίσθηση.... Η ιταλική αποτυχία έφερε πιά κοντά την γερμανική επέμβαση.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)

ΣΕΡΒΙΑ

Βασιλεύς: **Πέτρος Β΄ (9/10/34 – 10/11/45)**
Πρωθυπουργός: Ντούσαν Σίμοβιτς (27/3/40)
Κατάληψη της χώρας από την **Γερμανία** 3/4-17/4/41
(συμμετείχαν Βούλγαροι & Ούγγροι)

Στρατηγοί:

Γερμανία: Μαξ Φον Βάιτς (Max von Weichs)
Σερβία: Καταφάτοβιτς
34.400 Σέρβοι αιχμάλωτοι

ΚΡΟΑΤΙΑ – ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Ανεξαρτητοποίηση και προσχώρηση στον Άξονα
Πρωθυπουργός: Άντε Πάβελιτς

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Βασιλεύς: **Μπόρις (1/3/40 – 30/12/47)**
Πρωθυπουργός: Μπόρις Φίλωφ
1/3/40: Εντάσσεται στον Άξονα
Παραχώρηση από τους Γερμανούς της διοίκησης μεγάλου
μέρους της Μακεδονίας – Θράκης

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Βασιλεύς: **Κάρολος Β΄ (1930 – 4/9/40)**
Πρωθυπουργός: Ταταρέσκου
30/8/40: Ρώσοι καταλαμβάνουν την Βεσσαραβία και
Βουκοβίνα με βάση το Σύμφωνο Μολότωφ – Ρίμπεντροπ.
Επιστρέφεται στην Ουγγαρία η Τρανσυλβανία και στην
Βουλγαρία η Δοβρουτσά.

Βασιλεύς: Μιχαήλ Α΄ (4/9/40 – 30/12/47)

Πρωθυπουργός: Ιόν Αντονέσκου
4/9/40: Η Ρουμανία τάσσεται στο πλευρόν του Άξονα.

Ιταλικός φασισμός

Το ιταλικό φασιστικό καθεστώς (από 1/11/1922) επένδυσε σε μια δυναμική προπαγάνδα για να περάσει στους Ιταλούς το φιλοπόλεμο πνεύμα και να πείσει τον ιταλικό λαό ότι είναι απολύτως αναγκαία η εδαφική επέκταση της χώρας σε βάρος των «*πλουτοκρατικών*» δυνάμεων της Δύσης. Η κίνηση ήταν τόσο ισχυρή ώστε οι εθνικόφρονες και συντηρητικοί φασίστες επέτυχαν στο στρατόπεδό τους το μεγαλύτερο μέρος των σοσιαλιστών.

Η γραμμή της εξωτερικής πολιτικής προσπαθεί να στείλει μηνύματα που θα εδραιώσουν την συναίνεση του λαού προς τις στρατηγικές του καθεστώτος. Η προσέγγιση με την ναζιστική Γερμανία αποτελεί φυσική συνέπεια των ιδεολογικών σκοπιμοτήτων των δύο καθεστώτων.

Οι επιτυχίες του γερμανικού «*αστραπιαίου πολέμου*» εντυπωσιάζουν την κοινή γνώμη. Στις 10 Ιουνίου 1940 ο **Μουσσολίνι**, εμφανιζόμενος ως οπαδός του «*ιταλικού μεγαλείου*» και του ιταλικού επεκτατισμού ανακοινώνει την είσοδο της Ιταλίας στον πόλεμο δηλώνοντας, μεταξύ άλλων- ότι θα επεκταθούν τα σύνορα της Αλβανίας.

Όμως η πολυδιαφημισμένη πολεμική ισχύς της χώρας δεν επιβεβαιώθηκε από τις εξελίξεις των χρόνων που ακολούθησαν.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)**ΕΛΛΑΔΑ**

Βασιλεύς: **Γεώργιος Β΄**
 Πρωθυπουργοί: Ιωάννης Μεταξάς (4/8/36-29/1/41)
 Αλέξανδρος Κορυζής (29/1-18/4/41)
 Εμμανουήλ Τσουδερός (18/4/41-14/4/44)
 Επιτελάρχης: Αλέξανδρος Παπάγος

Στρατός:

Α΄ Σώμα Στρατού	Π. Δεμέστιχας	} Συνολικά: 16 Μεραρχίες 4 Ταξιαρχίες
Β΄ >> >>	Δ. Παπαδόπουλος	
Γ΄ >> >>	Γ. Τσολάκογλου	
Στρατιά Δ.Μ. >> Κ.Μ.	Ι. Πιτσίκας	
>> Α.Μ.	Ι. Κωτούλας	
	Κ. Μπακόπουλος	

ΙΤΑΛΙΑ

Βασιλεύς: **Βιτόριο Εμμανουήλ**
 Πρωθυπουργός: Μπενίτο Μουσσολίνι

2^{ov} Σώμα Στρατού:

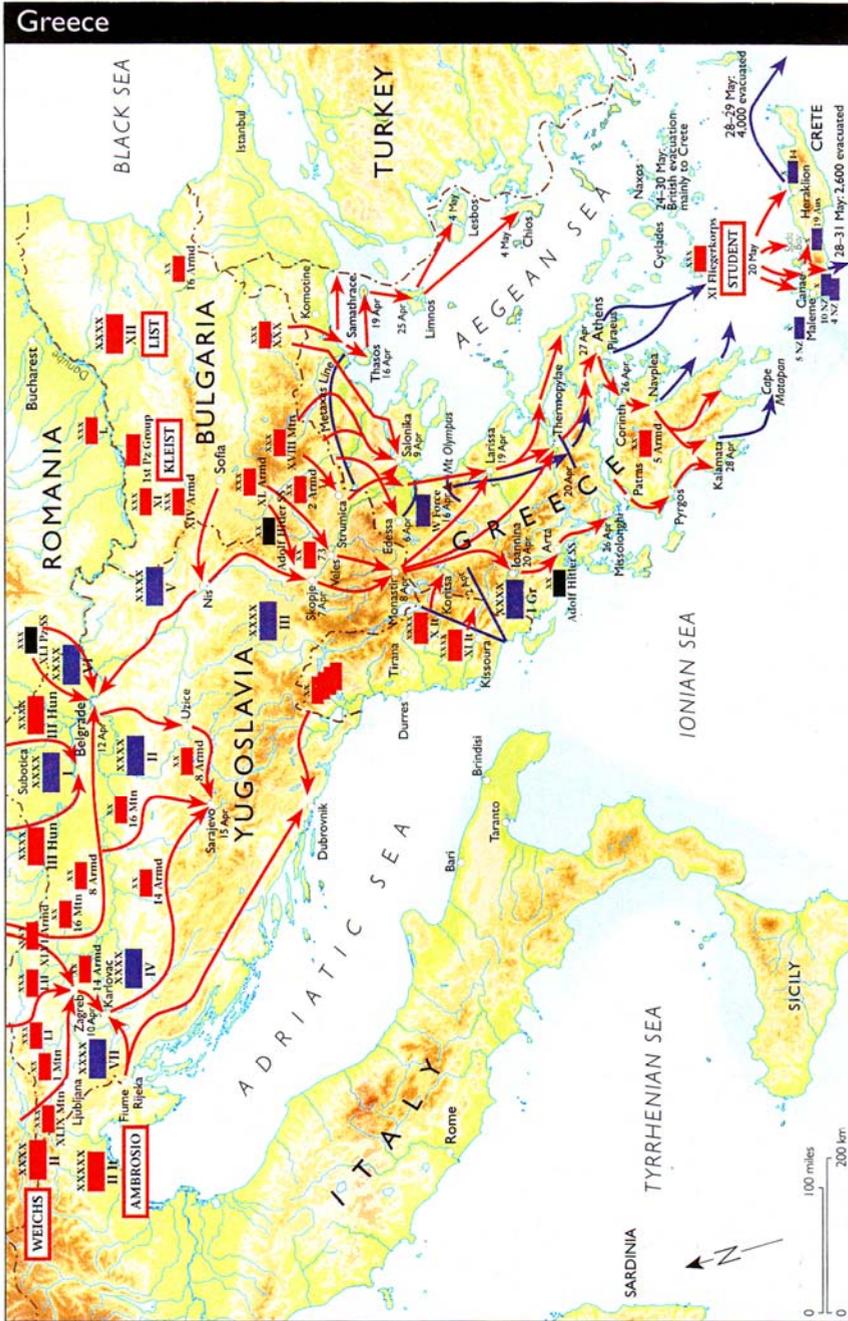
Ριβόλτα	1 Σύνταγμα/Πυροβολαρχία	5.500	Ήπειρος
Γκαμπούτι	Μεραρχία Σιένα	12.500	>>
Τζαννίνι	>> Φερράρα	21.000	>>
Μάλλι	>> Κενταύρων	2.200	>>

26^{ov} Σώμα Στρατού:

Γκραπτορόλα	Μεραρχία Πάρμας	3.200	Δ.Μ.
Τζιρόττι	>> Αλπινιστών	10.800	Πίνδος

Στρατηγοί:

Βισκόντι Πράσκα	28/10-9/11/40
Ουβάλντο Σοντού	9/11-4/12/40
Ούγκο Καμπαλέρο	4/12-24/4/41

Η εισβολή στην Ελλάδα

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)

ΕΛΛΑΔΑ

28/10/40: Επίθεση ΙΤΑΛΙΑΣ από τα Αλβανικά σύνορα.

Αναχαίτιση:

- 31/10-3/11: Μάχες Καλπάκι, Καλαμά.
5/11-7/11: Απώθηση των Ιταλών από την Ήπειρο.
3/-13/11: Συντριβή της Μεραρχίας Τζούλια.

Ελληνική προώθηση:

- 24/11/40: Κορυτσά (314 Ν)
4/12/40: Πόγραδετς
8/12/40: Αργυρόκαστρο (Άγιοι Σαράντα)
22/12/40: Χιμάρα (267 Ν)
30/1/41 Τρεμπεσίνα
10/1/44: Κλεισούρα
9/-25/3: Ιταλική «*εαρινή επίθεση των ρόδων*» με ισχυρές δυνάμεις, άφθονη υποστήριξη πυροβολικού και αεροπορία.
Πλήρης αποτυχία. Αποκρούστηκαν όλα τα κύματα των επιτιθεμένων. Εξαιρετικά οδυνηρή τροπή δια τον Άξονα.

-
- 1/11/40:** **Ναυμαχία του Τάραντο** (*Taranto*), **Ιταλία**.
Βρετανική αεροπορική επιδρομή από το αεροπλανοφόρο "Illustrious".
Βύθιση του ιταλικού στόλου μέσα στον κόλπο
Ναύαρχοι:
Lumley Lyster Inigo Campioni
Απώλειες Ιταλών:
3 θωρηκτά ("Cavour", "Italia", "Diulio")
1 καταδρομικά ("Trendo")
5 αντιτορπιλικά
Μεγάλη επιτυχία του βρετανικού ναυτικού.
-

Τα Ανώγεια*

Στο Ρέθυμνο οι Βρετανοί κομάντος
μαζί με αντάρτες από την περιοχή
απήγαγαν τον στρατηγό Κράϊπε
λίγο πριν λήξει ο πόλεμος και η κατοχή.

Όλη η Ευρώπη θαύμασε τον άθλο,
οι αντάρτες ήσαν ενθουσιασμένοι
και πανηγύριζαν για το κατόρθωμά τους...
Δεν φαντάστηκαν τι τους περιμένει...

Οι Γερμανοί είχαν προειδοποιήσει,
δεν είχαν κανένα ενδοιασμό,
κάψανε το ορεινό χωριό Ανώγεια
και σκότωσαν όλο τον πληθυσμό.

Η **Ιστορία** σήμερα ορθά διερωτάται:
Άξιζε, άραγε, μια άσκοπη απαγωγή
με εκτελέσεις τόσων αθώων πολιτών
από αντίποινα των βάρβαρων Ναζί;

Γεράσιμος Λιώκης

* Πολίχνη του Ψηλορείτη που κατά-
στράφηκε από τους Γερμανούς στις
13 Αυγούστου 1944 ύστερα από το εγχείρημα
της απαγωγής του γερμανού στρατηγού **Κράϊπε**

(ίδαιτε σελίδα 67)

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)

ΕΛΛΑΔΑ

Φεβρ. '41: **Βρεταννικός στρατός** (Αυστραλοί & Νεοζηλανδοί) αποβιβάζεται σε Βόλο και Πειραιά (58.000)
Στρατηγός Henry Wilson

«**Επιχείρηση Μαρίτα**» (*Marita*)

6/4-24/4/41: Η **Γερμανία** εισβάλλει στην **Ελλάδα** μέσω της Βουλγαρίας
Στρατηγοί:
Έβαλντ Φον Κλάϊστ (von Kleist)
Βίλχελμ Φον Λιστ (von List)
Βόλφραμ Φον Ριχτχόβεν (von Richthofen)

Προέλαση Γερμανών:

7/4: Βομβαρδισμός του Πειραιά (βυθίζεται πλοίο με εκκριπικές ύλες)
9/4: Θεσσαλονίκη (Συνθηκολόγηση του στρατηγού Κ. Μπακόπουλου).
13/4: Πτολεμαΐδα.
21/4: Ιωάννινα (Συνθηκολόγηση του στρατηγού Γ. Τσολάκογλου).

24/4

Αθήνα

Κυβέρνηση και Βασιλιάς αναχωρούν δια την **Κρήτη**.
Ο Βρεταννικός στρατός διέφυγε από τα λιμάνια Μεγάρων, Ναυπλίου, Ραφήνας, Καλαμάτας, Μονεμβασίας (44.860 άνδρες).

Απώλειες:

Έλληνες: 13.600 Ν 42.485 Τρ.
Ιταλοί: 13.755 Ν 50.874 Τρ.
Βρεταννοί: 3.700 Ν 9.000 Αιχμ.
Γερμανοί 6.034 Ν

Κρήτη

Οι Ελληνικές επιτυχίες στην **Αλβανία** συνιστούν την πρώτη νίκη των Συμμάχων τη στιγμή που ο Άξονας φαινόταν πανίσχυρος.

Η αντίσταση στην Κρήτη προκάλεσε την καταστροφή εκλεκτών γερμανικών δυνάμεων, που θα μπορούσαν να παίξουν κεφαλαιώδη ρόλο στα μεταγενέστερα γεγονότα. Στην **Κρήτη** ο Γκαίριγκ δεν κέρδισε παρά μια Πύρρεια νίκη, γιατί οι δυνάμεις που κατανάλωσε εκεί θα μπορούσαν εύκολα να του δώσουν την Κύπρο, το Ιράκ, τη Συρία. Στενότατη και ουσιαστική υπήρξε η συνεργασία του κρητικού άμαχου πληθυσμού με τον αγγλικό στρατό. Συνέχισαν μέχρι τελευταίας στιγμής της υποταγής της νήσου να βοηθούν με κάθε τρόπο τους συμμάχους προς αποτροπή του κινδύνου.

Ο **Χίτλερ** αναγκάστηκε να αναβάλλει για ζωτικό χρονικό διάστημα την επίθεση στη Ρωσία.

Η Ελλάδα πλήρωσε πανάκριβα το τίμημα. Η τριπλή κατοχή που άρχιζε, θα προκαλούσε νέες θυσίες, νέες στερήσεις, νέες ταπεινώσεις αλλά και νέους αγώνες.

Γ. Τσώρτσιλλ

Ελληνικός στόλος

11/4-16/4/40: Βομβαρδισμοί με Στούκας:
Βυθίζονται: 2 θωρηκτά (Κιλκίς, Λήμνος)
4 αντιτορπιλικά
12 τορπιλοβόλα
2 τορπιλάκατοι
3 βοηθητικά

BALKANIA (1940-1943)

ΕΛΛΑΔΑ

20-27/5/41: Μάχη της Κρήτης

Γερμανική «Επιχείρηση Ερμής»

Αερομεταφορά 41.435 στρατιωτών:

Μάλεμε: 11.859 - Σούδα: 14.822 –

Ρέθυμνο: 6.730, Ηράκλειο: 8.024

400 βομβαρδιστικά: Στούκας, Μέσερμιτ, Γιούνγκερς)

250 καταδρομικά - 500 μεταγωγικά

Γερμανοί Πτέραρχοι:

Βόλφραμ Φον Ριχτχόβεν - Κουρτ **ΣΤΟΥΝΤΕΝΤ** (Kurt Student)

Σύμμαχοι

Στρατηγός: Μπέρναρντ **Φρέϊμπεργκ** (Νεοζηλανδός)

10.000 Έλληνες

28.600 Άγγλοι, Καναδοί, Αυστραλοί, Νεοζηλανδοί.

20-2/5: Γερμανοί προσγειώνονται στο αεροδρόμιο του Μάλεμε

27/5: Σύμπτυξη του στρατού προς την Σούδα.

Εγκατάλειψη του νησιού.

16.500 στρατιώτες μεταφέρονται στην Αίγυπτο.

29/5: Κυβέρνηση και βασιλεύς αναχωρούν για Αλεξάνδρεια.

Απώλειες:

Έλληνες: 447 Ν

5.256 Αιχμ.

Βρεταννοί: 3.570 Ν

9.000 Αιχμ.

Γερμανοί: 4.000 Ν

22/5-24/5: Βρετανικό Ναυτικό

Αδυνατεί να βοηθήσει.

Συνεχείς αεροπορικές επιδρομές των Γερμανών

Άγγλος ναύαρχος: Ερνστ Κινγκ (Ernst King)

Μεγάλες απώλειες:

Ένα θωρηκτό (“**Gloucester**”) – πεντε Καταδρομικά

έξη Αντιτορπιλικά, ένα Αεροπλανοφόρο (“**Formidable**”

2000 Ν Μεγάλη νίκη της Luftwaffe

Το Ελληνικό Αντάρτικο

Το αντάρτικο του Ε.Λ.Α.Σ. ξεκίνησε τον Ιούνιο του 1942 από τον **Άρη Βελουχιώτη** στο χωριό Δομνίτσα, κοντά στο Καρπενήσι, όπου μπροστά στους κατοίκους κήρυξε την έναρξη του ένοπλου αγώνα.

Στην ύπαιθρο ο **Ε.Λ.Α.Σ.** καθαρίζει τη χώρα από μερικές βλάχικες συμμορίες. Προστατεύει τη συγκομιδή των αγροτών εναντίον των αρπαγών που οργανώνει ο στρατός των κατακτητών και προσφέρει τη βοήθειά του στις επιχειρήσεις των Συμμάχων.

Η επιχείρηση ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοπόταμου από Άγγλους κομάντος σε συνεργασία με ΕΛΑΣ/ΕΔΕΣ -λέει ο **Τσώρτσιλλ**- μπορεί να θεωρηθεί σαν προοίμιο της μάχης του **Ελ Αλαμίν** (23/10-2/11/42).

Ο αντάρτικος πόλεμος, απλωμένος σ' όλη την Ηπειρωτική Ελλάδα ακινητοποίησε τρεις Γερμανικές και τέσσερες Ιταλικές μεραρχίες που προσπαθούσαν μάταια να πνίξουν το αντάρτικο κίνημα.

Οι Βρεταννοί, φοβούμενοι την ενδυνάμωση του Ε.Λ.Α.Σ. προσπάθησαν να βρουν στήριξη σε άλλες δυνάμεις για τον απελευθερωτικό αγώνα. (Ε.Δ.Ε.Σ., «Μίδας 614», 5/42 Σύνταγμα κ.ά.).

Νίκος Γ. Σβορώνος
(Ιστορικός)

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)

ΕΛΛΑΔΑ

28/3/41: Ναυμαχία Matapan (Ταΐναρον)

Ιταλός Ναύαρχος: Αντζελο Λακίνο (Lachino)

Άγγλος Ναύαρχος: Άντριους Κάννινγκαμ (*Cunningham*)

Απώλειες Ιταλών:

«**Βιττόριο Βενέτο**» (θωρηκτό) Ζημιές

3 καταδρομικά («**Πόλα**», «**Ζάρα**», «**Φιούμε**») } βυθίστηκαν

2 αντιτορπιλικά «**Αλφιέρο**», «**Γκαρντούτσι**» }

2.400 Ν - Η ήττα αυτή επέφερε το τελειωτικό κτύπημα του Ιταλικού στόλου.

21/4/41-

10/10/44 Τριπλή Κατοχή (Γερμανία, Ιταλία, Βουλγαρία) :

Διοικητής: Χέλμουτ Φέλμυ

Κατοχικές κυβερνήσεις:

Γ. Τσολάκογλου 30/4/41-2/12/41

Κ. Λογοθετόπουλος 2/12/41-7/4/43

Ι. Ράλλης 7/4/43-11/10/44

Αντάρτικα σώματα:

Ε.Λ.Α.Σ. 22/5/42 (Άρης Βελουχιώτης) } Απώλειες στον

Ε.Δ.Ε.Σ. 9/9/41 (Ναπολέων Ζέρβας) } εχθρό πάνω από

5/42 Σύνταγμα 10/42 (Δημ. Ψαρρός) } 25.000 άνδρες

ΣΕΡΒΙΑ

Αντάρτικα σώματα

Παρτιζάνοι του Γιόσιπ Μπρόζεκ **Τίτο**

150.000 άνδρες

13 Γερμανικές μεραρχίες καθηλωμένες στη Σερβία.

ΤΟΥΡΚΙΑ

Πρόεδρος: **Ισμέτ Ινονού**

Ουδετερότης. Σοβαρή επισιτιστική κρίση.

* (Ίδαιτε σελίδα 62.)

Η Συνθηκολόγηση της Ιταλίας

Ήταν μεσημέρι 8 Σεπτεμβρίου 1943, τη στιγμή εκείνη. Η Ρώμη, πλημμυρισμένη από ήλιο που αστράφτει, σαν τα παλιά πετράδια κυκλώνεται από το βουητό του πολέμου. Μια ραδιοφωνική φωνή συγκλονίζει τους αιθέρες:

*«Εδώ ο στρατηγός **Ντουάιτ Αϊζενχάουερ**, αρχιστράτηγος των Συμμαχικών Δυνάμεων. Η Ιταλική κυβέρνηση παρέδωσε τις ένοπλες δυνάμεις της άνευ όρων. Όλοι οι Ιταλοί που βοηθούν έμπρακτα στην εκδίωξη του Γερμανού επιδρομέως από το ιταλικό έδαφος, θα έχουν τη βοήθεια και την υποστήριξη των Ηνωμένων Εθνών».*

Το μήνυμα έπεσε σε ώριμο έδαφος. Οι Ιταλοί ήσαν απογοητευμένοι από τις αλλεπάλληλες αποτυχίες, επισιτιστικές δυσκολίες, καταστραμμένη οικονομία και πολυάριθμους νεκρούς.

Η Ιταλία σπαράσσεται από μια βαθιά πολιτική και στρατιωτική κρίση. Ο στρατός διαλύεται, το ίδιο και ο κρατικός μηχανισμός, καθώς ο Βασιλιάς, **Βίκτωρ Εμμανουήλ**, διαφεύγει. Αφού περνούν τις Άλπεις, τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής αφοπλίζουν τον ιταλικό στρατό στον Βορρά και στο Κέντρο καταλαμβάνουν τη Ρώμη.

Στις 12 Σεπτεμβρίου, μια μονάδα Γερμανών αλεξιπτωτιστών απελευθερώνει τον Μουσολίνι που βρισκόταν υπό περιορισμό στο Γκραν Σάσο και τον οδηγεί στην Γερμανία.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)

ΣΥΡΙΑ

8/6-24/7/41: Κατάληψη από τους Συμμάχους.

Operation Explorer

Πετταινική κυβέρνηση – Στρατηγός Ανρί Ντεντς

Πέντε μήνες σκληρές μάχες.

Βρεταννοί

Αυστραλοί

Γάλλοι

} απώλειες 2.400 Ν

ΕΛΛΑΔΑ

Ελληνικές Κυβερνήσεις στο Κάιρο:

Εμμ. Τσουδερός 1/5/41-14/4/44

Σοφ. Βενιζέλος 14/4/-26/4/44

Γ. Παπανδρέου 26/4/-18/10/44

8/9/43: Συνθηκολόγηση της Ιταλίας (Ιδαιτε σελίδα 64)

Σεπτ '43: Παράδοση της ιταλικής μεραρχίας Πινερόλλο στον Ε.Λ.Α.Σ. (στρατηγός Αντόλφο Ινφάντε)

11/9-6/11/43: Ανεπιτυχής επέμβαση στα Δωδεκάνησα ΣΜΑ – Αποβατική επιχείρηση Βρεταννικού & Ελληνικού Ναυτικού . Πλήρης αποτυχία.

Απώλειες

12/9: Υποβρύχιο «Κατσώνης» (Σκιάθος)

26/9: Αντιτορπιλικό «Βασ. Όλγα» (Λέρος)

22/10: >> «Αδριάς» (νάρκη)

Πλοίαρχος: Γ. Τούμπας

Α΄ Μηχανικός: Κ. Αράπης

}

Ελλάδα
Θλιβερός απολογισμός

	<i>(νεκροί)</i>
Ιταλικός πόλεμος	15.700
Γερμανικός πόλεμος	10.000
Βομβαρδισμοί	3.000
Μέση Ανατολή	10.000
Εμπορικό ναυτικό	3.500
Εκτελέσεις	43.000
Βούλγαροι – Σφαγές	25.000
Πείνα	300.000
Αντάρτες	10.000
	<hr/>
Σύνολο	420.200

(Πλέον 45.000 Ελληνο-εβραίοι).

Πηγή: Ιστορία 20^{ου} αιώνα (Ελληνικά Γράμματα)

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1940-1943)

ΕΛΛΑΔΑ

22-25/9/43: Κεφαλονιά

Οι Γερμανοί αποδεκατίζουν την Ιταλική μεραρχία Asqui μετά την συνθηκολόγηση της Ιταλίας
8.000 νεκροί

Ελληνική Αντίσταση

25/11/42: Ανατίναξη γέφυρας Γοργοπόταμου

20/6/43: >> >> Ασωπού

1/6/43: >> >> Κουρνόβου

14/12/43: Καταστροφή των **Καλαβρύτων** από τους Γερμανούς.
και σφαγή όλων των αρρένων κατοίκων.\

10/3/44: Ίδρυση Π.Ε.Ε.Α. (Βίνιανη)
Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης.

Εμφύλιος Πόλεμος

10-20/10/43- **Ε.Λ.Α.Σ. – Ε.Δ.Ε.Σ.**

4 -12/2/44 >> >>

24/4/44 Διάλυση του 5/42 Συντάγματος

Κρήτη

27/4/44: Απαγωγή του Γερμανού στρατηγού
Χάινριχ **Κράϊπτε** και μεταφορά του στη
Μέση Ανατολή.

Ελληνικός στρατός στη Μέση Ανατολή

Δύο ταξιαρχίες
Δύο τάγματα πεζικού } περίπου 30.000
Ο ιερός λόχος
Το σύνταγμα τεθωρακισμένων
Στόλος: 1 θωρ., 6 αντ., 3 τορπ., 5 υποβρ.

10/4/43: Η κυβέρνηση του Εμμ. Τσουδερού εγκαθίσταται
στο Κάιρο.

(Συνέχεια ΒΑΛΚΑΝΙΑ σελ. 127)

Σομαλία

Οι Ιταλοί, μόνο στις αρχές Αυγούστου θα αναλάβουν μια πιο σοβαρή επιθετική κίνηση. Η επίθεση αυτή τελικά θα στραφεί εναντίον του εύκολου στόχου της Βρετανικής της Σομαλίας δηλαδή της λωρίδας της παραλιακής περιοχής της αφρικανικής ακτής του κόλπου του Άντεν. Αλλά και αυτή η περιορισμένης εκτάσεως επίθεση θα έχει αμυντικό χαρακτήρα, Γιατί πράγματι, ο Μουσσολίνι είχε δώσει διαταγές όπως οι Ιταλοί τηρήσουν αμυντική στάση.

Αντίθετα όμως ο δουξ της Αόστης, που ήταν αντιβασιλεύς της Αιθιοπίας και ανώτατος στρατιωτικός διοικητής της περιοχής αυτής, είχε την γνώμη ότι το γαλλικό λιμάνι του Ντζιμπουτί διευκόλυνε την προσπέλαση των Βρετανών προς την Αιθιοπία. Εκτός αυτού δεν έτρεφε καμιά εμπιστοσύνη στην συνθήκη ανακωχής με τους Γάλλους. Με αυτές λοιπόν τις σκέψεις αποφάσισε να καταλάβει την γειτονική και μεγαλύτερη σε έκταση Βρετανική Σομαλία.

Η βρετανική φρουρά της περιοχής εκείνης που ήταν υπό τις διαταγές του ταξίαρχου Α.Ρ.Τσάτερ αποτελείτο από τέσσερα Αφρικανικά και Ινδικά τάγματα και ένα τάγμα Βρετανών. Τελικά οι Βρεταννοί αναγκάστηκαν να εκκενώσουν την Βρετανική Σομαλία.

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ιταλική επίθεση στη **Σομαλία** και το **Σουδάν**.

Στρατηγοί:

Δούξ της Αόστης Τζ. Φρούσκι

Πιέτρο Μπαντόλιο Π. Γκατσέρα

Στρατός:

91.204 Ιταλοί 199.293 Ιθαγενείς

4/8-19/8/40: Οι Ιταλοί καταλαμβάνουν την **Βρεταννική Σομαλία**.

Εκκένωση και αποχώρηση των Άγγλων προς την Κένουα.

Ανεπιτυχής προσπάθεια να εισδύσουν στο **Σουδάν**.

Βρεταννική αντεπίθεση και ανακαταλήψεις:

20/3/-16/5/41:

Στρατηγοί:

Γουίλιαμ Πλάτ

Άλαν Κόνινγκαμ

Στρατολόγηση Ινδών

Νοτιοαφρικανών

και Κενυατών

Ερυθραία

Με Ινδικό στρατό

27/3/41: Karen

8/4/41: Massava

Ιταλική Σομαλία

25/2/41 Mogadishu

Αιθιοπία

26/3/41 Harrar

6/4/41 Addis Ababa

3/5/41 Debra Markos

16/5/41 Παράδοση του Δούκα της Αόστης.

5/5/41 Επιστροφή του αυτοκράτορα **Χαϊλέ Σελασιέ**.

Παράδοση του Ιταλικού στρατού με 230.000 αιχμαλώτους.

Αφρικανικό Μέτωπο

Η είσοδος της Ιταλίας στον πόλεμο δημιουργούσε μεγάλες δυσκολίες στο θαλάσσιο δρόμο της Μεσογείου. Οι ενισχύσεις για να φτάσουν έπρεπε να περιπλεύσουν το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδος. Ένα μικρό τμήμα του στρατού από 7.000 άνδρες που ήταν έτοιμο προς αναχώρηση από το Μάιο 1940, κατόρθωσε να φθάσει στην Αίγυπτο, μόλις στα τέλη Αυγούστου.

Τα ιταλικά στρατεύματα, από αριθμητική άποψη, παρουσίαζαν συντριπτική υπεροχή σε σύγκριση με τις λιγοστές δυνάμεις που είχαν να παρατάξουν οι Βρεταννοί. Οι βρετανικές αυτές δυνάμεις ήταν υπό τη διοίκηση του στρατηγού Άρτσιμπαλντ **Ουέηβελ**, καλύπτει το αρχηγείο της Μέσης Ανατολής που διοικεί εννέα χώρες και ένα γεωγραφικό τομέα 3200 χιλιομέτρων.

Περίπου 50.000 βρετανικός στρατός είχε να αντιμετωπίσει μισό εκατομμύριο ιταλικών και αποικιακών στρατευμάτων. Τέσσερα «θαλάσσια τέρατα» **Queen Elizabeth, Queen Mary, Aquitania** και **Mauritania**, μετέφεραν σε ένα μόνο ταξίδι 50.000 άνδρες από την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.

Τον Οκτώβριο ο **Μοντγκόμερι** καταφέρνει να απωθήσει τα γερμανο-ιταλικά στρατεύματα από την Αίγυπτο και την Λιβύη αναγκάζοντας τα να οπισθοχωρήσουν κατά 2.400 χιλιόμετρα.

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

Γάλλος στρατηγός: Σαρλ Ντε Γκωλ

Έκκληση προς εθελοντές Γαλλικών αποικιών.

Συντάχθηκαν οι αποικίες: Τσαντ, Γκαμπόν, Γαλλική Σαχάρα, Καμερούν, Νήσοι Εβρίδες

3/7/40: «Επιχείρηση Καταπέλτης» (Operation Catapult)

Βρετανικός στόλος επιτίθεται εις **Μαρς Ελ Κεμπίρ** (Αλγερία) όπου είναι παροπλισμένος ο γαλλικός στόλος.

Ναύαρχοι:

Τζαίημς Σόμερβιλ   Μαρσέλ Ζανσούλ

Τελεσίγραφο δια παράδοση του γαλλικού στόλου.

Απορρίπτεται από τους Πεττενικούς.

Οι **Βρεταννοί βυθίζουν**: 3 θωρηκτά, 1 αεροπλανοφόρο («*Commandante*») και 6 αεροπλάνα

Διέφυγαν: 1 Θωρηκτό («*Richelieu*») και 3 Αντιτορπιλικά

Απώλειες: 1297 Ν

Η μνησικακία του Γαλλικού Ναυτικού θ' αργήσει να σβήσει.

Βομβαρδίζουν το Γιβραλτάρ

10/6/40: Ιταλική αεροπορία βομβαρδίζει την **Μαλτα**

9/7/40: Ναυμαχία στις ακτές της **Καλαβρίας** (Ιταλία)

Ναύαρχοι:

Βρεταννός: Andrew B. Cunningham

Ιταλός: Arturo Riccardi

Μικρές απώλειες:

25-28/8/40: Προσπάθεια κατάληψης του Ντακάρ (Dakar)

Σύμμαχοι:

Σαρλ Ντε Γκωλ

Πεττενικοί:

Πιέρ Μπουασόν

Άντριου Κάννινγκαμ

Αποτυχία – Βαρέα πυροβόλα των Πεττενικών βυθίζουν

το θωρηκτό «*Resolution*» (600 Ν) και προκαλούν

ζημιές στο «*Arc Royal*»

Ιταλία

Το φασιστικό καθεστώς επένδυσε σε μια δυναμική προπαγάνδα για να περάσει στους Ιταλούς το φιλοπόλεμο πνεύμα του, να εμφυσησει την ιδέα του ενωμένου έθνους και να πείσει τον ιταλικό λαό ότι είναι απολύτως αναγκαία η εδαφική επέκταση της χώρας σε βάρος των «πλουτοκρατικών» δυνάμεων της Δύσης. Η γραμμή που ακολουθείται στην εξωτερική πολιτική υποστηρίζεται από μαζική χρήση προπαγάνδας με σκοπό να διεισδύσουν στο συλλογικό υποσυνείδητο μηνύματα που θα εδραιώσουν την συναίνεση προς τις στρατηγικές του.

Η προσέγγιση με τη ναζιστική Γερμανία αποτελεί φυσική συνέπεια των ιδεολογικών σκοπιμοτήτων των δύο καθεστώτων. Η επέμβαση της Ιταλίας στον πόλεμο θα εξαρτηθεί επίσης από τη συνολική πολιτική γραμμή του καθεστώτος, που υποστηρίζεται από τη μοναρχία, τη στρατιωτική ηγεσία και τους ισχυρούς παράγοντες του ιταλικού καπιταλισμού

Η ηγεσία του καθεστώτος τρέφει την ψευδαίσθηση ότι ο πόλεμος θα είναι σύντομος και ότι η Ιταλία είναι σε θέση να διεξάγει έναν πόλεμο «παράλληλο» με αυτόν του Γ' Ράιχ και σε πλήρη αυτονομία από τον σύμμαχό της.

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

19/4/40: Επίθεση των **Ιταλών** στην **Αίγυπτο**.

Στρατηγοί:

Ιταλοί:

Ροντόλφο Γκρατσιάνι

Π. Γκατσέρα

Βρεταννικός στρατός:

6.000 άνδρες. Αιφνιδιάστηκαν.

Βρεταννοί

Archibald Wevell

Richard O' Connor

Καταλήψεις των Ιταλών:

15/9/40: Μπάρντια

16/9/40: Σίντι Μπαράντι (βάθος 100 χιλ.)

12/12/40: Ιταλοί βατραχάνθρωποι προξενούν ζημιές στο υπερωκείανιο "Queen Elizabeth" και το κατάδρομικό «Valliant» στην Αλεξάνδρεια.

7/12/40: Αντεπίθεση των Βρεταννών

9/2/41: **W.D.F.** (Western Desert Force)

Σε δέκα εβδομάδες προωθήθηκαν 1.126 χιλ.

Ανακαταλήψεις των Βρεταννών:

2-4/1/41: Μπάρντια

21/1/41: Τομπρούκ (Λιβύη)

6/2/41: Μπέντα Φο (>>)

9/2/41: Βεγγάζη (>>)

Απώλειες:

Ιταλοί: 130.00 αιχμ. 380 τανκς 3.000 φορτηγά

Βρεταννοί: 300 Ν 1.373 Τρ. 55 Αγν.

Αποστολή βρεταννικού στρατού στην **Ελλάδα** για ενίσχυση του ελληνικού στρατού κατά της γερμανικής εισβολής.

Τομπρούκ

Η συνδυασμένη κατά μέτωπον επίθεση του **Ρόμμελ** εκμηδένισε το βρετανικό σχέδιο για μια καινούργια επιθετική προσπάθεια την ίδια μέρα, και έτσι, όταν νύχτωσε, η κυκλωτική κίνηση των Γερμανών είχε προχωρήσει απειλητικά.

Το πλεονέκτημα τούτο εκμεταλλευόμενος ο Ρόμμελ, κατά την Τρίτη ημέρα της επιθέσεως, έστρεψε το σύνολο των ευέλικτων δυνάμεών του δυτικά από την πλευρά της ερήμου, για να επιχειρήσει μια κυκλωτική κίνηση υπό μορφήν δρεπάνου και μ'αυτόν τον τρόπο να αποκόψει τη γραμμή υποχώρησης των Βρετανών. Όταν προς τα μέσα του πρωινού, η απειλή έγινε σαφής, η Βρετανική Ανώτατη Διοίκηση, ύστερα από βιαστική σύσκεψη, έδωσε διαταγές εσπευσμένης υποχώρησης των αποδιοργανωμένων δυνάμεών της.

Η πεισματική όμως αντίσταση των υπόλοιπων βρετανικών αρμάτων που ήταν εκεί, έδωσε καιρό για να ξεγλιστρήσει το πεζικό που μετακινιόταν με οχήματα. Έτσι το πρωί της τέταρτης ημέρας οι βρετανικές δυνάμεις ήταν πάλι στη γραμμή από την οποία άρχισαν την επίθεση, τριάντα μίλια πίσω. Οι Βρεταννοί έχασαν ενενήντα άρματα ενώ οι Γερμανοί μόνο δώδεκα.

ΑΦΡΙΚΗ
(1940-1943)

ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Αντικατάσταση του Ιταλού στρατηγού Ρ. **Γκρατσιάνι**.
Αναλαμβάνει ο στρατηγός Γ. **Γκαριμπόλντι**.
Ανησυχία του Χίτλερ και εμπλοκή των Γερμανών
στον αφρικανικό πόλεμο.

Africa Corps

12/2/41: Αφιξη του Γερμανού στρατηγού **Έρβιν Ρόμμελ**
2 Μεραρχίες. Προέλαση 1.000 χιλιομέτρων σε
τρεις βδομάδες!

Ανακαταλήψεις Ρόμμελ:

7/3/41: Ελ Αγκέϊλα
4/4/41: Βεγγάζη
28/4/41: Σολλούμ

26/5-26/6/42: Κατάληψη του Τομπρούκ (Tobruk) από τον Ρόμμελ.

Στρατηγοί:

Αγγλία
Ρίτσαρντ Ο' Κόννορ
Κλοντ Ωκινλεκ
Νέιλ Ρίτσι

Γερμανία
Ε. Ρόμμελ
Γ. Φον Άρνιμ
Ιταλία
Επτόρε Μπάστικο

Απώλειες Συμμάχων: 35.000 αιχμ.
Μεγάλη νίκη των Γερμανών. Ο Ρόμμελ προάγεται σε
Στρατάρχη. Χωρίς το λιμάνι του Τομπρούκ η
προμήθεια γερμανικών υλικών από την Τρίπολη θα
ήταν ανέφικτη.

23/6/41: Προώθηση του Ρόμμελ στα Αιγυπτιακά σύνορα.
Μάρσα Ματρούχ
31/8/41: Αλάμ Ελ Χάλφα – Οι βρεταννοί υποχωρούν προς το
Ελ Αλαμείν. Έλλειψη ανεφοδιασμού από το γερμανικό
επιτελείο Χάνεται η ευκαιρία κατάληψης της Αιγύπτου.

ΕΛ- Αλαμείν

Ένα μήνυμα του Φίρερ μόλος έχει φτάσει σαν απαντηση σε μια φωνή ανησυχίας που ο **Ρόμμελ** είχε υψώσει την προηγούμενη. Ο **Χίτλερ** απαγορεύει κάθε κίνηση οπισθοχώρησης: «Δεν είναι η πρώτη φορά στην ιστορία», λέει, «που μια σταθερή θέληση θα θριαμβεύσει πάνω σε μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις. Δεν πρέπει να αφήσετε στα στρατεύματά σας άλλη εκλογή εκτός από την νίκη ή τον θάνατο».

Τα κριτήρια γοήτρου κανονίζουν από εδώ κι εμπρός ολοκληρωτικά τη σκέψη του Χίτλερ. Μπροστά στο Στάλινγκραντ η μάχη καρκινοβατεί και ο κόσμος αρχίζει να απορεί με την δυσκολία των . Αν προστεθεί σ αυτή την εντύπωση καταβάλουν τους υπερασπιστές μιάς πόλης. Αν προστεθεί σ αυτή την εντύπωση νίκης στο τέρμα της διαδρομής ή υποχώρηση του θριαμβευτή του Τομπρούκ, ο ηθικός αντίκτυπος που θα προκληθεί θα είναι καταστρεπτικός. Ο Χίτλερ αρνείται να τον δεχθεί..

Ο Ρόμμελ υπακούει. Οι διαταγές συμπτύξεως δεν στέλνονται. Η νύκτα της 3^{ης} προς την 4^η κυλά μέσα σε σχετική ηρεμία, αλλά, μόλις χαράξει, η επίθεση ξαναρχίζει. Οι Άγγλοι ρίχνουν στην μάχη όλες τους τις δυνάμεις, τα παίζουν όλα για όλα.

Ραιμόν Καρτιέ
Ιστορικός)

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

Ανάκληση του Στρατηγού: **Archibald Wevell**

Νέος Άγγλος στρατηγός ο **Μπέρναρντ Μοντγκόμερι** (*Montgomery*)

Διοικητής της VIII στρατιάς.

23/10-2/11/42: Μάχη Ελ Αλαμείν (*El Alamein*)

(*Operation Lightfoot*)

Στρατηγοί:

Βρετανοί:

Μπέρναρντ Μοντγκόμερι

Χάρολντ Αλεξάντερ

Κλοντ Ώκινλεκ

Γερμανοί:

Χέρβιν Ρόμμελ

Ιταλοί:

Τζουζέπε Μέσσε

	<u>Στρατός</u>	<u>Άρματα</u>	<u>Κανόνια</u>
Βρετανοί:	200.000	1.000	1.000
Γερμανοί/Ιταλοί:	150.000	540	480

Συμμετέχει και η Ελληνική Α' Ταξιαρχία υπό τον συνταγματάρχη Παισανία **Κατσώτα**.

Καθοριστική ήττα των Γερμανών.

Ο Ρόμμελ υποχώρησε προς τα δυτικά εγκαταλείποντας τον ιταλικό στρατό!

Απώλειες:

Βρετανοί:	13.500 N		
Ιταλοί:	30.000 N	5.000 Αιχμ	500 Άρματα
Γερμανοί:	20.000 N	4.500 Αιχμ	1000 Πυροβόλα
Έλληνες:	123 N	120 Τρ	

Ανακαταλήψεις Βρεταννών:

Τομπρούκ	13/10/42
Τυνησία	4/2/43
Βεγγάζη	22/1/43
Τρίπολη	23/1/43

Η Διάσκεψη του Καΐρου 22/11-26/11/43

Η διάσκεψη του Καΐρου, που διανθίζεται με πανηγυρισμούς, κράτησε τέσσερις ημέρες. Είναι δύσκολο να συλλάβει κανείς το νόημά της. Η ημερήσια διάταξη απασχολήθηκε αποκλειστικά με τον πόλεμο στην Άπω Ανατολή. Γι αυτό δεν προσκλήθηκε και η ΕΣΣΔ η οποία δεν είχε κηρύξει τον πόλεμο με την Ιαπωνία.

Ο **Ρούσβελτ** είχε με τον **Τσαγκ-Και-Τσεκ** πολύ κλειστές συνομιλίες κατά τις οποίες έθιξε το θέμα μιας μεγαλειώδους βοήθειας προς την **Κίνα** και μιας γενικής απελευθέρωσης της Ασίας.

Ο **Τσώρτσιλλ** που θεωρούσε όλες τις κινέζικες υποθέσεις σαν «περίπλοκες και μικρής σημασίας» και που αντιλαμβανόταν ότι του καταστρέφουν τη Βρετανική Αυτοκρατορία, κάνει επίδειξη κακού χιούμορ, που αντιμετωπίζεται με προσωπικές θετικές επεμβάσεις του Ρούσβελτ.

Στο μεταξύ η διένεξη ανάμεσα στα γενικά επιτελεία συνεχίζεται. Ο Άλλαν Μπρούκ και ο Ερνστ Κινγκ κόντεψαν να έλθουν στα χέρια, όταν ο Αμερικάνος παρουσίασε ένα σχέδιο για να προωθηθεί στη Βιρμανία, μια αμφίβια επιχείρηση προς όφελος της Κίνας.

Τελικά αποφάσισαν να μην πάρουν καμιά απόφαση προτού γυρίσουν από την Τεχεράνη και τη συνάντησή τους με τον **Στάλιν**.

ΕΥΡΩΠΗ

ΓΑΛΛΙΑ

Ναύσταθμος Toulon

- 7/11/42 Διαταγή του αρχιναυάρχου **Φρανσουά Νταρλάν** διά μετακίνηση του γαλλικού στόλου στο **Αλγέρι**.
- 26/11/42: Γερμανική θωρακισμένη μεραρχία κυκλώνει την Τουλόν κλείνουν τις εξόδους του λιμανιού με ναρκοπέδιο. Ο Γάλλος Ναύαρχος κόμης Ζαν Ντε Λαμπόρτ διατάσσει την αυτοβύθιση του στόλου. (3 Θωρ., 7 Κατ., 29 Αντιπ., 12 Υποβρ.) συνολικού εκτοπίσματος 230'000 τόννων χάθηκαν μέσα σε μια νύχτα. Μεγάλη πληγή για τη Γαλλία. (Ίδατε σελίδα 80)

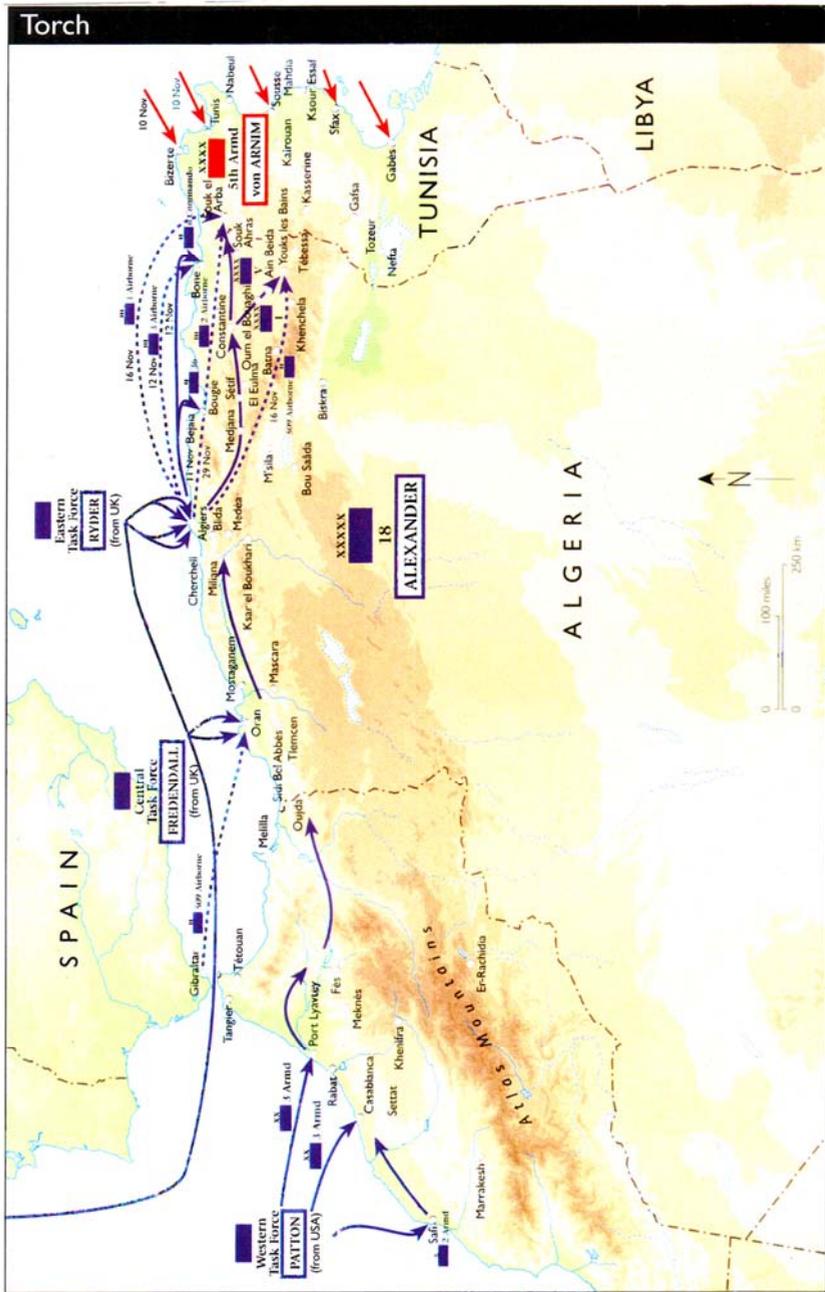
Κυβέρνηση Vicchy:

- 10/11/42: Παύεται ο στρατηγός Ανρί Φιλίπ **Πεταίν**. Η Νότιος Γαλλία καταλαμβάνεται από γερμανικές μηχανοκίνητες δυνάμεις. 15.000 στρατιώτες – 100 άρματα. Αναλαμβάνει πρωθυπουργός ο Πιέρ **Λαβάλ**.

Δραστηριότητες:

Περιεβλήθη με δικτατορικές εξουσίες και εργάσθηκε απροσχημάτιστα για την νίκη της Γερμανίας. Ανελέητη καταδίωξη γαλλικού κινήματος Εθνικής Αντίστασης. Άκρατος αντισημιτισμός. Δημιουργία εθελοντών του Γ' Ράιχ

- 5/10/45: Ο Λαβάλ καταδικάστηκε σε θάνατο από Γαλλικό στρατοδικείο και εκτελέστηκε.

Αποβάσεις: Μαρόκο & Αλγερία

ΓΑΛΛΙΑ

ΕΥΡΩΠΗ (1942)

Ναύσταθμος Τουλόν
26/11/1942

Στην Τουλόν όλα γίνονται μέσα σ' ελάχιστα λεπτά. Οι Γερμανοί έχουν συγκεντρώσει μια θωρακισμένη μεραρχία που εισβάλλει στην πόλη σιωπηλά.

Το λιμάνι κι ο όρμος αντηχούν από εκρήξεις. Ο ναύαρχος κόμης **ντε Λαμπόρντ** έδωσε την εντολή για την αυτοβύθιση του στόλου. Η διαταγή της κυβερνήσεως Βισύ: «*σταματήστε τις ζημιές!*» δεν ακούεται.

Οι Γάλλοι κατόρθωσαν να εκτελέσουν το σχέδιό τους ώστε να ματαιώσουν τη γερμανική απόπειρα να τον καταλάβουν, επιβεβαιώνοντας τη διαβεβαίωση που είχε δώσει ο ναύαρχος **Νταρλάν** στο Αλγέρι. «*Σε καμιά περίπτωση ο στόλος μας δε θα πέσει στα χέρια των Γερμανών*».

Η απήχηση της αυτοβύθισης του Γαλλικού στόλου στον Τουλόν (26/11/42) υπήρξε σημαντική. Απέμειναν ασήμαντα υπολείμματα του ισχυρότερου στόλου που είχε η Γαλλία από την εποχή του Λουδοβίκου 16^{ου}. Ήταν μια τρανή απόδειξη ότι ακόμα και οι εχθρικοί προς τη Γαλλία κύκλοι δεν ήσαν συνένοχοι της Γερμανίας. Αμερικανικές εφημερίδες τιτλοφορούσαν τις περιγραφές τους: «*Δόξα στην Τουλόνα!*». Δόξα μελαγχολική, δόξα αρνητική, σύμβολο της καταπτώσεως, στην οποία είχε περιέλθει η Γαλλία.

Ραιμόν Καρτιέ
(ιστορικός)

Επιχείρηση Torch

Στις 20 Οκτωβρίου ο στρατηγός **Μοντγκόμερυ** ανακοινώνει στους αξιωματικούς του ότι η «*Επιχείρηση Πυρσός*» αρχίζει (απόβαση σε Μαρόκο και Αλγερία). Οι διαφωνίες, βέβαια, ανάμεσα στους Συμμάχους δεν έλλειπαν. Οι Αμερικανοί φοβούνται την Ισπανία του Φράνκο, Οι Βρεταννοί φοβούνται την αναδιοργάνωση των γερμανο-ιταλικών δυνάμεων που βρίσκονται στην Τυνησία.

Η απόβαση σε γαλλικό έδαφος έθετε ως προς τους διασπασμένους Γάλλους ένα λεπτό πρόβλημα. Την άμυνα της Βορείου Αφρικής είχαν αναλάβει 200.000 άνδρες, που ο οπλισμός τους ήταν ανεπαρκής και τα αποθέματά τους σε πυρομαχικά πολύ πενιχρά, αλλά που είχαν εξαιρετική πειθαρχία και στελέχωση.

Επειδή η αντίθεση αυτής της στρατιάς μπορούσε να μετατρέψει την απόβαση σε καταστροφή, είχε κεφαλαιώδη σημασία να επιτευχθεί το εκούσιο άνοιγμα της Βορείου Αφρικής ή τουλάχιστον περιορισμός της αντίστασης σ' ένα σύντομο και συμβολικό αγώνα. Απ' αυτή την πολιτική προετοιμασία ο στρατηγός **Ντε Γκωλ** αποκλείστηκε.

Όλες οι σφυγμομετρήσεις που έγιναν στο στρατό και στον άμαχο πληθυσμό συνέπιπταν στην διαπίστωση πως ο ντεγκωλισμός εθεωρείτο απεχθής.

Ραιμόν Καρτιέ
(Ιστορικός)

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

Συμμαχική Επιχείρηση Torch:

Στρατηγός: Ντουάιτ Αϊζενχάουερ

Απόβαση στην **Casablanca** **8-11/11/42**

ΗΠΑ

George Patton

Χένρι Χιούιτ

24.500 πεζ. – 112 πλοία

700 Ν

Γαλλία

Ωγκύστ Νογκές

Μισελιέ(ναύαρχος)

Απόβαση στο **Oran** **7/11/42**

Βρεταννοί

Lloyd Fredendall

18.500 πεζ.

1.400 Ν 2 Κατ.

Η.Π.Α.

Τέρρυ Άλλεν

Απόβαση στο **Αλγέρι** **8/11/42**

Βρεταννοί

Charles Ryder

Κένεθ Άντερσον

Μαρκ Κλαρκ

18.000 πεζ. – 650 πλοία

Οι Αμερικανοί έρχονται σε συμφωνία με τον Ναύαρχο **Φρανσουά Νταρλάν**, συνεργάτη της Κυβέρνησης Vichy.

Γάλλοι

Αλφονσέν Ζουέν

Σ.Ε.Μαστ

9/11: Διατάσσεται ανακωχή των Γαλλικών δυνάμεων (περίπου 120.000 στρατός). Darlan deal

24/12: Ο Νταρλάν δολοφονείται στο γραφείο του με τρεις σφαίρες από νεαρό Γάλλο.

Ύπατος αρμοστής της Αλγερίας αναλαμβάνει ο στρατηγός **Ανρί Ζιρώ**.

Η Διάσκεψη της Καζαμπλάνκας
13/1 – 24/1/43

Κατά την τελευταία ημέρα της διάσκεψης -24/1/43- γίνεται μια θεαλλώδης συζήτηση μεταξύ **Σαρλ Ντε Γκωλ** και **Γουίντσον Τσώρτσιλλ**. Οι δύο άνδρες πήγαν ύστερα στον **Φρανκλίνο Ρούσβελτ** όπου συνάντησαν τον **Ανρύ Ζιρώ**. Ο Ρούσβελτ ρωτά τον Ντε Γκωλ εάν δέχεται να φωτογραφηθεί με τον Ζιρώ δίπλα στον Τσώρτσιλλ και τον ίδιο.

I shall do that for you!

Έτσι τράβηξαν την συνηθισμένη φωτογραφία που σκοπός της ήταν να δώσει την εντύπωση συμφιλίωσης. Ο Ντε Γκωλ δεν έχει υποχωρήσει σε τίποτε. Έφυγε αφού εξασφάλισε ότι ο Ζιρώ θα στείλει έναν εκπρόσωπο να οργανώσει μιάν επαφή μεταξύ Λονδίνου και Αλγερίας

Κατά τη διάσκεψη απεφασίσθη η απόβαση συμμαχικών δυνάμεων στη Σικελία. Καθορίστηκαν οι σκοποί:

- (α) Να καταστήσουν τη γραμμή συγκοινωνιών της Μεσογείου πιο ασφαλή.
- (β) Να εκτρέψουν την γερμανική πίεση από το Ρωσικό μέτωπο, πάγιο αίτημα του Στάλιν.
- (γ) Να εντείνουν την πίεση επί της Ιταλίας με απόβαση στη Σικελία.
- (δ) Να επιβάλουν στην Γερμανία μια «άνευ όρων παράδοση».

P. Καρτιέ
(Γάλλος ιστορικός)

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

20/11/42-13/5/43:

Κατάληψη της Τυνησίας

Γενικός αρμοστής ο γάλλος ναύαρχος Ετσεβά.
Ανοίγει στον Άξονα τα σύνορα.
Ο Γερμανός στρατηγός Junger **von Arnem** με 17.000
στρατό και τεράστια άμυνα, αναχαιτίζει τους συμμάχους.
Με γιγαντιαία μεταγωγικά αεροπλάνα μεταφέρουν
150.000 στρατό.

Στρατηγοί

Σύμμαχοι:

Χάρολντ Αλεξάντερ
Φράνσις Τάκερ
Τζώρτζ Πάπτον
Μπερνάρντ Μοντγκόμερυ

Άξονας:

Γιούνγκεν Φον Άρνιμ
Έρβιν Ρόμμελ
Τζιοβάνι Μέσσε
Χάινς Τσίγκλερ

Ο **Ρόμμελ** πέταξε στη Γερμανία (9/3/43) να πείσει τον
Χίτλερ να εκκενώσει την Τυνησία, αλλά **δεν επέστρεψε...**
Οι σύμμαχοι εμποδίζουν τον ανεφοδιασμό των
στρατευμάτων του Άξονα.
Οι Γερμανοί εγκλωβισμένοι, συνθηκολόγησαν και
το Africa Corp κατέθεσε τα όπλα.

Απώλειες

Βρεταννοί	36.000 N	
Η.Π.Α.	18.000 N	
Γάλλοι	16.000 N	
Γερμανοί		125.000 Αιχμ
Ιταλοί		115.000

Μια ταπείνωση για τον **Χίτλερ** και καταστροφή για τον
Ιταλικό στρατό. (Ιδαιτε σελίδα 86)

Ανοίγει πλέον ο δρόμος για συμμαχική αντεπίθεση στη
Νότια Ευρώπη.

Τυνησία

Στις 23 Ιανουαρίου μπήκαν στην ανυπεράσπιστη **Τρίπολη** τα πρώτα άρματα μάχης της 8ης Βρετανικής Στρατιάς. Η άφιξη σ' αυτόν τον αντικειμενικό σκοπό πραγματοποιήθηκε ακριβώς σε τρεις μήνες από την έναρξη της επιθέσεως. Για τον Μοντγκόμερυ και τους στρατιώτες του υπήρξε ένα χαροποίο κατόρθωμα.

Έπειτα από λίγες μέρες έφθασε στην πόλη ο **Τσώρτσιλλ** ο οποίος δήλωσε: *«Σταμάτησα δύο μέρες και παρακολούθησα τη μεγαλειώδη παρέλαση της 8ης Στρατιάς στους δρόμους της πόλεως. Την πομπή άνοιγαν οι γκαίντες της σκωτσέζικης Μεραρχίας Χαϊλάντερ (Highlander) που οι άνδρες της, παρ' όλες τις ταλαιπωρίες της προέλασης και των μαχών, φαίνονταν άψογοι και ξεκούραστοι».*

Οι Γερμανοί παρεδόθησαν. Ένα τέταρτο εκατομμυρίου σκληροτράχηλοι πολεμιστές της ερήμου κλείστηκαν σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Ο Ιταλός στρατηγός **Μέσσε** γνωστοποίησε στους Άγγλους ότι οι Ιταλοί θα σταματούσαν να μάχονται μόνο εφ' όσον τους παραχωρούσαν την τιμή όπλων. Στις 12 Μαΐου η Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση έστειλε το ακόλουθο μήνυμα στον Μέσσε: *«Γλαύσατε πυρ. Ωνομάσθητε Στρατάρχης της Ιταλίας. Τιμή σε Σας και τους γενναίους Σας»:*

Μουσσολίνι. Η Αφρική είχε χαθεί. Μετά από λίγες μέρες ακολούθησε η απόβαση των συμμάχων στη Σικελία, *«η πρώτη γροθιά στο στομάχι της Ευρώπης».*

ΑΦΡΙΚΗ (1940-1943)

13/1-24//43: Διάσκεψη της Καζαμπλάνκας (κωδικός: SYMBOL)
(*Ιδείτε σελίδα 84*)

Αγγλία: Γουΐνστον Τσώρτσιλλ
Άλλαν Μπρούκ
Η.Π.Α. Φρανκλίνος Ρούσβελτ
Ντουάϊτ Αϊζενχάουερ
Γαλλία: Ανρί Ζιρώ
Σαρλ Ντε Γκωλ (*έφθασε 22/1!*)
ΕΣΣΔ: Δεν συμμετείχε

Αποφάσεις:

- Προτεραιότητα στην απόβαση στην Ιταλία.
- Αναβολή απόβασης στις Γαλλικές ακτές.
- Ανάσχεση Ιαπώνων.

12/5/43: Ιταλο-Γερμανική συνθηκολόγηση στην Αφρική

Υπέγραψε ο Ιταλός στρατηγός: Τζιοβάνι **Μέσσε**

Αιχμάλωτοι:

Ιταλοί	160.000
Γερμανοί:	82.000

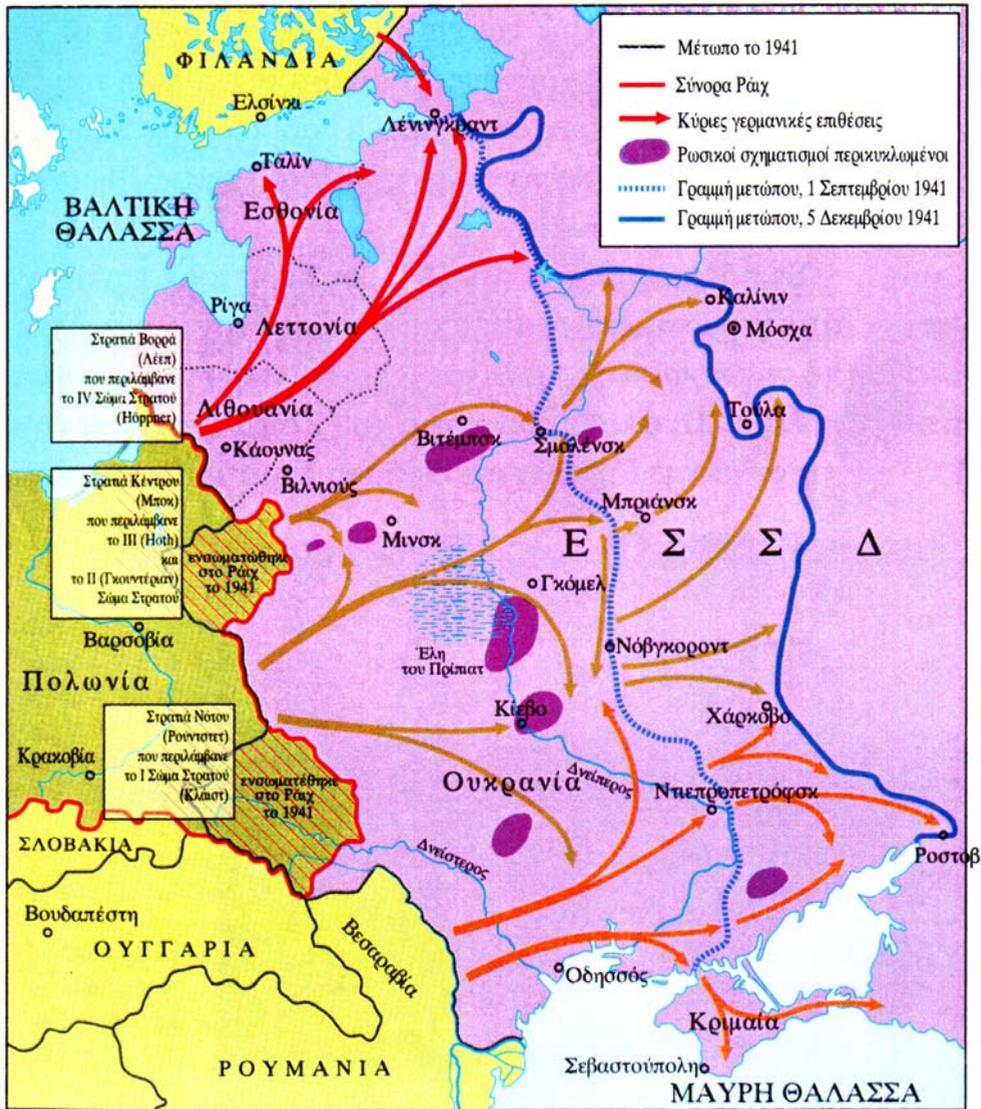
22 – 26/11/43: Διάσκεψη του Καΐρου (κωδικός «ΕΞΑΝΤΑΣ»)
(*Ιδείτε σελίδα 78*)

Η.Π.Α. Φρανκλίνος Ρούσβελτ
Βρετανία: Γουΐνστον Τσώρτσιλλ
Κίνα: Τσαγκ-Κάι-Τσεκ
ΕΣΣΔ: : Δεν συμμετείχε

Θέματα:

- Παράδοση Ιαπωνίας άνευ όρων.
- Απόδοση στην Κίνα όλων των κατακτήσεων των Ιαπώνων.(όπως η Φορμόζα και η Μαντζουρία)

Σχέδιον Μπαρμπαρόσσα

ΕΣΣΔ (1941-1943)

Ρώσοι αρχιστράτηγοι:

Κλήμεντ Βοροσίλωφ (Υπουργός Άμυνας)

Γκεόργκι Ζούκωφ

Αλεξάντρ Βασιλέφσκυ

22/6/1941: Γερμανική επίθεση σε όλα τα μέτωπα

Σχέδιον «Barbarossa» (Ίδατε σελίδα 90)

Επιτελάρχης: Βάλτερ Φον **Μπράουχιτς**

Εκδηλώθηκε χωρίς κήρυξη πολέμου και αιφνιδίασε τον **Στάλιν**.

Στρατός

Γερμανοί: 3.300.000

Τάνκς: 3.350

Ρουμάνοι: 300.000

Αεροπλάνα: 4.369

Φινλανδοί: 50.000

Στρατιά Νορντ

Βίλχελμ Φον Λέεμπ

20 Μεραρχίες

18 Τεθωρακισμέν

Γκεόργκ Κίχλερ

Έρικ Χαίπνερ

Έρικ Μπους

(Ρώσος: Φεντόρ Ι. Κουζνέτσωφ)

Καταλήψεις (1941):

Ρίγα 2/6

Ταλλίν 20-28/8

Κάουνας 22/6

Βίλνα 26/6

Ντβινσκ 26/6

Νόβγκοροντ 28/6

Κύκλωση του
Λένινγκραντ (874 ημέρες!)
Πείνα & έλλειψη τροφίμων.

Εισβολή στη Ρωσία

Η όψη του πολέμου άλλαξε ριζικά όταν ο **Χίτλερ** εισέβαλε στη Ρωσία στις 22 Ιουνίου 1941 – μια μέρα ακριβώς προ της ημερομηνίας της εισβολής του Ναπολέοντα το 1912. Ήταν πεπεισμένος ότι η λύση του επισιτιστικού και δημογραφικού προβλήματος της Γερμανίας ευρίσκετο στις απέραντες στέπες της Ρωσίας και στον σιτοβολώνα της Ουκρανίας. Για τον Χίτλερ η επιχείρηση αυτή απέβη τόσο μοιραία όσο και για τον προκάτοχό του. Ο Χίτλερ δε θα εκδιωχθεί από τη Ρωσία προτού περάσουν τρία χρόνια. Οι Γερμανοί εισχώρησαν δυο φορές περισσότερο μέσα στη Ρωσία απ’ όσο ο **Ναπολέων**.

Η βαθύτερη αυτή διείσδυση οφείλετο στην ανωτερότητα των μέσων κινήσεως που διέθεταν, αν και αυτό δεν υπήρξε αρκετό για να φέρει εις πέρας το σκοπό τους. Η απέραντη έκταση υπήρξε, κατά πρώτον, η αιτία της ανατροπής των σχεδίων τους και κατόπιν της ήττας τους.

Η επίθεση στην Σοβιετική Ένωση αντιπροσωπεύει την μεγαλύτερη χερσαία σύγκρουση της ιστορίας. Όχι μόνο για τον αριθμό θυμάτων που καταγράφηκαν στο μέτωπο αλλά και για την ευρύτητα των εμπλεκόμενων δυνάμεων τον εξαιρετικά έντονο ιδεολογικό χαρακτήρα της σύγκρουσης, η οποία έφερε αντιμέτωπες τη ναζιστική Γερμανία και τη Ρωσία του Στάλιν και βέβαια για την απροκάλυπτη δήλωση του Γ’ Ράιχ ότι σκοπεύει να εκμηδενίσει τη Σοβιετική Ένωση ως εθνική, οικονομική και κοινωνική οντότητα.

Λίντελ Χαρτ
(Ιστορικός)

ΕΣΣΔ (1941-1943)**Σχέδιον “Barbarossa”**

Στρατιά Μίττε

Φέντορ Φον Μποκ

9 Τεθωρακισμένες

6 Μηχανοκίνητες

35 Πυροβολαρχίες

Ερικ Φον Στράους
Χανς Γκουντέριαν
Γκίντερ Φον Κλούγκε
Μαξ Φον Βάιχς
Χ. Χοτ

(Ρώσοι: Σεμιόν Τιμοσένκο
Ντιμίτρι. Γ. Παβλώφ)**Καταλήψεις (1941):**

Μπρεστ 24/6

Μινσκ 22/6

Σμόλενσκ 5/8

Βιάσμα 1/10

Τούλα 8/10

Κύκλωση της **Μόσχας**

300.000 αιχμ.

3.200 τανκς

Έβαλτ Φον Κλάϊστ
Καρλ Στίλπναγκελ
Γιουτζίν Σόμπερτ
Βαλτερ Ραϊχενάου

Στρατιά Σουντ

Γκερτ Φον Ρούντστεντ

5 Τεθωρακισμένες

3 Μηχανοκίνητες

26

Πυροβολαρχίες

(Ρώσοι: Σεμιόν . Μ. Μπουντιόνου
Ιβάν. Β. Τιουλένεφ)**Καταλήψεις (1941):**

Οδησός 4/10

Κιέβο 19/10

Χάρκοβο 24/10

Ροστόβ 21/11

Κριμαία 16/10

Κουρσκ 23/11

Κατάληψη της ΟυκρανίαςΕγκλωβίζονται πέντε ρωσικές
στρατιές (665.000 αιχμ. – 1242 τανκς)(14 Ρουμανικές μεραρχίες φυλάσσουν τις πετρελαιοπηγές στο **Ploesti** της Ρουμανίας).

Μόσχα

Ο **Χίτλερ** έχασε την ευκαιρία να καταβάλει την Μόσχα, με την απόφαση που πήρε τον Αύγουστο να σταματήσει την προέλαση προς αυτή την κατεύθυνση για να κάνει στροφή προς νότον και να ξεκαθαρίσει το δρόμο προς την νότια Ρωσία.

Τα στρατεύματα του, βεβαίως, επέτυχαν να φθάσουν στο Ροστώβ πάνω στον ποταμό Ντον, αλλά ήταν σε κακή κατάσταση από την εξάντληση και εύκολα απωθήθηκαν από τους Ρώσους. Υστερα από αυτό ο **Ρούντστεντ**, θέλησε να συμπτυχθεί σε καλύτερη γραμμή άμυνας επί του ποταμού Μιούς, όμως του απαγόρευσε μια τέτοια σύμπτυξη. Σε απάντηση ο Ρούντστεντ ζήτησε να απαλλαγεί από την διοίκηση. Ο Χίτλερ αμέσως τον αντικατέστησε ,αμέσως μετά, το μέτωπο διασπάσθηκε και ο Χίτλερ αναγκάστηκε να αποδεχθεί το αναπόφευκτο της υποχώρησης.

Τα γεγονότα αυτά συνέβησαν την πρώτη εβδομάδα του Δεκεμβρίου, ταυτόχρονα με τη ν απώθηση των γερμανικών στρατευμάτων από την Μόσχα. Την ίδια εβδομάδα ο **Μπράουχιτς** ζήτησε να αντικατασταθεί. ο Χίτλερ βρήκε τη ευκαιρία να γίνει ο ίδιος ο άμεσος Αρχιστράτηγος του Στρατού.

Λίντελ Χάρτ
(Ιστορικός)

ΕΣΣΔ (1941-1943)

2/10-22/1/42: Η Μάχη της Μόσχας

Στρατιά «Μίττε»

Στρατηγοί:

Γερμανοί:

Γκίντερ Φον Κλούγκε

Χανς Γκουντέριαν

Ερικ Χαίπνερ (Hoerner)

Ρώσοι:

Γκεόργκε Ζούκωφ

Ιβάν Κόνιεφ

Μ.Β. Ζαχάρωφ

Οι Γερμανοί πλησιάζουν 22 χιλιόμετρα εκτός Μόσχας!

Βαρύς χειμώνας – Χιονοθύελλες.

50 βαθμοί υπό το μηδέν.

Άρματα ακινητοποιημένα.

Ηρωισμός και αυτοθυσία από τον ρωσικό πληθυσμό.

15/10: Οι Ρωσικές αρχές εγκαταλείπουν την πόλη.

Ο **Στάλιν** παραμένει στο Κρεμλίνο.

Έλλειψη τροφίμων.

6/12: Ο Γκιόργκε **Ζούκωφ** αντεπιτίθεται.

Βελτιώνει τις θέσεις του ρωσικού στρατού και διευρύνει το μέτωπο.

8/12: Αναστολή της γερμανικής επιθέσεως λόγω

βαρυχειμωνιάς. Αποπομπή από τον Χίτλερ του

Σρατάρχη **φον Μπράουχιτς**.

Απώλειες Γερμανών:

162.300 Ν   577.800 Τρ   33.300 Αγν

22/1/42: Ο **Χίτλερ** δίνει εντολή να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια.

«**Βασικός στόχος: Καύκασος!**» (πετρέλαια)

Γερμανικές απώλειες:

⁶/1941 – ⁸/1942

336.000	Νεκροί
1.120.000	Τραυματίες
76.000	Εξαφανισμένοι

Βοήθεια Η.Π.Α. σε ΕΣΣΔ:

Οκτ. '41 – Ιουν. '42

1.285	αεροπλάνα
2.249	άρματα
81.000	πυροβόλα
36.800	φορητά
56.000	τηλέφωνα εκστρατείας

«Η κυβέρνηση σας καλεί, άνδρες και γυναίκες πολίτες, να συσπειρωθείτε ακόμα περισσότερο γύρω από το δοξασμένο μπολσεβικικό κόμμα, γύρω από την κυβέρνηση και τον μεγάλο αρχηγό μας σύντροφο Στάλιν. Η υπόθεσή μας είναι δίκαιη. Ο εχθρός θα συντριβεί. Η νίκη θα είναι δική μας!».

Β. Μ. Μολότωφ

ΕΣΣΔ (1941-1943)

Γερμανική Προέλαση:

Γκερτ Φον **Ρούντσεντ** & Έρικ **Μανστάϊν**:
Κερτς 8/5/42
Τέρεκ 278/42
Βερονέζ 26/7/42
Σεβαστούπολη 1/7/42

Έβαλντ Φον **Κλάϊστ**: 120 χιλιόμετρα από την Κασπία Θάλασσα!

Πολιορκία του Λένινγκραντ

5/9/41-27/1/44: Επική άμυνα (874 ημερών!!)

Στρατιά «**Νορντ**»

Στρατηγοί:

Γερμανοί:

Ρίτερ Φον Λέεμπ
Έρικ φον Μανστάϊν
Γκεόργκ φον Κίχλερ

Ρώσοι:

Κλιμ Βοροσόλοφ
Ιβαν Κόνιεφ
Αντρέϊ Βλάσωφ

Απομόνωση από κύκλωση του Γερμανικού στρατού.

Συμμετέχουν και Φινλανδοί ως σύμμαχοι των Γερμανών.

Συνεχείς βομβαρδισμοί.

Καταστροφή μνημείων πολιτισμού.

Έλλειψη τροφίμων – Πείνα (1.000.000 Ν)

Ηρωική αντίσταση:

1000 χιλ. οδοφράγματα – 650 χιλ. τάφροι

5000 πολυβόλα. Ο Ρώσος στρατηγός: Αντρέϊ **Βλάσωφ**

αιχμάλωτος των Γερμανών συνεργάζεται μαζί τους για την δημιουργία ουκρανικού στρατού.

ΤΟ Λένινγκραντ, πόλη σύμβολο της ρωσικής αντίστασης.

14/1-27/1/44: Ανακατάληψη από τους Ρώσους.

Η Γερμανική «*Στρατιά του Βορρά*» αριθμούσε 30 μεραρχίες!

Στάλινγκραντ

Το Νοέμβριο του 1942 η βροχή και το χιόνι επιβράδυναν την προέλαση του φον **Κλάϊστ** προς τον κεντρικό Καύκασο. Αναγκάστηκε να συμπυκωθεί και να εγκαταλείψει το σχέδιό του. Στον μεγάλο θύλακα του Στάλινγκραντ οι σοβιετικοί έχουν καταφέρει να απομονώσουν την έκτη στρατιά του Φρίντριχ φον **Πάουλους** (Ιαν. '43) που έχει παγιδευτεί μέσα στην πόλη. Έχουν καταφέρει να διεισδύσουν σε πολλά σημεία ταυτόχρονα στην αμυντική περίμετρο των Γερμανών.

Οι Γερμανοί πολεμούν από σπίτι σε σπίτι και με θερμοκρασίες 30 βαθμούς κάτω από το μηδέν. Οι σοβιετικοί διασχίζουν την ανατολική όχθη του Βόλγα και συντρίβουν και τους τελευταίους θύλακες αντίστασης.

Ο Πάουλους συνθηκολογεί στις 30/1/43 παρά τις διαταγές του **Χίτλερ** να συνεχίσει μαχόμενος μέχρις εσχάτων. Η τραγική μοίρα της έκτης στρατιάς καθώς και της στρατιωτικής του τιμής έχουν προκαθοριστεί.

160.000 Γερμανοί νεκροί
90.000 >> αιχμάλωτοι οδηγήθηκαν την Σιβηρία
μεταξύ αυτών και 24 στρατηγοί!

Είναι η απαρχή της αποφασιστικής καμπής.

Οι στρατηγοί του Άξονα απέδωσαν την αποτυχία των γερμανικών στρατευμάτων εις την έλλειψη καυσίμων και την ανεπάρκεια των κατάλληλων μεταφορικών μέσων. Το Στάλινγκραντ πάντοτε συμβολίζει ηρωισμό, πατριωτισμό και αναγέννηση από τον προδιαγεγραμμένο όλεθρο.

ΕΣΣΔ (1941-1943)

Πολιορκία του Στάλινγκραντ

12/9/42-2/2/43 (143 ημέρες!)

Σκοπός: Να εξασφαλισθεί ο Βόλγας ώστε να υπάρξουν προϋποθέσεις κατακτήσεως των πετρελαίων του Καυκάσου.

Στρατηγοί:

Ρωσία:

Γκιοργκ **Ζούκωφ**
Αντρέι Γερεμένκο
Βασίλι Τσουϊκοφ
Νικολαΐ Βατούνιν

Γερμανία:

Φρίντριχ Φον **Πάουλους**

Ανελέητοι βομβαρδισμοί.

Οδομαχίες σώμα με σώμα.

Έλλειψη τροφίμων και ψύχος.

19/11/43: Έναρξη της ρωσικής αντεπίθεσης.

23/11/43: Ο στρατηγός Έριχ φον **Μάνσταϊν** επιχειρεί μεγάλης κλίμακας αντεπίθεση στην περιοχή γύρω της πόλης για διάσπαση του σοβιετικού κλοιού χωρίς επιτυχία.

2/2/43: Ο Γερμανός στρατηγός Φον Πάουλους συνθηκολογεί παρά τις αντίθετες διαταγές του **Χίτλερ!**

Απώλειες:

Ρώσοι:

1.500.000

Γερμανοί:

6^η στρατιά 160.000 Ν
90.000 Αιχμ.

Η συμφορά αυτής της στρατιάς είχε μεγάλη επίδραση από την οποία ο γερμανικός στρατός δεν θεραπεύτηκε ποτέ.

(*Ιδате σελίδα 92*)

Κουρσκ

Στις αρχές του Ιουλίου 1943, μετά από μία ανάπαυλα δύο μηνών, ο Χίτλερ διατάσσει επίθεση στις πλαγιές του υψώματος Κούρσκ. Αρχίζει η μεγαλύτερη μάχη τεθωρακισμένων μέσα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η άποψη των Γερμανών ηγητόρων ήταν ότι η επίθεσή τους θα μπορούσε ίσως να έχει μεγάλη επιτυχία, αν οι δυνάμεις κρούσεως ήταν εγκαίρως έτοιμες για να επέμβουν έξι εβδομάδες πρωύτερα. Όταν η επίθεσή τους, σε σχήμα λαβίδας, ακινητοποιήθηκε σε μια βαθιά σειρά από ναρκοπέδια και βρήκαν ότι οι Ρώσοι είχαν αποσύρει τις κύριες δυνάμεις τους αρκετά πίσω, απέδωσαν την αποτυχία τους στο γεγονός ότι οι Ρώσοι είχαν αντιληφθεί τις προετοιμασίες τους κατά το ενδιάμεσο και έτσι κατόρθωσαν να πάρουν τις κατάλληλες διατάξεις.

Το ερώτημα ήταν ποιος θα χτυπήσει πρώτος. Μεταξύ 5^{ης} και 15^{ης} Ιουλίου του 1943 εξελίσσεται η μεγαλύτερη μάχη τεθωρακισμένων μέσω του πολέμου.

Στις 15 Ιουλίου ο Χίτλερ πληροφορείται ότι η φιλόδοξη διάσπαση των ρωσικών αμυντικών γραμμών απέτυχε. Οι Γερμανοί απειλούμενοι με κύκλωση άρχισαν να αποχωρούν καταστρέφοντας τα πάντα στο πέρασμά τους και εγκαταλείποντας χιλιάδες νάρκες και άλλες παγίδες. Η εμπιστοσύνη που γεννήθηκε από τις πολλές ρωσικές επιθετικές επιτυχίες, από το Στάλινγκραντ και έπειτα, έκανε τους Ρώσους αρχηγούς πιο πρόθυμους ν' αναλάβουν την πρωτοβουλία.

Γ. Αναστασιάδης
(Ιστορικός)

ΕΣΣΔ (1941-1943)**5/7-15/7/43: Μεγάλη μάχη τεθωρακισμένων στο Κουρσκ (Kursk)**

Στρατηγοί: (Ίδατε σελίδα 98)

Γερμανοί

Γκύντερ Φον Κλούγκε	}	2.000 τανκς - 20.000 κανόνια 1.000.000 στρατός
Βάλτελ Μοντέλ		
Χανς Γκουντέριαν		
Έριχ Μάνσταϊν		

Ρώσοι

Νικολάι Βατούιν	}	3.500 τανκς - 20.000 κανόνια 1.300.000 στρατός 1.000 πύραυλοι «Κατιούσα»
Ιβάν Κόνιεφ		
Κονσταντίν Ρακοςόφσκι		
Αλεξάντρ Βασιλιέφσκι		

Μεγάλη νίκη των Σοβιετικών.

«Ο τάφος των γερμανικών τεθωρακισμένων».

Καταστροφικά τα αποτελέσματα της «ακαμψίας».

Επιμονή του Χίτλερ να μην γίνεται καμιά σύμπτυξη χωρίς την άδειά του.

Ανακαταλήψεις των Ρώσων

Χάρκοβο:	3/8-23/8/43	}	Μ. Ποπώφ Φιοντο Τολμπούκιν Ροντ Μαλινόφσκι
Σμόλενσκ:	16/9-24/9/43		
Κιέβο:	6/11/43		
Κουρσκ:	15/7/43		

28/11-2/12/43: Διάσκεψη της Τεχεράνης

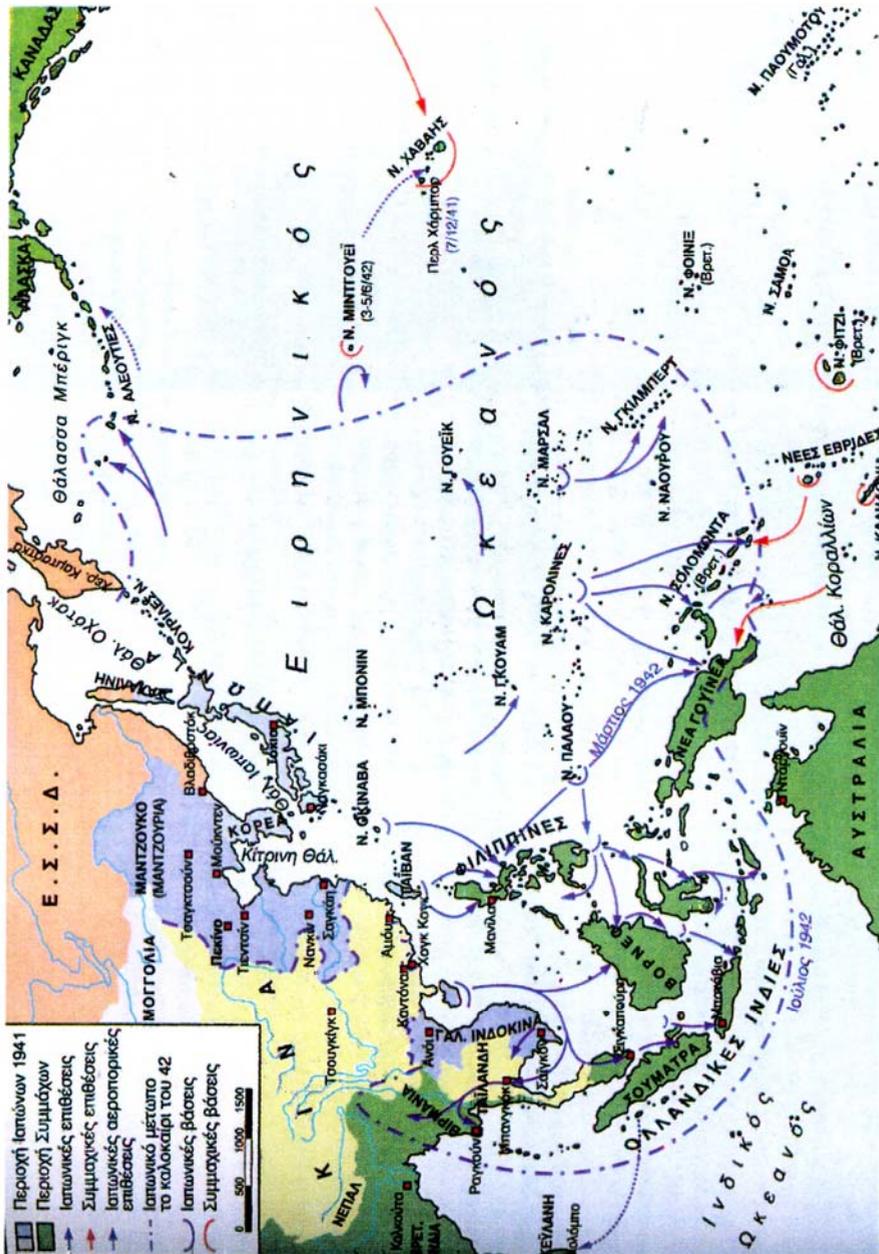
<u>Η.Π.Α.</u>	Φρανκλίνος Ρούσβελτ
<u>Βρετανία</u>	Ουίνστον. Τσώρτσιλλ
	Αντονι Ήντεν
<u>Ρωσία</u>	Ιωσήφ Στάλιν

Μεγάλη εγκαρδιότητα. Μακρόπνοα σχέδια.

Συνεργασία όλων των εθνών. Δημιουργία **Ο.Η.Ε.**

«Φίλοι στην πράξη, φίλοι στο πνεύμα, φίλοι στους σκοπούς»

(Συνέχεια **ΕΣΣΔ** σελίδα 155)

Ιαπωνικές κατακτήσεις

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)

13/4/41: Ο υπουργός των Εξωτερικών της **Ιαπωνίας** υπέγραψε σύμφωνον μη επιθέσεως με την **Ε.Σ.Σ.Δ!**

7/12/41: Περλ Χάρμπορ (*Pearl Harbor*)

Αιφνιδιαστική Ιαπωνική επίθεση κατά του ελλιμενισμένου Αμερικανικού στόλου.

Μονάδα κρούσεως: 6 αεροπλανοφόρα, 2 θωρηκτά, 2 καταδρομικά, 9 αντιτορπιλικά 9 υποβρύχια 8 δεξαμενόπλοια και 400 αεροπλάνα.

Σχέδιο: Επιτελάρχης: Κουζάκα **Ρυονοσούκε**.

Α΄ σμήνος: 183 αερ. }
Β΄ >> : 176 >> } 275 μίλια από τη Χαβάη

Ιάπωνες:

Ναύαρχος: Τσουΐσι **Ναγκούμο**

Στρατηγός: Φουτσίντα **Μισσού**

ΗΠΑ

Ναύαρχος: Husband Kimmel (Καθαιρούνται

Στρατηγός: Walter Stark) άμεσα

Πλήρης αιφνιδιασμός. Διεσώθησαν μόνον τα τρία αεροπλανοφόρα («Enterprise», «Hornet» & «Yorktown»), τα οποία ευρίσκοντο εκτός της βάσεως.

Οι Ιάπωνες δεν κατέστρεψαν το οπλοστάσιο του ναυτικού και τις πετρελαιοδεξαμενές του ναυστάθμου (που ισοδυναμούσαν με το απόθεμα ολόκληρης της Ιαπωνίας!).

Ο Πρόεδρος **Ρούσβελτ** κηρύσσει τον πόλεμο κατά της Ιαπωνίας και παγώνει όλες τις Ιαπωνικές καταθέσεις σε Η.Π.Α.

Pearl Harbor

Η απροσδόκητη επίθεση των Ιαπώνων κατά του Περλ Χάρμπορ κατέλαβε εξ απροόπτου τον πρόεδρο **Ρούσβελτ** και τους ανωτέρους στρατιωτικούς διοικητές. Ο πρόεδρος δεν αγνοούσε ότι η Ιαπωνία ετοιμαζόταν για πόλεμο, αλλά ήλπιζε ακόμη πως θα κατόρθωνε να τον αποφύγει. Λίγες μόλις ώρες πριν από την επίθεση διεξήγοντο συνομιλίες επί διπλωματικού επιπέδου μεταξύ Ουάσιγκτον και Τόκιο. Κύμα αγανάκτησης συνάρπασε τους Αμερικανούς. Το Κογκρέσο ψήφισε την κήρυξη του πολέμου κατά της Ιαπωνίας παμψηφεί.

Φυσικά, διεπράχθησαν σφάλματα εκτιμήσεως εκ μέρους του προέδρου και των συνεργατών του, αλλά όλοι ήσαν απολύτως καλόπιστοι. Εξ άλλου δεν μπορεί ν' αγνοηθεί το γεγονός, ότι η ιαπωνική ενέργεια υπήρξε απολύτως επαναστατική από στρατιωτικής απόψεως. Ο ναύαρχος **Γιαμαμότο** απέδειξε για πρώτη φορά τη σημασία της ναυτικής αεροπορίας στο σύγχρονο πόλεμο και ακόμη πως οι αμερικανικές αντιλήψεις έπρεπε να αναθεωρηθούν εξ ολοκλήρου. Δεν υπάρχει λοιπόν καμία ευθύνη αλλά μόνον σφάλματα.

Για την χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου πρόκειται για μια λαμπρή επιτυχία, για την Αμερική είναι «*ημέρα αποτροπιασμού*».

Σ. Ε. Μόρισον
(Αμερικανός ιστορικός)

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)

Περλ Χάρμπορ (συνέχεια):

Απώλειες:

	<u>ΗΠΑ</u>	<u>Ιαπωνία</u>
8	θωρηκτά	
3	καταδρομικά	-
4	αντιτορπιλικά	-
164	αεροπλάνα	30
2.403	Νεκροί	64
1.178	Τραυματίες	-

Ο αμερικανικός στόλος του Ειρηνικού τέθηκε για αρκετό διάστημα εκτός μάχης.

Υπάρχουν ιστορικοί που ισχυρίζονται ότι οι Βρεταννοί εγνώριζαν τα σχέδια των Ιαπώνων αλλά δεν ενημέρωσαν τις Η.Π.Α.!

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Πρωθυπουργοί: Ρόμπερτ Μένζις 5/9/39 – 7/10/41
Τζων Κάρτεν 7/10/41 – 15/7/45
8/9/1939: Κήρυξη πολέμου στον Άξονα. Επιστρέφουν 100.000 στρατιώτες από τα μέτωπα της Ευρώπης και της Αφρικής.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Λάος
Καμπότζη
Βιετνάμ

} 24/7/40 – 2/9/45

Γαλλική διοίκηση **Βισσύ**
Ιαπωνική κατοχή (Ιάπων στρατηγός Ισάκου Νασιχάρα)

Pearl Harbor

Το τηλεγράφημα που εστάλη από την Ουάσιγκτον στον διοικητή της βάσεως στη Χαβάη ναύαρχο Γουόλτερ **Σταρκ**, περιείχε τη σύσταση «να μην προκληθεί πανικός στον άμαχο πληθυσμό». Μοιραία απαγόρευση! Είναι πάντα επικίνδυνο να δίνει κανείς στους στρατηγούς προσχήματα για να μην ενεργήσουν. Κατά συνέπεια, τίποτε δεν άλλαξε στη ρουτίνα της βάσεως της Χαβάης.

Όλοι ήταν πολύ σίγουροι για την άμυνά τους. Εξάλλου, ο ίδιος ο αρχηγός του Επιτελείου στρατηγός **George Marshal**, είχε πει πριν λίγες ημέρες:

«Θεωρούμε το Περλ Χάρμπορ ως τη μόνη λογικώς καλά εξοπλισμένη βάση. Δεν πρέπει να φοβόμαστε».

Κατά συνέπεια, η κατάσταση ετοιμότητας που διετάχθη από την Ουάσιγκτον δεν εμποδίζει να δοθεί η συνηθισμένη άδεια ελεύθερης εξόδου σε όλα τα πληρώματα τη νύκτα μεταξύ 6^{ης} και 7^{ης} Δεκεμβρίου. Παρέες ναυτών και στρατιωτών, στους εξωτικούς δρόμους. Δεξιώσεις, χοροί και φλερτ στις λέσχες αξιωματικών...

Στις 26 Νοεμβρίου η ιαπωνική δύναμη κρούσεως μόλις έχει αποπλεύσει. Έξι ημερών ταξίδι τους χωρίζει από τον αντικειμενικό σκοπό, Οι αρχές της Χαβάης είχαν όλο τον απαραίτητο χρόνο να θέσουν το αρχιπέλαγος σε κατάσταση ετοιμότητας.

Ραιμόν Καρτιέ
(Ιστορικός)

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)**Κατακτήσεις των Ιαπώνων:**

Νήσοι Τζίλμπερτ	9/12/41	Τιμόρ	20/2/42
Γκουάμ	10/12/41	Σολομώντος	4/7/42
Μαριάνας	12/12/41		
Ραμπουάλ	7/1/42		

8/12-25/12/41: Χονγκ Κονγκ

Βρεταννός Ναύαρχος: Τομ Φίλιπς
 Συνεχείς βομβαρδισμοί και απόβαση
 Βρεταννοί: 12.000 Αιχμ. Ιάπωνες 3.000 Ν.

18/2/41 25/2/42: Σιγκαπούρη

Διοίκηση στόλου Άπω Ανατολής
 Στρατηγοί:

<u>Βρεταννοί</u>	<u>Ιάπωνες</u>
Άρθουρ Πάρσιβαλ	Τομόζο Γιαμασίτα

Στρατός 200.000 ανδρών στη **Μαλαισία**
 Φθάνουν στο Χονγκ Κονγκ διασχίζοντας τη ζούγκλα.

Επίθεση και από θάλασσα.
 Βυθίζονται: Θωρηκτά **Prince of Wales & Repulse**
 Παραδίδονται 80.000 Βρεταννοί και ο στρατηγός Άρθουρ **Πάρσιβαλ**.
 28.000 Ν. και από τις δύο πλευρές.
 “The worst disaster in British military history”

9/1/42-20/5/42: Βιρμανία (Burma)

Στρατηγοί: Τζότζεφ Στήλγουελ }
 Χάρολντ Αλεξάντερ }

Ολόκληρη η Βιρμανία περιέρχεται στους Ιάπωνες
 .Εγκαθιδρύεται δοσιλογικό καθεστώς.
 Τα 4/5 των Βρεταννών διέφυγαν.

Απώλειες:

Βρεταννοί 13.500 Ν. Ιάπωνες 4.800 Ν.

ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ

Ιαν. '42 – Φεβρ. '42

Αμερικανοί περικυκλωμένοι από Ιάπωνες παίρνουν μισό σιτηρέσιο. Τρώνε άγρια βουβάλια, πιθήκους και ερπετά. Οι στερήσεις εξασθενίζουν το σώμα. Η ανία και η απελπισία τρώνε τις καρδιές. Μια θρηνωδία που κάποιος έχει συνθέσει, εκφράζει, διερμηνεύει, συντηρεί κι αυξάνει την γεμάτη εγκαρτέρηση πίκρα των ανδρών που ξέρουν τώρα πως δεν θα μπορούν να περιμένουν καμιά βοήθεια:

*«We' re the battling bastards of Bataan
«No Mamma, no Papa, no Uncle Sam...
«Nobody gives a damn!*

*«Είμαστε τα χαμένα κορμιά του Μπαταάν.
«Δίχως μάνα, δίχως πατέρα, δίχως Μπάρμπα Σαμ
«Κανείς δεν δίνει δεκάρα για μας*».*

Η Αμερική διαπράττει το θεμελιώδες σφάλμα: Για χάρη της Ευρώπης στρέφει τα νώτα στον Ειρηνικό. Στην αρχή ο Μακ Αρθουρ διέθετε μόνον 60.000 ημικειταυμένα στρατεύματα ιθαγενών και 13.000 Αμερικανούς. Είχε πει θαυμάσια ψέμματα αναγγέλλοντας με την φωνή της ημερησίας διατάξεως ότι η βοήθεια έφτανε.

Ρ. Καρτιέ
(Ιστορικός)

---

* Ο Ιάπωνας Στρατηγός Μασαχάρου **Homma**, υπεύθυνος των αιχμαλώτων στις Φιλιππίνες καταδικάστηκε, μετά τον πόλεμο, σε θάνατο.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)

ΙΝΔΙΑ

Με την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η Αγγλία έσυρε την Ινδία σ' αυτόν. Χωρίς να συζητήσει το θέμα με το Ινδικό Κογκρέσο.

Μετά την πτώση της **Σιγκαπούρης** η Ιαπωνία ενθάρρυνε το σχηματισμό Εθνικού Ινδικού Στρατού από ινδούς αιχμαλώτους από την Μαλαισία και την Σιγκαπούρη. Αρχικά 20.000 άνδρες παρουσιάστηκαν εθελοντικά.

Τον Ιούνιο 1943 ο Ινδός επαναστάτης **Σαμπάς Χάντρα** Μπόζ (που είχε ζήσει στη Γερμανία κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο) ανέλαβε τη διοίκηση και ενίσχυσε τους Ιάπωνες στις επιθέσεις τους στην Ινδία το 1944 και το 1945.

Ο Εθνικός Ινδικός Στρατός δεν υπήρξε αξιόπιστη πολεμική δύναμη αλλά η ύπαρξή του βοήθησε εν μέρει τους Ιάπωνες να εισβάλλουν στην Ινδία το 1944.

ΤΑΪΛΑΝΔΗ

Μετά το βομβαρδισμό του Περλ Χάρμπορ (7/12/41) η χώρα, ως σύμμαχος της Ιαπωνίας κήρυξε τον πόλεμο στην Μεγάλη Βρετανία και Η.Π.Α. Οι Ιάπωνες χρησιμοποίησαν χιλιάδες αιχμαλώτους πολέμου για την κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής Σιγκαπούρης-Δελχί. Μεταξύ 1941-1943 προώθησε τα επεκτατικά της σχέδια και προσάρτησε εδάφη του Λάος, της Καμπότζης, της Μαλαισίας και της Βιρμανίας.

Το φιλοαξονικό καθεστώς κατέρρευσε το 1944 και αναπτύχθηκε το ισχυρό φιλοσυμμαχικό κίνημα των «*ΕλευθέρωνΤαί*». Η Ταϊλάνδη προχώρησε σε συνθηκολόγηση με τους Συμμάχους και αποδέχθηκε την απώλεια των ξένων εδαφών που κατείχε.

Βιρμανία

Με την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η αγγλοκρατούμενη Βιρμανία συντάχθηκε υποχρεωτικά στην αντιαξονική συμμαχία, γεγονός που προκάλεσε τις αντιδράσεις πολλών εθνικιστών ηγετών.

Τα τέλη Σεπτεμβρίου 1941 οι Ιάπωνες κατακλύζουν την Βιρμανία. Πολύ γρήγορα προσεταιρίζονται τον τοπικό πληθυσμό που θέλει να απαλλαγεί από την βρετανική διοίκηση. Υποσχέθηκαν ότι όταν εισέλθουν στην Βιρμανία θα ακολουθούσε άμεσα η ανακήρυξη της εθνικής της ανεξαρτησίας.

Δεν τήρησαν όμως την υπόσχεσή τους. Εγκαθίδρυσαν ένα δοσιλογικό καθεστώς και έκαμαν σαφή τη πρόθεσή τους να μονιμοποιήσουν την κατοχή τους. Η επίθεση κατά της Βιρμανίας εξαπολύθηκε στις 15/1/1942. Ολόκληρη η χώρα περιήλθε στα χέρια των Ιαπώνων μέχρι τέλους Μαΐου. Εγκαθιδρύθηκε δωσίλογο καθεστώς.

Οι ηγέτες της χώρας επικεφαλής του Στρατού Ανεξαρτησίας, αντέδρασαν στην παρασπονδία των Ιαπώνων και τελικά ήλθαν σε επαφή με τους Συμμάχους και συγκεκριμένα με τον Βρεταννό λόρδο **Μαουμπάπτεν** και ενέταξαν τις δυνάμεις τους στον αντιαξονικό στρατόπεδο. Ακολούθησε η εκδίωξη των Ιαπώνων από την Βιρμανία (1945) και η σταδιακή ανεξαρτοποίηση της χώρας.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)

6/12/41 – 6/5/42: Φιλιππίνες (Ίδατε σελίδα 106)

Στρατηγοί:

ΗΠΑ:

Ντάγκλας Μακ Άρθουρ

Τζόναθαν Γουάϊνραϊτ

60.000 Ιθαγενείς

13.000 Αμερικανοί

Σφοδροί βομβαρδισμοί.

Θαλάσσιος αποκλεισμός.

Ελονοσία αποδεκατίζει το στρατό.

9/4/42: Κατάληψη Μπαταάν

22/4/42: Κατάληψη **Λουζόν**

Απώλειες

Η.Π.Α.

30.000

Ιάπωνες 12.000

Σύμμαχοι:

110.000

Αμερικανοί αποχωρούν. Χιλιάδες αιχμάλωτοι (95.000) μεταφέρονται σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

Συνεχίζεται ανταρτοπόλεμος στη ζούγκλα.

5-9/4/42: Κεϋλάνη (Ceylon)

Στρατηγοί:

Βρεταννός:

Τζαϊήμς **Σόμερβιλ**

Ιάπωνας:

Osaka **Nagumo**

Ιαπωνικός στόλος εισέρχεται στον Ινδικό ωκεανό.

Βομβαρδισμός από 100 αεροσκάφη.

Βύθιση αεροπλανοφόρου “**Hermes**” και θωρηκτών “**Cornwall**” & “**Dorsetshire**”, καθώς και 23 εμπορικών πλοίων στον όρμο της Βεγγάλης.

9/4/42: Οι Ιάπωνες διακόπτουν την επιχείρηση και ο στόλος τους αποπλέει από την περιοχή. Δεν διέθεταν στρατεύματα για την εισβολή.

Η Βρεταννία στην χειρότερη καμπή του πολέμου στην Άπω Ανατολή. Το ναυτικό τους παραμένει στον Ινδικό Ωκεανό μόνο για αναχαίτιση των Ιαπωνικών φιλοδοξιών.

Midway

Όλα τα μέλη της ομάδας μας, από το ναύαρχο **Ναγκούμο** ως τον τελευταίο ναύτη, ήσαν γεμάτα ενθουσιασμό και είχαν πλήρη συνείδηση της τιμής να ανήκουν στην «*Αήττητη αρμάδα της Ιαπωνίας*». Εν τούτοις, έπειτα από μια αποστολή διάρκειας έξι (!) σχεδόν μηνών, δε θα μπορούσαμε να αρνηθούμε ότι όλα τα πληρώματα ήσαν εξαιρετικά κουρασμένα. Με κάθε τρόπο έπρεπε ν' αναπαυθούν οι άνδρες και να επιδιορθώσουμε το υλικό για να εξασφαλίσουμε στην ομάδα μας όλη τη μαχητική της δύναμη.

Η ανώτατη Διοίκηση των Ναυτικών Επιχειρήσεων, όμως, είχε ήδη αποφασίσει την άμεση χρησιμοποίησή μας. Κατά την επιστροφή μας στα Ιαπωνικά λιμάνια μας περίμενε η διαταγή να καταλάβουμε αμέσως τη νήσο Μίντγουεη. Έπρεπε να ξαναφύγουμε χωρίς να προλάβουμε να πάρουμε ανάσα!

Από την πλευρά των ΗΠΑ ο νεοδιορισθείς επιτελάρχης των ναυτικών δυνάμεων Ernest King ανυπομονούσε να δραστηριοποιήσει την στρατηγική του Ειρηνικού.

Ναύαρχος Κουζάκα

Φλέτσερ: Άμα τελειώνει η μάχη ξεφυτρώνουν από παντού αναλύσεις για τα σχέδια και την στρατηγική που οδήγησαν σε αυτήν. Στην πραγματικότητα αυτό που συνέβη είναι ένας σωρός από γκάφες.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)**4/5-8/5/42: Ναυμαχία Κοραλλίων** (*Coral Sea Islands*)Ναύαρχοι:ΗΠΑ:

Τζακ Φλέτσερ

Ιαπωνία:

Σιγκιγιούσι Ίνούγιε

Απώλειες:

<u>ΗΠΑ</u>		<u>Ιαπωνία</u>
Αεροπλανοφόρα	1 (Lexington)	2 (Shoho & Shokaku)
Καταδρομικά	-	4
Αντιτορπιλικά	2	2
Πετρελαιοφόρα	1	1
Νεκροί	543	1050

Αναβάλλεται η Ιαπωνική απόβαση στην **Αυστραλία**.
Ο Νίμιτς διατάσσει να αποσυρθεί η μοίρα των
αεροπλανοφόρων.

3/6-6/6/42: Ναυμαχία Μίντγουεη (*Midway Islands*)Ναύαρχοι:ΗΠΑ:

Τζακ Φλέτσερ

Ραίημοντ Σπρούανς

Σμήναρχος:

Τζων Ουώλτρον

Πρώτη νίκη των Αμερικανών μετά τις επιτυχίες
του ιαπωνικού ναυτικού. Σημείο στροφής του πολέμου.

Απώλειες:

<u>Απώλειες:</u>	<u>ΗΠΑ</u>	<u>Ιαπωνία</u>
Αεροπλανοφόρα	1 (Yorktown)	4 *
Συνοδείας	25	2
Θωρηκτά	-	1
Αντιτορπιλικά	1	3
Αεροπλάνα	233	238

---

* Ακάζι, Κάγκα, Σορούου, Χιζύου.

Σιγκαπούρη

Τα απώτερα και πιο εκτεταμένα αποτελέσματα της αρχικής πτώσεως της Σιγκαπούρης υπήρξαν ανεπανόρθωτα. Η Σιγκαπούρη υπήρξε ένα σύμβολο – το ανώτατο σύμβολο της Δυτικής ισχύος στην Άπω Ανατολή επειδή αυτή η ισχύς είχε θεμελιωθεί και διατηρηθεί επί πολύν καιρό επάνω στην βρετανική θαλάσσια ισχύ,

Είχε δοθεί τόσο μεγάλη έμφαση, από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και έπειτα, στην δημιουργία μιάς μεγάλης ναυτικής βάσεως στην Σιγκαπούρη, ώστε η συμβολική της σημασία κατέληξε να ξεπεράσει ακόμη και την στρατηγική της αξία. Η εύκολη κατάληψή της τον Φεβρουάριο του 1942 υπήρξε συντριπτική για το βρετανικό και ευρωπαϊκό γόητρο στην Ασία.

Καμιά καθυστερημένη επανάκτηση δεν θα μπορούσε να σβήσει την εντύπωση. Ο λευκός άνθρωπος έχασε την υπεροχή του με την διάψευση της μαζικής του δυνάμεως. Η διαπίστωση της τρωτότητάς του καλλιέργησε και ενθάρρυνε την μεταπολεμική επέκταση της ασιατικής επανάστασης εναντίον της Ευρωπαϊκής κυριαρχίας ή παρεμβάσεως.

Λίντελ Χαρτ
(Ιστορικός)

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)

Κατακτήσεις Ιαπώνων

Ολλανδικές Ινδίες (= Ινδονησία)

Άμυνα: 100.000 ιθαγενείς και μικρός Ολλανδικός στόλος.

Ναύαρχοι:

Ολλανδοί

Κόνρατ Χέλφριντ

Κάρελ Ντόορμαν

Ιάπωνες

Νασιμούρο Σότζι

Τακαχάσι

Τακάγκι

24/12/41

-6/3/42:

23/1/42

Φεβρ. '42

6/3/42

Ναυμαχία **Ιάβας**

Αποτυχημένη απόβαση.

Βυθίζεται ο στόλος των ΗΠΑ/Ολλανδών.

Κατάληψη της νήσου.

Απώλειες:

5 καταδρομικά – 7 αντιτορπιλικά

16/12/41 **Μπόρνεο** (Πετρελαιοπηγές)

- 9/1/42

14/2/42 **Σουμάτρα**

11/1/42 **Κελέβη**

Τα ινδονησιακά κοιτάσματα πετρελαίου καλύπτουν
κατά 90% τις πολεμικές ανάγκες της Ιαπωνίας.

Μαδαγασκάρη (*Operation Ironclad*)

Γαλλική αποικία υπό το καθεστώς Πεταίν.

Ναύαρχος: E. N. Syfret

5/5-10/11/42: Απόβαση από 13.000 Βρεταννούς.

Αεροπορική κάλυψη από δύο αεροπλανοφόρα.

Ένταση στις σχέσεις Βρεταννίας και Γαλλίας

Καταλήψεις:

Ντιέγκο Σουαρέζ (λιμάνι)

5/11: Ταναναρίβ (πρωτεύουσα)

Νέα Γουινέα

Η Νέα Γουινέα δεν έχει τίποτε κοινό ούτε με τη Βιρμανία ούτε με την Μαλαισία. Η χώρα αυτή απέχει περισσότερο από 3.000 χιλιόμετρα από τις αμερικανικές βάσεις και το ιαπωνικό αμυντικό σύστημα έχει απλωθεί σε μία ατελείωτη αλυσίδα οχυρωματικών νησιών. Οι Ιαπωνικές αποβάσεις έχουν σκοπό να απομονώσουν την Αυστραλία την οποία έπληξαν για πρώτη φορά τον Φεβρουάριο του 1942 με αεροπορική επιδρομή στο Ντάρμπαν.

Μεταξύ Μπούνα και Πορτ Μόρεσμπυ παρεμβάλλονται όρη ύψους 5.000 μ. Οι τροπικοί διπλασιάζουν τα εμπόδια. Ξεχύνουν αποπνικτικές βροχές, συντηρούν μια αδιάβατη βλάστηση και γεμίζουν τον τόπο με χλωρίδα και πανίδα δηλητηριώδη. Τα όρη ορθώνουν κάθετες παρειές, ανοίγουν ιλιγγιώδεις αυχένες, όπου χείμαρροι ρίχνουν φουσκωμένα νερά. Μέσα σε βαριά σύννεφα υψώνονται παγωμένες κορυφές που καλύπτονται από χόρτο ύψους επτά ποδών, κοφτερό σαν σπαθί.

Οι Ιάπωνες παίρνουν αυτόν το δρόμο αλλά όταν φθάνουν σε απόσταση 30 χλμ. από το Πορτ Μόρεσμπυ δεν είναι πια άνθρωποι, είναι σκελετοί. Χορταίνουν την πείνα τους με σιχαμερά ζώα της ζούγκλας. Όσοι επιζούν εξαντλούνται από τον πυρετό. Διατάσσεται υποχώρηση.

Είναι η πρώτη Ιαπωνική προέλαση που κάνει μεταβολή.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1941-1942)

Νέα Γουινέα

25/1/42–

30/9/42: **Ιαπωνική επιδρομή**
Στρατηγοί:

Αυστραλός:
Τόμας Μπλάμεϋ

ΗΠΑ:
Ρόμπερτ Γκράμλεϋ
Τζακ Φλέτσερ

Ιαπωνία:
Κιγιονάο Ισίκι
Κουρίτα Τακέο
Χα Κόντο

25/1/42: Απόβαση των Ιαπώνων – Βομβαρδισμοί.

21/7/42: Κατάληψη της πόλης **Buna**
Προέλαση των Ιαπώνων – Μεγάλες οροσειρές.
Συνεχείς βροχές – Ζούγκλα.

30/9/42: Κατάληψη του Port Moresby.
Αεροπορικές επιδρομές κατά του Port Darwin της
Αυστραλίας.

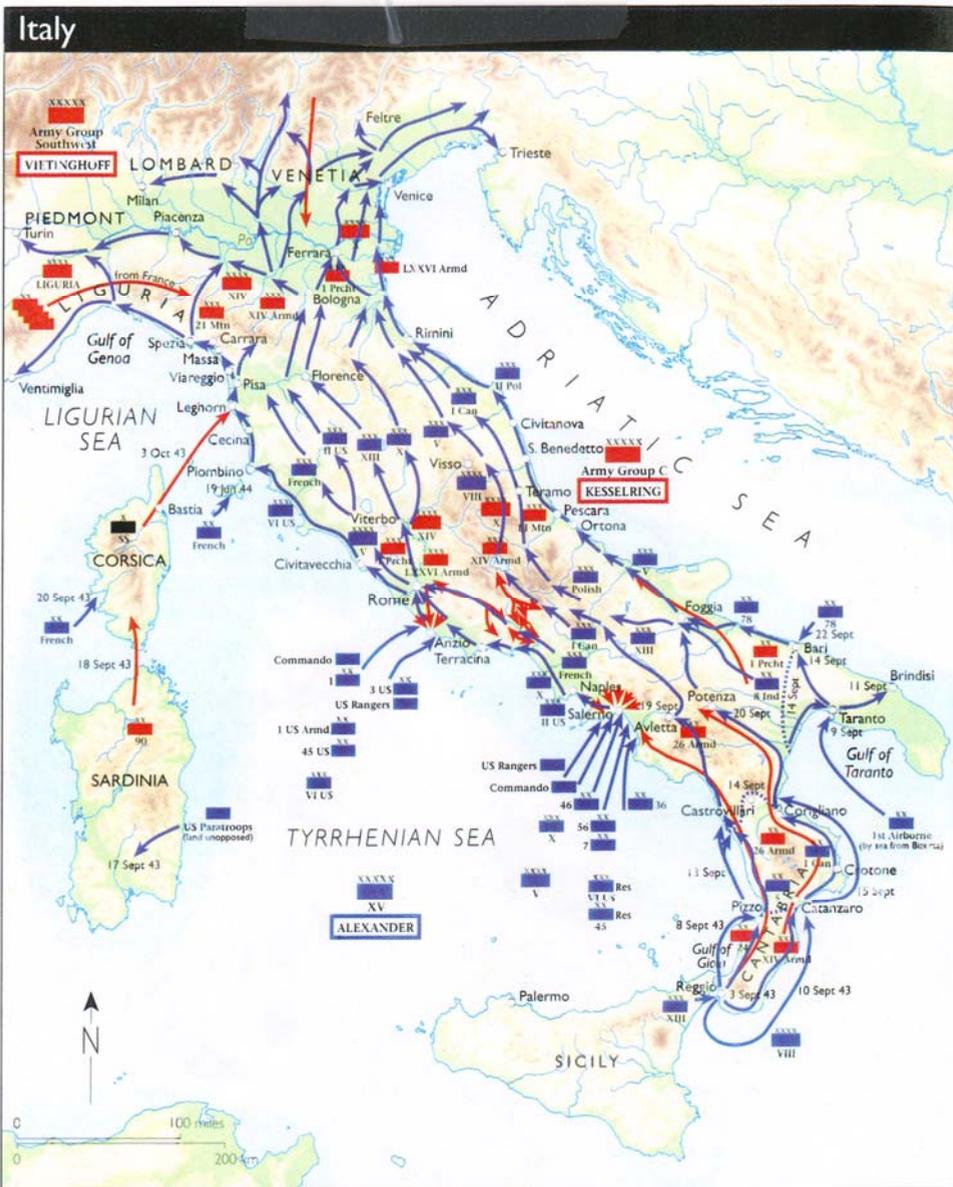
Σημ.: Το ναυτικό επιτελείο στην Ουάσιγκτον έδωσε εντολή στις 2/7/42 για συντονισμένη επίθεση του στρατού και του ναυτικού στην **Νέα Γουινέα**.

Δυστυχώς οι Ιάπωνες εκινήθησαν πρώτοι. Τα προκεχωρημένα στρατεύματά τους απεβιβάστησαν στην Buna συναντώντας ελάχιστη αντίσταση. Κατόπιν έλαβαν οδηγίες να επιτεθούν στο **Port Moresby**. Ο στρατηγός Douglas **Mc Arthur** αντελήφθη ότι έπρεπε να ενισχύσει τις δυνάμεις του στην Νέα Γουινέα...

(Συνέχεια **ΙΑΠΩΝΙΑΣ** σελίδα 165)

Αποβάσεις στην Ιταλία

ΙΤΑΛΙΑ (1943-1945)

10/7-17/8/43: Συμμαχική απόβαση στη Σικελία

(*Operation Husky*)

Στρατηγοί:

Σύμμαχοι:

Χάρολντ Αλεξάντερ

Μπερνάρντ Μοντγκόμερυ

Άρθουρ Τέντερ

Τζωρτζ Πάπτον

Μαρκ Κλαρκ

Άντριου Κάννινγκαμ (Ναύαρχος)

Άξονας

Γερμανία

Χάνς Χούμπτ

Ιταλία

Αλφρέντο Γκουτζόλι

160.000 στρατιώτες

2.570 πλοία

600 άρματα

4.000 αεροπλάνα

Ελαφρά στατική άμυνα στις ακτές. Γερμανοί (60.000) και Ιταλοί (40.000) εκκένωσαν με επιτυχία την περιοχή.

Απώλειες:

Σύμμαχοι: 31.000

Ιταλική φρουρά: 135.000

Γερμανοί αιχμ.: 5.500

Κατακτήσεις Συμμάχων:

Παλέρμο 22/7/43

Μεσσίνα 17/8/43

24-25/7/43: Σύγκληση Μεγάλου Φασιστικού Συμβούλιου

Αποφασίζει: Συνταγματική Μοναρχία

25/7/43: Πραξικόπημα: Φυλάκιση του **Μουσσολίνι**

Κυβέρνηση: Πρωθυπουργός ο Πιέτρο Μπαντόλιο ο οποίος αρχίζει διαπραγματεύσεις με τους Συμμάχους για ανακωχή.

Διεκόπησαν διότι εξητήθη παράδοση «άνευ όρων» νέα ιταλική κυβέρνηση ενδιαφερόταν να εξακριβώσει αν θα μπορούσαν να επιτευχθούν πιο ευνοϊκοί όροι.

Μουσσολίνι

Στις 2 Σεπτεμβρίου 1943 στις 2 το απόγευμα, πάνω από τις πλαγιές του Γκραν Σάσσο ακούστηκε ο βόμβος αεροπλάνων. Οκτώ αεροπλάνα ήρθαν και κάθισαν πάνω στη χλόη του ξενοδοχείου Κάμπο Ιμπερατόρε. Από το παράθυρο του δωματίου του ο **Μουσσολίνι** βλέπει τους σωτήρες του να ορμούν και τους φύλακες να τα βάζουν στα πόδια. Ο **Χίτλερ** απήλλασσε τον **Μπαντόλιο** να παραδώσει τον Μουσσολίνι στους Συμμάχους!

Ο Μουσσολίνι προσπάθησε να προωθήσει, στη Βόρεια Ιταλία, ένα ανανεωμένο πρόσωπο του φασισμού με τη δημιουργία του Ρεπουμπλικανικού Φασιστικού Κόμματος (RSI). Στην πραγματικότητα δεν είναι ένα κυρίαρχο κράτος γιατί το έδαφός του ελέγχεται από τη γερμανική στρατιωτική διοίκηση.

Επικεφαλής σκιώδους κυβερνήσεως εξαπέλυσε κύμα διώξεων εναντίον πολλών «*υπόπτων*» συνεργατών του διατάσσοντας μάλιστα και την εκτέλεση του γαμβρού του Γκαλεάτσο **Τσιάνο**.

Στις 28/4/1945 όλες οι διαβάσεις των Άλπεων είχαν κλειστεί. Ήταν η μέρα που ο Μουσσολίνι και η ερωμένη του Κλάρα Πετάτσι συνελήφθησαν και τουφεκίστηκαν από μία ομάδα Παρτιζάνων κοντά στο Κόμο. Τα πτώματά τους κρεμάστηκαν στην πλατεία Λορέτο του Μιλάνου. Για την Ιταλία κλείνει μια περίοδος 20 ετών δικτατορίας πέντε ετών πολέμου και δύο ετών ναζιστικής κατοχής.

Το τέλος του Μουσσολίνι

Στις 29/4/45 ο αρχηγός των SS της Ιταλίας **Καρλ Βολφ** υπογράφει τη συνθηκολόγηση του γερμανικού στρατού στην Ιταλία, ώστε να αποφευχθεί μια εξέγερση των παρτιζάνων και να προστατευθούν οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις της χώρας και να διαβιβαστεί η ομαλή μετάβαση της εξουσίας.

Παρεδόθησαν 1.000.000 γερμανοί στρατιώτες.

Η απελευθέρωση του **Μουσσολίνι** από τους Ιτην βόρεια Ιταλία, ενός κράτους ανδρικήλων υπό τον έλεγχο του Γ' Ράιχ. Στις 23/9/43 γεννήθηκε η «*Κοινωνική Δημοκρατία της Ιταλίας*» (RSI) η οποία προσπαθεί να ς της ελέγχεται από τη Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση.

Ειδικό δικαστήριο στη Βερόνα καταδικάζει τον **Γκαλεάτσο Τσιάνο** – πρώην υπουργό Εξωτερικών και γαμπρό του Μουσσολίνι – σε θάνατο.

Ο **Μουσσολίνι** μεταφέρει την κυβέρνησή του στο Μιλάνο. Στις 25/4/45 εκπρόσωποι εθνικής οργάνωσης του ζητούν να παραδοθεί άνευ όρων. Προσπαθεί να διαφύγει προς την Ελβετία αλλά τον σταματούν σε ένα μπλόκο στο Κόμο, τον αναγνωρίζουν και έτσι δικάζεται από τους παρτιζάνους και τουφεκίζεται μαζί με την ερωμένη του Κλάρα Πετάτσι. Το πτώμα του κρέμεται στην πλατεία Λορέτο του Μιλάνου μαζί με άλλα στελέχη του φασιστικού καθεστώτος.

ΙΤΑΛΙΑ (1943-1945)

ARMIR Η όγδοη **Ιταλική στρατιά στο Ρωσικό Μέτωπο** (Ουκρανία).

Μάχεται στο πλευρό των Γερμανών.
Ιταλός στρατηγός: **Ίταλο Γκαριμπόλντι**
10 μεραρχίες – 230.000 άνδρες

16/12/42: Διάλυση του ιταλικού στρατού από τον
ρώσο στρατηγό Αντρέϊ. Γιερεμένκο.
Αναδίπλωση των Ιταλών στον ποταμό Δον.
Απρ. '43: Πορεία θανάτου στην παγωμένη στέπα.
Επιστροφή οδικώς στην Ιταλία.
180.000 Νεκροί.

22/1/44: Συμμαχική απόβαση στο Άντζιο (Anzio)

(Operation Shingle) – 48 χιλ. νότια της Ρώμης.

Στρατηγοί:

Σύμμαχοι:

Χάρολντ Αλεξάντερ

Μαρκ Κλαρκ

Τζων Λούκας

70.000 άνδρες – 18.000 οχήματα

Δεν κατόρθωσαν να προελάσουν.

Αποτυχία – Αναχαιτίζονται από γερμανούς.

Αποτελμάτωση της όλης εκστρατείας.

Αποκλεισμένοι μέσα σε εχθρική περιοχή,
κινδύνευσαν σοβαρά να αιχμαλωτισθούν.

Γερμανοί:

Άλμπερτ Κέσσερλινγκ

Έμπερχαρτ Μάκενσεν

1/2-4/6/44: Γερμανοί: «Γραμμή Γουστάβου»

Μόντε Κασσίνο (Monte Cassino) 2.252 μ.

Γερμανοί Στρατηγοί:

Άλφρεντ **Κέσσερλινγκ** & Β. **Βέστφालντ**

15 Μεραρχίες (10^η στρατιά) Ορεινή περιοχή.

Κακός συντονισμός των συμμάχων.

Συμμετείχε και σώμα Πολωνών.

ΣθENAΡΗ αντίσταση τεσσάρων μηνών!

Βομβαρδισμοί καταστρέφουν το περίφημο
Μοναστήρι.

Απώλειες:

Σύμμαχοι: 42.000 Ν Γερμανοί: 10.000 Ν 20.000 αιχμ.

Οι Γερμανοί κατόρθωσαν να διαφύγουν προς την
γραμμή Μπρίντζι – Πίζα.

Συμφωνία της Καζέρτας

Ο Πρωθυπουργός **Γ. Παπανδρέου** το Σεπτέμβριο 1944 γνωστοποίησε στις βρετανικές αρχές ότι τα γερμανικά στρατεύματα αποχωρούν από την Ελλάδα αλλά αντικαθίστανται από δυνάμεις του **ΕΛΑΣ**. Επίσης έθεσε το ζήτημα της αποχώρησης των Βουλγάρων από τα ελληνικά εδάφη και ζήτησε τη συνδρομή της Βρετανίας για την επίλυση του ζητήματος

Οι πολιτικές δυνάμεις που μετείχαν στην κυβέρνηση αλλά και εκπρόσωποι της βρετανικής πλευράς συναντήθηκαν στην Καζέρτα (24/9/1944) για να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να υλοποιηθούν οι αποφάσεις της **Συνδιάσκεψης Λιβάνου** για την απελευθέρωση της χώρας.

Η Συμφωνία της Καζέρτας αντέβαινε σαφώς στα σχέδια του **ΕΑΜ** και προκάλεσε πολλές αντιδράσεις. Διαφώνουσαν για την υπαγωγή των αντιστασιακών ομάδων υπό τον βρεταννό στρατηγό Ronald **Scobbie**. Είχε επικριθεί δριμύτατα από πολλούς της αριστεράς. Άνοιγε ο δρόμος για την αντίσταση στους Άγγλους που τελείωσε με πλήρη ήττα.

Ωστόσο οι τύχες των λαών είχαν προαποφασιστεί στις διασκέψεις των μεγάλων ηγετών στη Γιάλτα, οι οποίοι δεν ήσαν διατεθειμένοι να διακινδυνεύσουν τα συμφέροντά τους στον μεταπολεμικό κόσμο.

ΙΤΑΛΙΑ (1943-1945)

12/4/44: Παραίτηση του βασιλέως **Βίκτορ Εμμανουήλ**
Αντιβασιλεύς ο διάδοχος **Ουμπέρτο**

Κυβέρνηση:

Απρ - Ιουν '44: Πιέτρο Μπαντόλιο
Ιουν '44 - Δεκ '45: Κυβέρνηση συνασπισμού
Ιβανόι Μπονόμι
Φερούτζιο Πάρι

Πολιτική εκκαθάριση της κρατικής μηχανής
από τα φασιστικά στοιχεία

Κατακτήσεις των συμμάχων:

Κασσίνο: 7/5/44
Ρώμη: 25/5/44 Είχε κηρυχθεί «*Ανοχύρωτη Πόλη*»
Σιένα: 3/7/44
Λιβόρνο: 19/7/44
Ρίμινι: 26/9/44 (Ελληνική Ταξιαρχία)

24/9-26/9/44: Συμφωνία της Καζέρτας (Ίδατε σελίδα 122)

Παρεκάθησαν:

Henry Wilson – Βρεταννός στρατηγός
Harold Mc Millan – “ υπουργός

Γ. Παπανδρέου }
Αλ. Σβώλος } Ελληνική κυβέρνηση
Ι. Ζεύγος }

Στ. Σαράφης (ΕΛΑΣ)

Ν. Ζέρβας (ΕΔΕΣ)

Η ΕΑΜική αριστερά αποδέχθηκε οι αντάρτικες δυνάμεις
να υπαχθούν υπό τον στρατηγό Ronald **Scobbie**
Περιορίζεται η δράση τους.

Ιταλία

Το βράδυ της 25ης Ιουλίου 1943 το ραδιόφωνο στην Ρώμη αναγγέλλει την πτώση του **Μουσσολίνι** – ο οποίος μειοψήφησε στην τελευταία συνεδρίαση του Μεγάλου Φασιστικού Συμβουλίου. Ο φασισμός αποτελεί ιστορικό επίλογο μιας καταστάσεως που είχε αρχίσει να δημιουργείται στην Ιταλία αρκετούς μήνες πριν και εκδηλωνόταν με διάφορους τρόπους.

Οι Ιταλοί άρχισαν να αποσπώνται από τον φασισμό όταν πέρασαν από την αμφιβολία στη βεβαιότητα της ήττας. Αυτοί που κατείχαν την εξουσία διακατέχονταν από αυξημένη ταραχή. Βαρύτατες φορολογίες και αιματηρές θυσίες επιβάλλονταν στον αστικό πληθυσμό.

Ακόμη και οι ίδιοι οι οπαδοί του φασισμού ήταν αγανακτισμένοι. Οι επιχειρηματίες δεν μπορούσαν να παρακολουθούν αδιάφοροι την καταστροφή που προκαλούσαν οι βομβαρδισμοί στα ακίνητα, στις εγκαταστάσεις, στα εμπορικά κέντρα και στην εμπορική ναυτιλία.

Έτσι στις 23 Σεπτεμβρίου 1943 γεννήθηκε η «*Κοινωνική Δημοκρατία*» της Ιταλίας (RSI) που αποτέλεσε σημείο εκκίνησης της αντίστασης που τελείωσε αισιόδοξα με την οριστική ήττα του Άξονα.

ΙΤΑΛΙΑ (1943-1945)

Κατακτήσεις των συμμάχων:

Φλωρεντία: 4/8/44
Περούτζια: 20/6/44
Βενετία: }
Μπολόνια: } 10/4-3/5/45
Μιλάνο: } Στρατηγός: Μαρκ **Κλαρκ**
Τριέστη: }

Σκιώδης κυβέρνηση Μουσσολίνι

¹⁰/43-⁴/44 Βόρειος Ιταλία

Ειδικό δικαστήριο καταδικάζει εις θάνατον τον
Γκαλεάτσο Τσιάνο (γαμβρό του Μουσσολίνι).

27/4/45: **Εκτέλεση Μουσσολίνι** και ερωμένης του
Κλάρας Πετάτσι από Ιταλούς παρτιζάνους.

(*Ιδαιτε σελίδα 118*)

5/4/45: Εαρινή επίθεση των Συμμάχων.

Στρατηγοί

Σύμμαχοι	Γερμανοί
Χάρολντ Αλεξάντερ	Χάινριχ Βίτινγκχοφ
Απελευθερώνεται ολόκληρη η Ιταλία.	
Συμμετείχαν και Ιταλοί παρτιζάνοι.	

29/4/1945: Συνθηκολόγηση των Γερμανών στην Ιταλία

Υπέγραψαν:

Γερμανία: Κάρλ Βόλφ (αρχηγός SS Ιταλίας)

Η.Π.Α.: Άλλεν Ντάλλες

Ιταλία: Ροντόλφο Γκρατσιάνι

Παρεδόθησαν 1.000.000 στρατιώτες

(Γερμανοί και Φασίστες). Προλείαναν το έδαφος για
ένα συντομότερο τέλος του πολέμου.

Ελλάδα
Δεκεμβριανά 31/12/44-11/1/45

Ενώ οι Γερμανοί δεν είχαν εκκενώσει ακόμα την Ελλάδα, ενώ η Κρήτη κατεχόταν πάντα και ο πόλεμος συνεχιζόταν, ο στρατηγός Ronald **Scobbie** απαιτεί – κατόπιν αποφάσεων της Συμφωνίας της Καζέρτας τον αποπλισμό του ανταρτικού σώματος, πριν από τις 10 Δεκεμβρίου.

Οι υπουργοί του **E.A.M.** παραιτούνται και ο **E.Λ.Α.Σ.** αρνούμενος να διαλυθεί αντιστέκεται στους Άγγλους και τα βασιλόφρονα στρατεύματα (Τρίτη Ελληνική Ταξιαρχία και ο Ιερός Λόχος) που έφθασαν στο μεταξύ στην Ελλάδα (3/12/44).

Ο ίδιος ο **Τσώρτσιλλ** φθάνει στην Ελλάδα τα τέλη Δεκεμβρίου 1944 σε μια προσπάθεια να κατευνάσει τα πνεύματα «χωρίς αιματοχυσία ει δυνατόν» (without bloodshed, if possible!).

Η »*Συμφωνία της Βάρκιζας*«- που υπογράφηκε στις 12/2/1945 με πρωθυπουργό τον **Νικόλαο Πλαστήρα** και αντιπροσωπία του ΚΚΕ - είχε την έγκριση της βρετανικής κυβέρνησης- και προέβλεπε τον εκδημοκρατισμό του στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας και την δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την διεξαγωγή, το γρηγορότερο, εκλογών και δημοψηφίσματος, βάζει προσωρινά τέλος σ' αυτήν την πρώτη σύγκρουση.

N. Σβορώνος
(Ιστορικός)

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1944-1945)

17/5-20/5/44: Συμφωνία του Λιβάνου

Πρωθυπουργός: Γεώργιος Παπανδρέου
Αντιστασιακοί: ΕΔΕΣ, ΕΑΜ, ΠΕΕΑ, ΚΚΕ
(Συμμετείχαν: Αλ. Σβώλος, Ηλ. Τσιριμώκος, Ι. Ζεύγος,
Ν. Ασκούτσης, Μ. Πορφυρογένης, Α. Αγγελόπουλος)
«*Αβίαστη έκφραση για το πολίτευμα*».
Κυβέρνηση συνασπισμού.

Βαλκάνια υπό Γερμανική κατοχή

Διοικητής Ανατολικής Ευρώπης
Στρατηγός: **Max von Weichs**.
Εντολή να αποσυρθούν τα στρατεύματα
από τα Βαλκάνια.

ΕΛΛΑΔΑ

Αποχώρηση των Γερμανών

Στρατηγός Helmut **Felmy**
Νότιος Ελλάδα 1/9/44
Αθήνα 10/10/44
Θεσσαλονίκη 30/10/44
Κρήτη 5/45
(Χανιά 12.000 Γερμ. / 5.000 Ιταλ.)

22/9-24/9/44: Συμφωνία της Καζέρτας

(*Ίδαιτε σελίδα 122*)

Δεκεμβριανά: (Εμφύλιος) 3/12/44-11/1/45

(*Ίδαιτε σελίδα 126*)

12/2/45:

Συμφωνία της Βάρκιζας

Πρωθυπουργός: Ν. Πλαστήρας
Αντιστασιακοί: Σιάντος, Παρτσαλιδης, Τσιριμώκος
Κυβέρνηση: Σοφιανόπουλος, Μακρόπουλος, Ράλλης
Αποφάσεις:
Αποστράτευση - Δημοψήφισμα – Εκλογές.

Αλβανία

Τον Απρίλιο του 1939 ιταλικές στρατιωτικές δυνάμεις, ασύγκριτα ισχυρότερες από τον αλβανικό στρατό, αποβιβάστηκαν στην Αλβανία και την κατέλαβαν. Ο βασιλέας **Αχμέτ Ζώγου** διέφυγε στην Ελλάδα. Ενάμιση χρόνο αργότερα ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος οδήγησε τις ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις πάλι στην Βόρειο Ήπειρο από όπου απεχώρησαν το 1941 μετά τη γερμανική εισβολή.

Το Νοέμβριο του 1941 ιδρύθηκε το Κομμουνιστικό Κόμμα Αλβανίας, το οποίο πέτυχε να αποτελέσει το μοχλό της αντίστασης των Αλβανών κατά της ιταλικής κατοχής. Στις 28/11/44 απόβαση της 8^{ης} βρετανικής στρατιάς κατέλαβε την Αλβανία χωρίς αντίσταση.

Εν τω μεταξύ το νεοϊδρυθέν κομμουνιστικό κόμμα υπό την καθοδήγηση του **Εμβέρ Χότζα** κατέλαβε την εξουσία και εγκατέστησε λαϊκή δημοκρατία η οποία και κατοχυρώθηκε με το Σύνταγμα του Μαρτίου 1946.

Η πολιτική και οικονομική συμβολή της Γιουγκοσλαβίας υπήρξε σημαντική για την εδραίωση του νεοσύστατου αλβανικού κομμουνιστικού καθεστώτος. Οι σχέσεις όμως αυτές σταμάτησαν μετά την διαφοροποίηση της Γιουγκοσλαβίας και την αποβολή της από την Comintern το 1948..

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1943-1945)

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

- 25/8/44: Η Ρουμανία κηρύσσει τον πόλεμο στον Άξονα και αρχίζει ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις με τους συμμάχους.
- 25/8-31/8: Προέλαση των Ρώσων.
Στρατηγοί:
Ρωσία Ροντιόν Μαλινόφσκυ   Γερμανία Χανς Φρίσνερ
Φίοντορ Τολμπούκιν
- 29/8/44: Καθαίρεση του δικτάτορα **Αντονέσκου**.
Εγκαθίσταται ο βασιλεύς **Μιχαήλ Α΄**.

Ρωσικές καταλήψεις:

- 27/8/44: Γαλάτσι
- 29/8/44: Πλοέστι (πετρελαιοπηγές)
- 30/8/44: Κωστάντζα
- 31/8/44: Βουκουρέστι
Το σύνολο της 6ης γερμανικής στρατιάς, που έφθανε τις 20 μεραρχίες, σχεδόν χάθηκε.
- 19/11/46: Οι εκλογές έληξαν με "νίκη" των κομμουνιστών και ανακήρυξη της Ρουμανίας σε Λαϊκή Δημοκρατία.
- 30/12/47: Ο Μιχαήλ Α' απομονωμένος υποχρεώθηκε να παραιτηθεί.

ΑΛΒΑΝΙΑ

- 28/11/44: Απόβαση 8^{ης} βρετανικής στρατιάς. Κατάληψη χωρίς αντίσταση.
Εγκαθίσταται κυβέρνηση υπό **Εμβέρ Χότζα**.
Λαϊκή δημοκρατία.
-

Αντίσταση της Σερβίας

Οι παρτιζάνοι του **Τίτο** πολεμούν για την απελευθέρωση από τους κατακτητές και εναντίον των «*Τσέτνικι*» του Σέρβου εθνικιστή **Ντράζα Μιχαήλοβιτς** που διακηρύττουν ότι αντιπροσωπεύουν τη μοναρχική κυβέρνηση που βρίσκεται εξόριστη στο Λονδίνο.

Η τύχη των αντάρτικων οργανώσεων αλλάζει ριζικά με την συνθηκολόγηση της Ιταλίας. Στα τέλη του 1943 οι άνδρες του **Τίτο** (περίπου 150.000) έχουν κερδίσει σοβαρές νίκες εναντίον των Γερμανών και εμφανίζονται ως το μοναδικό αντιστασιακό εθνικό κίνημα της χώρας.

Το 1944 λαμβάνουν βοήθεια από τους Βρεταννούς που σταματούν ν' ανεφοδιάζουν τον Μιχαήλοβιτς, ο οποίος δεν διστάζει να υπογράψει σύμφωνο συνεργασίας με τους Γερμανούς για να κτυπήσει τους κομμουνιστές του Τίτο. Οι Γερμανοί καθώς αναδιπλώνονται υποχωρώντας από τα μέτωπα της Σοβιετικής Ένωσης προς τα Βαλκάνια δημιουργούν, στις αρχές του 1944, ένα έδαφος γεμάτο παγίδες και κινδύνους.

Ακολούθησε η επίσημη κατάργηση της μοναρχίας και η εγκαθίδρυση καθεστώτος ομοσπονδιακής λαϊκής δημοκρατίας με τη συμμετοχή της Σερβίας, της Κροατίας, της Σλοβενίας, του Μαυροβουνίου και της Σερβικής Μακεδονίας.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ (1943-1945)

ΝΟΤΙΟΣΛΑΒΙΑ (Ίδατε σελ. 130)

1941: **Η Κροατία** κηρύσσεται ανεξάρτητο κράτος με ηγέτη τον Άντε Πάβελιτς.
Ένοπλες δυνάμεις αντικομμουνιστών «*Τσέτνικ*» υπό τον **Ντ. Μιχαήλοβιτς** υποστηρίζονται από τους Βρεταννούς και τον βασιλέα **Πέτρο Β΄**.
Ο κομμουνιστής ηγέτης **Μπροζ Τίτο** συγκεντρώνει 150.000 παρτιζάνους. Αναγνωρίζεται de facto από τους Συμμάχους.
Οι Γερμανοί απασχολούν 13 Μεραρχίες στην Σερβία!

30/10/44: Μερική αποχώρηση των Γερμανών.
Προσωρινή κυβέρνηση υπό τον Ιβάν Σουβάσιτς. Μετά τη λήξη του πολέμου ο Τίτο ανέλαβε de facto τη διακυβέρνηση της χώρας και εγκαθίδρυσε καθεστώς ομοσπονδιακής λαϊκής δημοκρατίας με συμμετοχή της Κροατίας και της Σλοβενίας.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

1941: Βασιλεύς: **Συμεών Β΄**
Σύμμαχος του Άξονα. Παραχώρηση μεγάλου μέρους της ελληνικής Μακεδονίας και Θράκης από τους Γερμανούς.
Προσπάθεια εκβουλγαρισμού του ελληνικού πληθυσμού.
Ομαδικοί φόννοι.
Αλλαγή ονομασίας πόλεων.
Επίσημη γλώσσα η βουλγαρική.

5/9/44: Η **ΕΣΣΔ** κηρύττει τον πόλεμο στη **Βουλγαρία**.
28/10/44: Πρωθυπουργός ο Κίμων **Γκιουργκίεφ**.
Ανατροπή της βασιλείας. Ανοίγει ο δρόμος για μετατροπή της χώρας σε Λαϊκή Δημοκρατία.

Απόβαση στη Νορμανδία

Η τεχνική προετοιμασία της εισβολής στην Ευρώπη είχε ανατεθεί τον Δεκέμβριο του 1942 στον στρατηγό **Φρέντερικ Ε. Μόργκαν** Chief of Staff Supreme Allied Commander.

Η ζώνη που θα γινόταν η απόβαση αποφασίστηκε εύκολα. Η Ολλανδία απορρίφθηκε για τις πλημμύρες. Οι Βελγικές αμμουδιές αποκλείστηκαν για την ένταση των παράκτιων ρευμάτων. Η Βρετάνη ήταν κάπως μακριά από τις αγγλικές ακτές. Το Καλαί ήταν οχυρωμένο καλά και του έλειπαν αμμουδιές που να προσφέρονται στην απόβαση. Η εκλογή ήταν: **Νορμανδία**.

Στις 14 Ιανουαρίου 1944 ανέλαβε την διοίκηση ο **Ντουάιτ Αϊζενχάουερ** και άρχισε να συγκροτεί ένα αγγλοαμερικανικό επιτελείο. Η ημερομηνία της επιχείρησης μετατέθηκε για την 1η Ιουνίου 1944. Η Μόσχα σκεφτόταν φυσικά ότι ήταν κι αυτό ένα πρόσχημα για να μην ανοιχθεί ποτέ το δεύτερο μέτωπο.

Η εισβολή στη Νορμανδία φαινόταν μια πολύ επικίνδυνη περιπέτεια. Τα συμμαχικά στρατεύματα έπρεπε να αποβιβαστούν σε μία ακτή όπου ο Χίτλερ αποκαλούσε «*Ατλαντικό Τείχος*», ένα όνομα που προκαλούσε δέος και με τους κινδύνους να τους ξαναπετάξουν και πάλι στη θάλασσα. Σε δύο εβδομάδες καταλαμβάνουν τμήμα της Νορμανδίας, αλλά η προέλαση τους προχωράμε ρυθμούς αργούς από τους αναμενόμενους.

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)**6/6/44:****Απόβαση στη Νορμανδία
Επιχείρηση «Overlord»****ΗΠΑ**

Επιτελάρχης: **Τζωρτζ Μάρσαλ**
 Αρχιστράτηγος: **Ντουάιτ Αϊζενχάουερ**
 Πτέραρχος: Άρθουρ Χάρρις

Ναύαρχος: Τζακ Φλέτσερ
 Στρατηγοί: Τζωρτζ Πάπτον
 Ομάρ Μπράντλεϋ
 Γουώλτερ Σμιθ

Σύμμαχοι

Άρματα: 50.000
 Πλοία παντός τύπου: 5.000
 Πλοία πολεμικά: 7 Θωρηκτά
 23 Καταδιωκτικά
 168 φρεγάδες
 Αεροπλάνα: 8.000

Στρατός

ΗΠΑ 1.700.000
 Βρετανία 1.000.000
 Γαλλία 300.000

Γερμανία:

Στρατηγοί: Γκερτ φον Ρούντσεντ
 Έρβιν Ρόμμελ
 (τραυματίστηκε στις 17/7/44)
 Βάλτερ Μοντέλ
 Γκύντερ φον Κλουγκε
 Πωλ Χάουσερ

Βρετανία

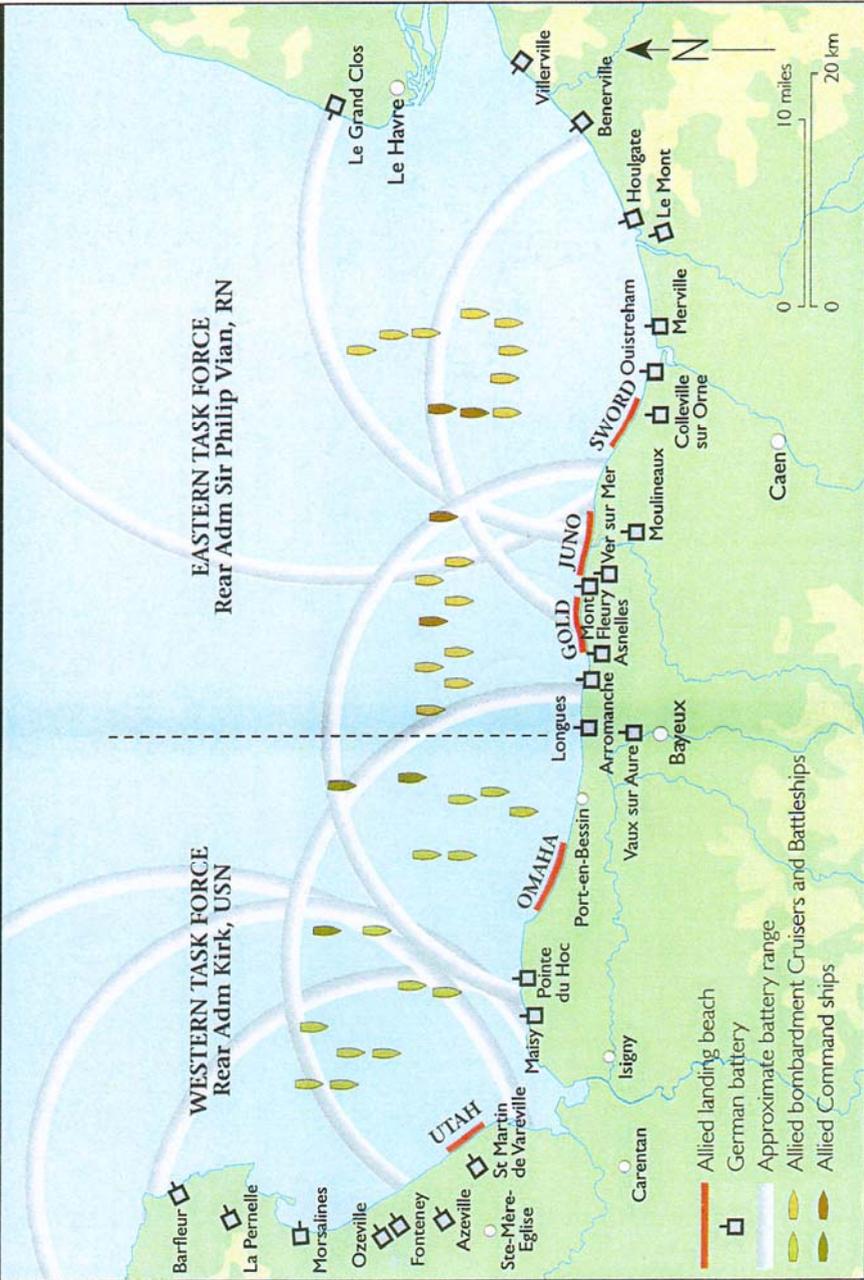
Τζων Ντιλλ
Φράνσις Άλλανμπρουκ
 Άρθουρ Τέντερ
 Μάιλς Ντέμσεϋ
 Μπέρτραντ Ράμσεϋ
 Μπέρναντ Μοντγκόμερυ
 Τζωρτζ Σμιθ

Γερμανοί

1.000
 –
 –
 1.320

} 59 Μεραρχίες
 3 εκατομ. Νάρκες

D-Day gun duels

Απόβαση στη Νορμανδία

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

Απόβαση στην Νορμανδία: 6/6/1944

ΗΠΑ		Βρεταννοί	Καναδοί	Βρεταννοί
ΥΤΑΗ	ΟΜΑΗΑ	GOLD	JUNO	SWARD
4 Μερ.	3 Μερ.	3 Μερ.	3 Μερ.	1 Μερ./4 Ταξ.

Απώλειες:

<u>Σύμμαχοι:</u>		<u>Γερμανοί:</u>
Νεκροί:	17.700	160.000
Τραυματίες:	84.800	
Αγνοούμενοι:	13.600	

Ανακαταλήψεις Συμμάχων: (Operation Cobra)

Στρατηγοί:

Λώτον Κόλλινς } τρεις μεραρχίες
Ομάρ Μπράντλεϋ }

21/6/44 Καν:

Ο Γερμανός στρατηγός: Φον **Σλίμπεν** με
1000 άνδρες είναι κλεισμένοι σε καταφύγιο.
Εντολή Χίτλερ: Αντισταθείτε!!
26/6/44: Υψώνουν λευκή σημαία

25/6/44 Χερβούργο:

48 ώρες άμυνα
Ναύαρχος Χέννεκε
Παούλ Χάουσερ (SS)

2/7/44: Αντικαθίσταται ο στρατηγός Γκερτ **Ρούντστεντ**.
Αναλαμβάνει ο στρατηγός Γκίντερ **Φον Κλούγκε**.

Απόπειρα δολοφονίας Χίτλερ

Ράστενμπουργκ: 20/7/44

Ωρα 12 και 42´

Η έκρηξη στάθηκε τρομερά σφοδρή. Τέσσερις άνθρωποι έμειναν στον τόπο. Ο χαρτοφύλακας του συνταγματάρχη **Στάουφενμπεργκ**, ενός από τους ιδεολόγους της συνωμοσίας, έσωσε την ζωή του **Χίτλερ**.

Οι επιζώντες βγήκαν γεμάτοι αίματα με τα ρούχα τους κουρεμένα, κατάμαυροι και ουρλιάζοντας από τον πόνο. Η πρώτη τους σκέψη ήταν ότι κάποιιο μεμονωμένο αεροπλάνο είχε ρίξει μια εύστοχη βόμβα στο παράπηγμα. Έπειτα ο **Κάϊτελ** θυμήθηκε τον Στάουφενμπεργκ... Οι συνωμότες θα υποστούν την τρομερή εκδίκηση του Χίτλερ – που διαπίστωνε ότι οι επιφυλάξεις του σχετικά με την ανώτατη ηγεσία του στρατού βγήκαν αληθινές.

Καταδικάζονται εις θάνατον εξέχουσες προσωπικότητες (Φον Βίτσελμπαν, Φον Μπεκ, Φον Κανάρης, Χαϊμπνερ Ρόμμελ, Φον Κλούγκε) . Το σχέδιο «*Βαλκυρία*» είχε στόχο την δολοφονία του Χίτλερ και την χρησιμοποίηση των εφεδρικών δυνάμεων για πραξικόπημα στο Βερολίνο αφού πρώτα εξουδετερωθούν τα SS και η Γκεστάπο, έτσι ώστε η νέα στρατιωτική κυβέρνηση διαπραγματευθεί με τους Συμμάχους την ειρήνη.

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

21/8-26/8/44: Ανακατάληψη του Παρισιού

- Γερμανοί Στρατηγοί
Φον Μπόϊνεμπουργκ
Ντήτριχ Φον Χόλτιτς   30.000 ανδρες
Αναμονή δύο μηνών από τους Συμμάχους!
Τέσσερα εκατομμύρια κάτοικοι χωρίς τρόφιμα.
Εξεγέρσεις – Απεργίες.
Οι εξτρεμιστές στους δρόμους.
21/8-24/8   Οδομαχίες – Λιντσαρίσματα.
Γάλλοι Στρατηγοί: Πιέρ Κόνονγκ – Ζαν Λεκλέρ
με την τη 2η θωρακισμένη μεραρχία διαβαίνουν
τον Σηκουάνα.
Διαταγή Χίτλερ: Το Παρίσι να ερειπωθεί!
Οι Γερμανοί στρατηγοί, ευτυχώς, δεν υπακούουν.
- 26/8:   Ο Χόλτιτς συλλαμβάνεται και καταθέτει τα όπλα.
                  Ο **Ντε Γκωλ** επευφημείται στα Ιλίσια.

Ανακαταλήψεις Συμμάχων:

- Λιέγη: 8/9/44
Λουξεμβούργο: 10/9/44
Αμβέρσα: 11/9/44
Χάβρη: 12/9/44 (Καταστροφή από βομβαρδισμούς)
Βέλγιο: 30/10/44
Ολλανδία: 28-29/11/44 (μέρος)
Άρνεμ: 17/9/44 (συμμαχική απόβαση αναχαιτίζεται
από το γερμανό στρατηγό **Βάλτερ Μόντελ**)
                  Στρατηγός **Ο. Bradley**: We can and must walk on!
-

Πύραυλοι V1

Στις 13 Ιουνίου 1944, μία εβδομάδα μετά την απόβαση της Νορμανδίας επισημάνθηκε στον ουρανό της Αγγλίας, μία απροσδιόριστη συσκευή, που εξέπεμπε έναν ασυνήθιστο θόρυβο και άφηνε στη διαδρομή της μία γραμμή από φλόγες. Όλο το καλοκαίρι αυτές οι ιπτάμενες γερμανικές βόμβες –οι περίφημες V1– τρομοκρατούσαν το Λονδίνο. Συνολικά οι επιθέσεις των V1 συνεχίστηκαν μέχρι τις 2 Σεπτεμβρίου.

Οι ιπτάμενες βόμβες προκάλεσαν ζημιές σε 750.000 κτίρια, από τα οποία τα 23.000 κατεστράφησαν ολοσχερώς, και σκότωσαν 7.810 άτομα. Οι Βρεταννοί τις αντιμετώπισαν με αντιαεροπορικό πυροβολικό που από βδομάδα σε βδομάδα γινόταν πιο αποτελεσματικό. Η καταδιωκτική αεροπορία είχε επίσης τελειοποιήσει την τεχνική της και έδειξε μεγάλη τόλμη. Ορισμένοι πιλότοι μάλιστα δεν δίσταζαν να διαταράσσουν την ισορροπία των V1 εν πτήσει χτυπώντας τις με τις φτερούγες των αεροπλάνων τους!

Υπήρξε μια ανάπαυλα στις γερμανικές επιθέσεις η οποία κράτησε μερικές μέρες. Από τις 7 Σεπτεμβρίου πράγματι, οι V2 διαδέχτηκαν τις V1. Υπερηχητικοί οι V2 φθάνουν χωρίς την παραμικρή προειδοποίηση. Η ακτίνα θανάτου και καταστροφής που διαθέτουν υπερβαίνει κατά πολύ τους V1. Τραυματισμένη και κουρασ μένη η Αγγλία δεν διαβλέπει το τέρμα μιάς δοκιμασίας πέντε ετών.

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

20/7/44: Ράστενμπουργκ

Απόπειρα δολοφονίας του Χίτλερ
(Συνταγματάρχης: Κλάους Φον Στάουφενμπεργκ)
Αποτυχία – Καταδίκες πολλών ανωτέρων
αξιωματικών (Τζομπ Βίτσελμπεν, Βάγκνερ, Έρικ
Χαίπφερ, Λούντβικ Μπεκ Φον Κανάρης, κ.α.)
(*Ιδείτε σελίδα 136*)

18/8/44: Αυτοκτονία του στρατηγού Γκίντερ **Φον Κλούγκε**.
Αναλαμβάνει ο Βάλτερ **Μόντελ**.

14/10/44: Αυτοκτονία του στρατηγού Έρβιν **Ρόμμελ**

Βομβαρδισμοί της Γερμανικής αεροπορίας
στο Λονδίνο με νέου τύπου πυραύλους.
14/6/44 **V1** Πύραυλοι (Αμβέρσα 59 εξέδρες)
N 6.180 – Tρ 17.000
8/9/44 **V2** Πύραυλοι (Χάγη)
2.700 N – 6.460 Tρ

15/8/44: Απόβαση στην Προβηγκία (*Operation Dragon*)

7η Αμερικανική στρατιά και Ελεύθεροι Γάλλοι
Στρατηγοί:
Γαλλία: :Ζαν Ντε Λατρ
ΗΠΑ: Αλεξάντερ Πατς
Ελάχιστη αντίσταση των Γερμανών.

Ανακαταλήψεις των Συμμάχων:

Γκρενόμπλ: 23/8/44
Τουλόν: 26/8/44
Μασσαλία: 28/8/44
Λυών: 3/9/44
Ντιζόν: 11/9/44

Σημείωση: Η Γερμανική διοίκηση είχε γνώση για τα ατελή
οχυρώματα και τα μέτρια στρατεύματα που τα
επάνδρωναν.

Δρέσδη

Όταν αποδυναμώθηκε τελείως η **Λουφτβάφε** η συμμαχική αεροπορική επίθεση εντείνει τους ρυθμούς της. Στις 13 και 14 Φεβρουαρίου 1945 ένας καταγιστικός βομβαρδισμός από την **R.A.F.** σε τρεις φάσεις καθώς και ρήψεις εκρηκτικών μηχανισμών από τα αμερικανικά βομβαρδιστικά πάνω στην Δρέσδη ερημώνουν την πόλη που είναι ασφυκτικά γεμάτη με πρόσφυγες από την Σιλεσία και η οποία δεν διαθέτει αντιαεροπορικά μέσα (650.000 εμπρηστικές βόμβες).

Μετά από συνεχείς ημερήσιες και νυκτερινές επιδρομές, η πόλη στις όχθες του Έλβα έχει ισοπεδωθεί. Μια πυρκαγιά τεραστίων διαστάσεων καίει για μέρες τους σωρούς των ερειπίων, κάνοντας την νύχτα μέρα. Εκεί θάβονται 35.000 από τα 70.000 άτομα που βρίσκονταν στην πόλη

Ένα από τα πιο ωμά επεισόδια του πολέμου με την εσκεμμένη πρόθεση να προκαλέσει αναστάτωση στον άμαχο πληθυσμό και στους πρόσφυγες-χτυπώντας όχι στα εργοστάσια ή στους σιδηροδρόμους. Στα μέσα Μαΐου οι Σύμμαχοι ολοκληρώνουν την «στρατηγική» της επίθεσης στις γερμανικές πόλεις.

Στα τέλη του πολέμου καταγράφονται περίπου 600.000 άτομα στην Γερμανία ως και 60.000 στην Μεγάλη Βρετανία θύματα αυτών των τρομερών αεροπορικών βομβαρδισμών.

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)**3/10-24/11/44: Διάσπαση της γραμμής Ζήγκφριντ (Siegfried)**
(Operation Market – Garden)

Στρατηγοί:

ΣύμμαχοιΤζωρτζ Πάπτον
Κούρτνεϋ Χότζες
Μάιλς ΝτέμσεϋΓερμανοίΓουώλτερ Μοντέλ
Γ. Μπλάσκοβιτς
Άλφρεντ Σλίμ10/10/44: Ρήγμα των συμμάχων
21/10/44: Κατάληψη Άαχεν 1.500 Ν – 10.000 Αιχμ
24/11/44: Υποχώρηση των Γερμανών.**24/11-13/12/44: Μάχες στην κοιλάδα του Σάαρ (Saar)**
(Operation Switchback)

Σύμπτυξη Γερμανικού στρατού σε βάθος 10 χιλ..

Σύμμαχοι:Μάιλς Ντέμσεϋ
Γουίλλιαμ Σίμσον
Γκάϊ Σίμοντς (Καναδός)Γερμανοί:Γουώλτερ Μοντέλ
Γιόζεφ ΧαρπΜερική επιτυχία Συμμάχων
Απώλειες 20.000 Ν12/11/44: Βύθιση του Γερμανικού θωρηκτού «Τίρπιτς»
στο Τρόντχαϊμ (Νορβηγία).**Βομβαρδισμοί των Συμμάχων:**

Έσση	5/3/43	}
Αμβούργο:	28/7/43 (55.000 Ν)	
Νυρεμβέργη	30/3/44	
Βερολίνο	16/6/44	
Αμβέρσα	16/12/44	
Μετς	20/11/44	}
Δρέσδη:	13/2-14/2/45 (135.000 Ν)	
Κολωνία:	6/3-7/3/45	
Μόναχο:	29/4/45	

Πτέραρχοι:Η.Π.Α.: Κάρλ Σπάατς
Βρετανία: Άρθουρ Χάρρις

Αρδέννες

Ο **Χίτλερ** ποτέ δεν παραδέχτηκε ότι είχε χάσει τον πόλεμο. Προετοίμαζε μια αντεπίθεση προορισμένη να κάμει τους Συμμάχους να πληρώσουν ακριβά τη νίκη τους στη Νορμανδία και Προβηγκία. Η Γερμανία εναποθέτει τις ελπίδες της στην έκβαση της επιχειρήσεως «*Φθινοπωρινή ομίχλη*» με επίκεντρο την δασοσκεπή περιοχή των Αρδεννών. Όλοι οι Γερμανοί από 16 έως 60 ετών επιστρατεύονται. Η επιστράτευση χιλιάδων πολιτών, οι οποίοι εκπαιδεύονται εσπευσμένα, δεν προσφέρει τίποτε.

Στις 12/12/1944 συγκεντρώνει όλους τους διοικητές σωμάτων και μεραρχιών με άκρα μυστικότητα στον πύργο Τσίγκενμπεργκ. Η εμφάνισή του προκαλεί σοκ. Προχωράει σέρνοντας τα πόδια του. Ο άνθρωπος αυτός είναι ένα ερείπιο. Ακόμα και η φωνή του ακούγεται πνιγμένη, σα να βγαίνει μέσα από την ομίχλη που δημιουργεί η αγωνία ενός εφιάλη. Ωστόσο μιλάει δύο ολόκληρες ώρες για την επιτυχία της επιθέσεως.

Για τους επαγγελματίες του πολέμου στρατηγούς, τους κουρασμένους, οι πολιτικές φλυαρίες του Χίτλερ ηχούν σαν φωνές απελπισίας. Ο αιφνιδιασμός των Αρδεννών εστοίχισε στους Συμμάχους 8,000 νεκρούς, 4.800 τραυματίες και 21.000 αγνοούμενους. Ψυχολογικά άφησε τραύματα.

Ξαναφεύγουν καταπτοημένοι...

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

15/12/44 – 16/1/45:

Μεγάλη Μάχη των Αρδεννών

Σχέδιο του **Χίτλερ** (*Ardennes-Βέλγιο*)
 Εντυπωσιακή σε ορμητικότητα
 αντιμεπίθεση των Γερμανών.

Στρατηγοί:Συμμάχων

Κούρτνεϋ Χότζες
 Τζωρτζ Πάππον
 Ουίλλιαμ Σίμσον

4 Μεραρχίες

Γερμανών

Γκερτ Ρούντστεντ
 Ζεπ Ντήντριχ (SS)

Γουώλτερ Μόντελ

Βάλτερ Κρούγκερ

Χάσσο Φον Μαντώυφελ

20 Μεραρχίες

3/1/45:

Γερμανοί διασπούν τις συμμαχικές γραμμές.
 Καταλήψεις: Μπαστόν, Σεντ-Υμπέρ, Ροσφόρ.
 Αιφνιδιασμός και ανησυχία συμμάχων.
 Συμμαχική αντιμεπίθεση και απώθηση.
 Έλλειψη βενζίνης Γερμανικού στρατού.
 (Στάλινγκραντ Νο 2)

Απώλειες:Συμμάχων

8.000 Ν

48.000 Τρ.

21.000 Αγν.

Γερμανών:

100.000 Ν

180.000 Αιχμ.

(Ίδατε σελίδα 142)

5/2-8/2/45: **Μάχες στην κοιλάδα του Ρόερ (*Rohr*)**(Θύλακας Κολμάρ)Στρατηγοί:

Γουίλλιαμ Σίμσον
 Λέοναρντ Τζέροου

Γιόζεφ Χάρττ
 Ρούντολφ Χόμπνερ
 Ζίγκφριντ Βέστφαλντ

Σκοπός: Να καταληφθούν τα αναχώματα του
 ποταμού. Αποτυχία. Οι Γερμανοί πρόλαβαν
 να τα ανατινάξουν. Ο **Ρούντστεντ** ζητά να μεταφερθεί
 ο στρατός στην δεξιά όχθη του Ρήνου.
 Κατηγορηματική άρνηση του **Χίτλερ**.

Διάβαση του Ρήνου

Παντού το φράγμα του Ρήνου καταρρέει. Από τον θυλακα του Ρεμάγκεν η δεξιά πτέρυγα της 1^{ης} αμερικανικής στρατιάς διασπά τις γερμανικές γραμμές προς την κοιλάδα του Λαν, Ο **Πάπτον** εισβάλλει στην κοιλάδα του Μάϊν και κυριεύει την Φρανκφούρτη.

Οι συμμαχικές φάλαγγες συναντούν ακόμη μερικά σημεία τοπική αντίσταση, υποχρεώνονται να δώσουν σοβαρές μάχες, έχουν αισθητές απώλειες, αλλά, η καθαυτό μάχη έχει τερματισθεί.

Χιλιάδες αιχμάλωτοι είναι συγκεντρωμένοι σε αυτοσχέδια περιφραγμένα στρατόπεδα, περιμένοντας την μεταφορά τους και τον κανονικό περιορισμό τους – πλήθη αξιολύπητα, που επάνω τους πλανιέται η μολυσμένη οσμή της δυσεντερίας. Ο ανταρτοπόλεμος, που τόσο φοβόταν Ο **Αϊζενχάουερ**, δεν εκδηλώθηκε πουθενά. Οι απόπειρες δολιοφθοράς, οι εχθρικές πράξεις είναι σπανιότατα φαινόμενα.

Στην δεξιά, όπως και στην αριστερή όχθη του Ρήνου η Γερμανία έχει ηττηθεί, έχει δαμαστεί, έχει υποταχθεί και νιώθει ανακούφιση.

Ραιμόν Καρτιέ
(Ιστορικός)

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

8/2-24/3/45: Μάχες για τη διάβαση του Ρήνου (Rhine)

Στρατηγοί:

Σύμμαχοι:

Μπέρναρντ Μοντγκόμερυ
Ομάρ Μπράντλεϋ
Τζωρτζ Πάττον
Ζαν Ντε Λατρ

Γερμανοί:

Ρούντολφ Χόμπνερ
Γκερτ Φον Ρούντστεντ
Άλμπερ Κέσσερλινγκ

Οι Γερμανοί ανατινάζουν τις γέφυρες.
Οι Σύμμαχοι κατόρθωσαν να καταλάβουν την γέφυρα στο Remagen (κοντά στη Βόννη) προτού ν' ανατιναχθεί και να δημιουργήσουν αναχώματα στην ανατολική όχθη. Διέλευση του στρατού.

Βομβαρδισμοί από 3.000 πυροβόλα.
Ισχνή αντίσταση.
Ελάχιστες οι συμμαχικές απώλειες.

Απώλειες:

Γερμανοί: 200.000 Ν. 100.000 Αιχμ.

Αϊζενχάουερ προς **Στάλιν**: «*Σκέπτομαι να επιδιώξω τη συνένωση των δυνάμεών μου με τις δικές σας πάνω στον Άξονα Ερφούρτη – Λειψία – Δρέσδη*»

Εγκατέλειψε το Βερολίνο στους Ρώσους (!)

Αποστρατεία του Βάλτερ **Μόντελ**.

Αναλαμβάνει ο Άλμπερτ **Κέσσερλινγκ**.

12/4/1945: Θάνατος του Αμερικανού Προέδρου **Φρανκλίνου Ρούσβελτ**.
Διάδοχός του ο **Χάρρυ Τρούμαν**.

Προπαγάνδα

Στις 12 Απριλίου 1945 ο **Γιόζεφ Γκαίμπελς** επισκέπτεται το μέτωπο. Εκφωνεί έναν λόγο διανθισμένο με το προσφιές θέμα του **Χίτλερ**: Ο Φρειδερίκος Β΄ που υπέκυπτε στα πλήγματα της τρομερής συμμαχίας της Αυστρίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας και η Τσαρίνα Ελισάβετ που πέθανε ξαφνικά για να αντικατασταθεί από έναν θαυμαστή του Πρώσου βασιλιά. Η ευφράδεια του υπουργού της προπαγάνδας δεν ασκεί καμιά επίδραση σε στρατιώτες κουρασμένους, που παρακολουθούν αντίκρου τους τις γιγαντιαίες ρωσικές προετοιμασίες.

Την ίδια μέρα πέθανε ο **Φρανκλίνος Ρούσβελτ**. Ο Χίτλερ πείστηκε ότι εκείνο που ο Τσώρτσιλ αποκαλούσε «*Μεγάλη Συμμαχία*» ανάμεσα στις δυνάμεις Ανατολής και Δύσεως τώρα θα κατέρρεε εξαιτίας των συγκρούσεων των αντίθετων συμφερόντων.

Οι τρελές ελπίδες, που γέννησε στην Γερμανία ο θάνατος του Ρούσβελτ, δεν περιορίζονται μόνον στους ναζιστές ηγέτες. Μέσα στο κατεστραμμένο Βερολίνο γεννιέται η αναμονή που θα στηρίζει μέχρι παραφροσύνης την αντίσταση της πρωτεύουσας. Όταν όμως τα σοβιετικά στρατεύματα έφθασαν κοντά στην Καγκελαρία την 30η Απριλίου όλοι κατάλαβαν ότι τα πάντα είχαν τελειώσει.

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

2/4-21/4/45: Μάχες στα εδάφη της Γερμανίας
(Operation Plunder)

Στρατηγοί

Σύμμαχοι:

(18 Μεραρχίες)

Γουίλιαμ Σίμσον

Ομάρ Μπράντλεϋ

Γερμανοί:

(19 Μεραρχίες)

Γουώλτερ Μοντέλ

Γιόζεφ Χαρπ

Φέρντιναν Σαίρνερ

Χίτλερ: «Αν ο πόλεμος χαθεί θα χαθεί και το Γερμανικό Έθνος».

9/4/45: Κατάληψη του Έσσεν.

10/4/45: Κατάληψη του Μπόχουμ.

Αερομεταφορά 14.000 ανδρών.

Ο Χίτλερ ζητάει από το λαό της Γερμανίας

«πόλεμο μέχρι εσχάτων».

Ο Στρατηγός Γ. Χαρπ παραδίδεται.

20 στρατηγοί και 325.000 στρατιώτες αιχμάλωτοι.

15/4/45: Αυτοκτονία του στρατηγού Γουώλτερ **Μόντελ**.

Ο συμμαχικός Στρατός σταματάει στον ποταμό Έλβα

αναμένοντας τους Ρώσους που προελαύνουν προς Δυσμάς

ώστε να αποφευχθούν τοπικές συγκρούσεις!

(Διαταγή του στρατηγού **Αϊζενχάουερ!**)

25/4: Συνένωση των δύο στρατών στην θέση Τόργκαου επί του Έλβα.

15 εκατομμύρια πρόσφυγες στη Γερμανία.

Ο Άλμπερτ **Σπέρ** έχασε την εμπιστοσύνη του προς τον

Χίτλερ και πίσω από τις πλάτες του ήλθε σε συνεννόηση με

στελέχη του στρατού να αποφύγουν την περαιτέρω

αιματοχυσία.

Η πτώση του Βερολίνου

Ξαφνικά, μέσα στην ασέληνη νύκτα, 11.000 κανόνια άρχισαν να βάλουν σε απόσταση 43 χιλιομέτρων από το προγεφύρωμα στον Όντερ, που κρατούσαν 768.000 άνδρες του λευκορωσικού μετώπου του στρατάρχη Γκεόργκι **Ζούκωφ**. Συγχρόνως από τον Νότο τα 12.000 πυροβόλα του πρώτου Ουκρανικού μετώπου, υπό τη διοίκηση του στρατάρχη Ιβάν Σ. **Κόνιεφ**, δυνάμει 511.000 ανδρών άνοιξαν πυρ κατά των γερμανικών θέσεων.

Ήταν Δευτέρα 16 Απριλίου 1945 και άρχιζε η τελευταία μάχη για την κατάληψη του Βερολίνου. Το μεσημέρι της 30ης Απριλίου οι Ρώσοι στρατιώτες καταλαμβάνουν το Ραϊχσταγκ. Στις 2 Μαΐου ο διοικητής των μονάδων αντίστασης στο Βερολίνο αποδέχεται την άνευ όρων παράδοση, όπως αυτή διαμορφώθηκε από τους Σοβιετικούς.

Η απόφαση του **Αϊζενχάουερ** παραμένει ισχυρή: Οι Δυτικοί Σύμμαχοι δεν θα περάσουν κάτω από την πύλη του Βρανδεμβούργου. Για τους Άγγλους και τους Αμερικανούς η κατάληψη του Βερολίνου από τους Ρώσους αποτέλεσε μια πραγματική ήττα. Οι Αμερικανοί στρατιωτικοί ηγέτες, που είχαν στην Ευρώπη την πραγματική διεύθυνση του πολέμου, δεν είχαν εκτιμήσει τη σπουδαιότητα του Βερολίνου.

Από τους πολιτικούς ηγέτες, ο **Ρούσβελτ** προσπαθούσε να αποφύγει κάθε προστριβή με τη Μόσχα και ο **Τσώρτσιλ** έμεινε ένας προφήτης που δεν ακούστηκε...

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)**Ανακαταλήψεις Συμμάχων:**

<u>ΗΠΑ</u>	<u>Βρετανία</u>	
Φρανκφούρτη: 28/3/45	Αμβούργο: 2/5/45	
Στουτγάρδη: 22/4/45	Ανόβερο: 10/4/45	
Νυρεμβέργη: 19/4/45	Βρέμη: 26/4/45	
Μόναχο: 29/4/45	Πίλσεν 25/4/45	} Patton
Κάσσελ: 3/4/45	Λιτζ 25/4/45	

30/4/45: Αυτοκτονία του Χίτλερ
(και της συζύγου του Εύας Μπράουν)

8/5/45: Συνθηκολόγηση της Γερμανίας
Ρεμς (Rheims) (Α΄ Φάση)

Υπέγραψαν:

Γουόλτερ Μπέντελ Σμιθ	ΗΠΑ
Χάρολντ Μπάροου (στρατηγός)	} U.K.
Φρέντερικ Μόργκαν (στρατηγός)	
Φρανσουά Σεβάζ (στρατηγός)	Γαλλία
Ίβαν Σουσλοπάρωφ	Ρωσία
Άλφρεντ Γιόλντ (στρατηγός)	} Γερμανία
Χανς Φον Φρίντεμπουργκ (ναύαρχος)	

Κατά τη συνθηκολόγηση Γερμανικός Στρατός υπήρχε σε:

Σερβία	} 2.500.000 στρατός	<u>Στρατηγοί:</u>
Αυστρία		Γ. Μπλάσκοβιτς
Πράγα		B. Λερ
Σουηδία		Φ. Σαίρνερ
Γαλλία		
Ολλανδία		
Ελλάδα (Κρήτη)		

Οι Συνέπειες του Πολέμου

Μια από τις επιπτώσεις του «ολοκληρωτικού πολέμου», αυτή που προκάλεσε τη μεγαλύτερη αναστάτωση και έπληξε τόσο τις εμπόλεμες όσο και τις ουδέτερες χώρες, είναι οι πρόσφυγες και οι άστεγοι των βομβαρδισμένων πόλεων και των περιοχών που κατεστράφησαν από τις συγκρούσεις και κατελήφθησαν από ξένους στρατούς.

Γερμανοί εγκαταστάθηκαν στα κατεχόμενα πολωνικά εδάφη, Πολωνοί εκτοπίστηκαν στη Σιβηρία από τους Σοβιετικούς. Κινέζοι εγκατέλειψαν τις εστίες τους προσπαθώντας να γλυτώσουν από τις σφαγές του ιαπωνικού στρατού. Εκατομμύρια Γερμανοί προσπάθησαν να ξεφύγουν από την προέλαση του Κόκκινου Στρατού στην Ανατολική Ευρώπη και κατευθύνθηκαν προς τα δυτικά αποτελούν τα τραγικά παραδείγματα της αναγκαστικής μετανάστευσης.

Σε ανθρώπινο επίπεδο, η νοοτροπία, οι συνήθειες, οι προσωπικές σχέσεις και οι κοινωνικές συνθήκες διαφοροποιήθηκαν ριζικά. Ειρηνικοί πολίτες έφτασαν σε ακραίες επιλογές, λαοί διαφορετικοί ήρθαν σε επαφή για να προσδιορίσουν τον κοινωνικό τους ρόλο.

Εκατομμύρια άνθρωποι άρχισαν να προβληματίζονται για το μέλλον του κόσμου, για τις συνέπειες ενός πολέμου που διεξάγεται στο όνομα των δημοκρατικών αρχών από τη μια πλευρά, και της ρατσιστικής ιδεολογίας από την άλλη.

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

Είναι γνωστό ότι οι δύο μεγάλοι Αρχιστράτηγοι που συντόνιζαν τις επιχειρήσεις, μετά την απόβαση στη **Νορμανδία**, δεν συμφωνούσαν για την περαιτέρω τακτική για την ολοκληρωτική κατάκτηση του Γ' Ράιχ.

Dwight Eisenhower (Η.Π.Α.)

Ως αρχιστράτηγος των συμμαχικών δυνάμεων κατήυθνε την απόβαση στη Νορμανδία. Σχεδίαζε να προελάσει εντός της Γερμανίας σε ένα ευρύ μέτωπο ριπιδωτή επίθεση, μια στρατηγική η οποία θα κρατούσε τους Συμμάχους ενωμένους, αποφεύγοντας να δείξει εύνοια προς οποιονδήποτε συμβαλλόμενο.

Κανόνισε ώστε ο Μοντγκόμερυ να έχει τον επιχειρησιακό έλεγχο και τον «τακτικό συντονισμό των δύο ομάδων στρατιών». Έδειξε πνεύμα συνδιαλλαγής έναντι της ευθιξίας του καθώς και την εκτίμηση που έτρεφε προς τη μεγάλη πείρα του στα πεδία των μαχών.

Μετά τον πόλεμο ο Αϊζενχάουερ εκλέχτηκε πρόεδρος των **Η.Π.Α.** με το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα το 1952 και το 1956.

Bernad Montgomery (Βρεταννία)

Διοικητής των χερσαίων βρεταννικών και άλλων συμμαχικών δυνάμεων κατά την απόβαση στη Νορμανδία. Επέμενε να υποστηρίξει τη σπουδαιότητα της συγκέντρωσης «σε μια προέλαση» και δεν αποδεχόταν την τακτική του διευρυμένου μετώπου. Η στρατηγική του στηριζόταν στην στέρα λογική, τις προσωπικές του φιλοδοξίες και τα συμφέροντα της Βρεταννίας εντός των πολυεθνικών συμμαχιών.

Δεν είχε αναληφθεί την έκταση της κατάρρευσης του εχθρού ή τις δυσκολίες ανεφοδιασμού ενός «συμπαγούς όγκου» στρατού.

Στα χρόνια του «*ψυχρού πολέμου*» διορίστηκε πρόεδρος του Συμβουλίου Αμύνης και υπαρχηγός του **NATO** (1951-1954).

Η διάσκεψη του Πότσδαμ 17/7-2/8/45

Η διάσκεψη του Πότσδαμ ανήκει ουσιαστικά στην ιστορία της μεταπολεμικής περιόδου. Επισφραγίζει τη διανομή της Ευρώπης, διαμοιράζει τη Γερμανία μεταξύ του ελεύθερου κόσμου και του κομμουνιστικού κόσμου, περικλείει τα σπέρματα της αμυντικής συμμαχίας του ΝΑΤΟ, δεικνύει την παρουσία των αμερικανικών δυνάμεων στην Ευρώπη. Η Σοβιετική Ένωση περιλαμβάνεται πια στις τάξεις των ισχυρότερων στρατιωτικών δυνάμεων.

Οι δυο μεγαλύτερες δυνάμεις προσπαθούν να προασπίσουν η καθεμιά τα δικά της συμφέροντα στην νέα παγκόσμια τάξη πραγμάτων

Ο **Τσώρτσιλ** βρίσκεται σε μια παράξενη πολιτική κατάσταση. Λίγες μέρες μετά τη συνθηκολόγηση της Γερμανίας, στις 5 Ιουλίου, έγιναν εκλογές στην Βρετανία αλλά η καταμέτρηση των ψήφων είχε αναβληθεί για τις 25 Ιουλίου για να έχουν τον χρόνο να φθάσουν τα ψηφοδέλτια των στρατιωτών που ήταν διασκορπισμένοι σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο ενδεχόμενος διάδοχος, αρχηγός του Εργατικού Κόμματος, **Κλήμεντ Άττλ** συνόδευσε τον πρωθυπουργό και συμμετείχε δίπλα του στις εργασίες. Κανείς δεν ξέρει ποιος από τους δύο θα βάλει την υπογραφή του κάτω από τις αποφάσεις της Διάσκεψης. Τελικά την υπογραφή την έβαλε ο Άττλ...

ΕΥΡΩΠΗ (1944-1945)

17/7-2/8/45: Διάσκεψη στο Πότσδαμ (Potsdam):

(*Ιδате σελίδα 152*)

Παρεκάθησαν:

ΗΠΑ: Χάρρυ Τρούμαν
Βρεταννία: Κλήμεντ Άτπλυ
(και Ουΐνστον Τσώρτσιλλ)
Ρωσία: Γιόζεφ Στάλιν

Αποφασίζεταί:

- Πλήρης αφοπλισμός Γερμανίας.
- Έλεγχος γερμανικής βιομηχανίας.
- Απαγόρευση παραγωγής όπλων.
- Δίκη εγκληματιών πολέμου.
- Αποζημιώσεις σε ΕΣΣΔ.

- Γερμανία:

Σχηματοποίηση δύο κρατών:

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας (Δυτική Γερμανία)
Λαοκρατική Δημοκρατία Γερμανίας (Ανατολική Γερμανία)

(Ο **Τρούμαν** αποκαλύπτει στον **Στάλιν** ότι οι ΗΠΑ κατέχουν μυστικό όπλο που θα χρησιμοποιήσουν κατά της Ιαπωνίας)

Ρωσία:

1/8/45: Κηρύττει τον πόλεμο στην **Ιαπωνία!!**

(*Ιδате σελίδα 185*).

Η εξέγερση της Βαρσοβίας

Το γκέτο της Βαρσοβίας έχει περίπου 450.000 κατοίκους που ζουν απομονωμένοι, πίσω από έναν τοίχο, ο οποίος τους χωρίζει από την υπόλοιπη πόλη. Σταδιακά οι Εβραίοι του γκέτο μεταφέρονταν στο στρατόπεδο της Τρεμπλίνκα, όπου θα εξοντωθούν.

Την 1^η Αυγούστου 1944 μερικοί Πολωνοί πατριώτες με επικεφαλής τον στρατηγό **Ταντέους Μπορ** επαναστατούν κατά των γερμανικών δυνάμεων κατοχής.

Ανεξήγητη αδιαλλαξία των Σοβιετικών που αρνούνται οποιαδήποτε βοήθεια ενώ η εμπροσθοφυλακή του στρατηγού **Ροκοσόφσκι** έχει περάσει τα ρωσοπολωνικά σύνορα και είχε σταματήσει «λόγω ανασυγκρότησης». Ο **Στάλιν** δεν επιτρέπει στα αμερικανικά βομβαρδιστικά να προσγειωθούν στα σοβιετικά αεροδρόμια αφού ρίξουν τρόφιμα και πολεμοφόδια στους Πολωνούς. Στις αρχές Οκτωβρίου τρεις τεθρακισμένες μεραρχίες των SS συντρίβουν την εξέγερση, εξοντώνουν τον πληθυσμό (250.000 νεκροί) και ισοπεδώνουν την πόλη.

Οι Ρώσοι θα σταθμεύσουν για έξι μήνες στις πύλες της Βαρσοβίας πριν ξεκινήσουν την τελική πορεία...Για την πλειονότητα των Πολωνών, η απελπισμένη μάχη των 63 ημερών αποτελεί ορόσημο, μια ηρωική πράξη αντίστασης και πάλης για την ανεξαρτησία, κατά συνέπεια, μια ιστορική επιταγή.

ΕΣΣΔ (1944-1945)

Θριαμβευτική προέλαση του Κόκκινου Στρατού:

Ανακαταλήψεις

Καρπάθια	4/3/44	
Προύθος	26-27/3/44	
Οδησσός	10/4/44	
Σεβαστούπολη	5/5-9/5/44	
Λιθουανία, Εσθονία	23/6-29/6/44	
Μινσκ	3/7-11/7/44	
Πριπέτ	22/7/44	
Λεμβέργη	24/7/44	
Βαρσοβία (εκτός)	31/7/44	
Ρουμανία	23/8-31/8/44	
Βουλγαρία	5/9-15/9/44	
Φινλανδία	19/9/44	(ανακωχή)

Πολωνία

1/8-3/10/44: Εξέγερση του Πολωνού στρατηγού Ταντέους

Μπορ ο οποίος προσπαθεί να έλθει σε επικοινωνία με το Ρώσο στρατηγό Κωνσταντίν **Ρακοσόφσκυ**.

Ηρωική αντίσταση 63 ημερών!

Κατεστάλη από την επέμβαση τριών μεραρχιών SS που είχαν φθάσει από τον ιταλικό μέτωπο.

N 15.000 + 100.000 άμαχοι.

(Οι Ρώσοι στις πύλες της Βαρσοβίας δεν επεμβαίνουν!)

(*Ίδате σελίδα 154*)

Απελευθέρωση:

Σερβία 20/10/44

Πολωνία 17/1/45

(προσωρινή κυβέρνηση
η επιτροπή του Λιούμπλιν)

Μόσχα – Σύσκεψη 9/10/44
Τσώρτσιλλ – Στάλιν

«Η στιγμή μου φάνηκε ευνοϊκή για διαπραγματεύσεις κι έτσι είπα στον Στάλιν: Ας ρυθμίσουμε τις υποθέσεις στα Βαλκάνια. Τα στρατεύματά σας βρίσκονται ήδη στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Έχουμε κι εκεί συμφέροντα, αποστολές και πράκτορες. Ας μην είμαστε μικρόψυχοι. Τι θα λέγατε αν είχατε μια επιρροή **90% στη Ρουμανία** κι εμείς ένα **90% στην Ελλάδα**, και συμφωνούσαμε για ένα **50-50%** για τη **Γιουγκοσλαβία**; Έσπρωξα το χάρτη προς το μέρος του **Στάλιν ο οποίος είχε ήδη ακούσει την μετάφρασιν. Υπήρξε σύντομος σιωπή και μετά επήρξε το μολύβι του, «τσεκάρισε» τον χάρτη και μου το έσπρωξε πίσω... Όλα είχαν κανονιστεί εις διάστημα όσον απαιτείται διά να αρχίσωμεν.**

Κατόπιν είπον: Μήπως θα φανεί κυνικόν, εάν εφαινετο ότι διεκανονόσαμε το ζήτημα αυτό, τόσον μοιραία γιά εκατομμύρια ανθρώπων;

Όχι, κρατήστε το, είπεν ο Στάλιν.»

Γ. Τσώρτσιλλ
(Απομνημονεύματα)

Σημ. Η σοβιετική πλευρά διαψεύδει αυτή τη συμφωνία η οποία δεν είναι καταχωρημένη στα βρετανικά πρακτικά της συνάντησης. Οπωσδήποτε όμως, έγινε στη Μόσχα ένας διακανονισμός των τομέων στρατηγικής ευθύνης και δράσης, μέτρο καθιερωμένο και απαραίτητο όταν σύμμαχοι στρατοί βρεθούν από κοινού σε ένα θέατρο επιχειρήσεων.

ΕΣΣΔ (1944-1945)

9/10/44: Σύσκεψη των Συμμάχων στη Μόσχα

Συμμετείχαν:

Ουίνστον Τσώρτσιλλ } Αγγλία
Άντονι Ήντεν }
Γιόζεφ Στάλιν } Ρωσία
Β. Μολότωφ }

«Συμφωνία ποσοστών επιρροής»

Ρουμανία: Ρωσία: 90%
Λοιποί: 10%
Ελλάδα: Αγγλία: 90%
Λοιποί: 10%

Γιουγκοσλαβία } 50%-50%
& Ουγγαρία: }

Βουλγαρία: Ρωσία: 75%
Λοιποί: 25%

Η.Π.Α.: Δεν έλαβαν μέρος λόγω ασθενείας του
προέδρου Φρ. Ρούσβελτ.

ΣΗΜ: Πολλοί ιστορικοί πιστεύουν ότι δεν υπήρξε
τέτοια συμφωνία γιατί δεν είναι καταχωρημένη στα
επίσημα πρακτικά της συνάντησης. Εκ των υστέρων
γνωρίζουμε πως κανένα απ' αυτά τα ποσοστά
ενεργείας και επιρροής δεν τηρήθηκε στην πράξη.

(*Ιδείτε σελ. 156*)

Η Διάσκεψη της Γιάλτας (4-11/2/45)

Ενώ ο Κόκκινος Στρατός παρατάσσεται στην γραμμή του Οντέρ οι ηγέτες **Ρούσβελτ, Στάλιν** και **Τσώρτσιλλ** συναντώνται στη Γιάλτα της Κριμαίας. Συζητήθηκε η παγκόσμια κατάσταση μετά τη λήξη του Πολέμου. Ο Τσώρτσιλλ και ο Στάλιν συμφωνούν στα θέματα ισορροπιών στην Ευρώπη. Ο Ρούσβελτ οραματίζεται την παγκόσμια τάξη πραγμάτων ως μία νέα διεθνή οργάνωση που θα θεμελιώνεται στη συνεργασία των μεγάλων δυνάμεων – κυρίως της Ρωσίας– και στο σεβασμό της αρχής αυτοδιάθεσης.

Το γεγονός ότι η Διάσκεψη πραγματοποιήθηκε όταν ο πόλεμος δεν είχε τελειώσει, θέτει τη Σοβιετική Ένωση σε πλεονεκτική θέση, η οποία προκύπτει από τη στρατιωτική δυναμική. Ο Στάλιν δεσμεύεται να εισέλθει στον πόλεμο κατά της Ιαπωνίας μέσα σε τρεις μήνες

Οι τρεις μεγάλοι συμφωνούν επίσης και ως προς τις θεμελιώδεις αρχές του **Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών** του οποίου το τελικό κείμενο θα συνταχθεί στη Συνδιάσκεψη του Σαν Φραντσίσκο (Απρίλιος-Ιούνιος 1945) και οι εκπρόσωποι 50 χωρών θα υπογράψουν επίσημα τα 111 άρθρα του.

Η Διάσκεψη εξασφαλίζει έτσι τη συνεργασία μέχρι της στιγμής της νίκης με σειρά συμβιβασμών μεταξύ των δύο κόσμων όπου ο κάθε συνομιλητής επιδιώκει να επιτύχει όσο το δυνατόν περισσότερα οφέλη. Διαγράφει ένα πιθανό σύστημα συλλογικής ασφάλειας για τη μεταπολεμική φάση.

ΕΣΣΔ (1944-1945)

12/1-4/3/45: Ρωσική Επίθεση Βιστούλα – Οντέρ
(*Vistula – Oder*)

Στρατηγοί:

<u>Ρώσοι:</u>	<u>Γερμανοί:</u>	} Στρατιά «Μίτε»
Ιβάν Κόνιεφ	Β. Ράινχαρντ	
Γκιόργκι Ζούκωφ	Γιόζεφ Χάρπ	
Κωνσταντίν Ροκοσόφσκυ	Ζεπ Ντίντριχ	
170 μεραρχίες	36 μεραρχίες	

Ρήγμα 500 χιλιομέτρων. Ανατροπή αμυντικής διάταξης. Εκκένωση του άμαχου πληθυσμού. Αποκοπή σιδηροδρομικών αρτηριών.

17/1/45: Κατάληψη της Βαρσοβίας.
23/2/45: Κατάληψη του Πόζναν.

Οι Γερμανοί αποφασίζουν να ενισχύσουν την άμυνα στον Όντερ μεταφέροντας στρατεύματα από τον Ρήνο. Κατ' αυτό τον τρόπο διευκολύνθηκε η αγγλο-αμερικανική επίθεση.

Ουγγαρία

7/12/44-13/2/45: Πολιορκία της Βουδαπέστης.
Δοσίλογη κυβέρνηση Φέρεντς Σόλαγι.

Στρατηγοί:

Ροντιόν Μαλινόφσκι	Ζεπ Ντίντριχ	} Στρατιά Σουντ
Φιοντόρ Τολμπούκιν	Βίγκελμαν	
70.000 Αιχμ. (3 Μερ.)		

Διάσκεψη της Γιάλτας

4/2-12/2/45:

ΗΠΑ:	Φραγκλίνος Ρούσβελτ
Βρετανία:	Ούνιστον Τσώρτσιλλ
Ρωσία:	Ιωσήφ Στάλιν

Αποφάσεις:

Ζώνες επιρροής των νικητών Διαμελισμός της Γερμανίας.
(Αποζημιώσεις)

Γερμανία (1945)

Το έδαφος που κατακτούν οι σύμμαχοι είναι μόνο σ' ένα μέρος καμένο, το διοικητικό κενό όμως μέσα στο οποίο μπαίνουν είναι ολοκληρωτικό. Χίλια δυο προβλήματα: αστυνομεύσεως, υγείας, ανεφοδιασμού, αποναζιστικοποίησης, μπαίνουν μπροστά τους για να αντιμετωπισθούν.

Η πείνα και οι επιδημίες απειλούν. Θεωρείται μεγάλη τύχη ότι η εισβολή στη Δυτική Γερμανία γίνεται στην αρχή της ανοίξεως. Ο χειμώνας θα είχε πιθανότατα φρικαλέα επακόλουθα. Ο **Χίτλερ** εξέδωσε διαταγή στην οποία έκανε γνωστό ότι *«η μάχη πρέπει να συνεχιστεί χωρίς να υπολογίζεται η τύχη του δικού μας, πληθυσμού»*. Όταν ο **Άλμπερτ Σπέερ** διαμαρτυρήθηκε ο Χίτλερ απάντησε:

«Αν ο πόλεμος χαθεί θα χαθεί και το γερμανικό έθνος».

Όσο πλησιάζει το τέλος του πολέμου οι ψευδαισθήσεις του Χίτλερ λάβαιναν μεγαλύτερες διαστάσεις. Ο Γκαίμπελς τηλεφώνησε στις 12 Απριλίου 1945 για να ανακοινώσει τον θάνατο του **Ρούσβελτ** *«Φύρερ μου, τα συγχαρητήριά μου. Ο Θεός δεν μας εγκατέλειψε»*.

Όλοι όμως απογοητεύθηκαν. Οι δηλώσεις του νέου προέδρου **Τρούμαν** και οι συμμαχικές επιχειρήσεις σε Ανατολή και Δύση έπεισαν όλους ότι το τέλος επλησίαζε.

P. Καρτιέ
(Ιστορικός)

ΕΣΣΔ (1944-1945)

Ανακαταλήψεις των Ρώσων

20/2/45 -	Λευκορωσία
1/3-4/3/45	Πομερανία
28/3-10/4/45	Αυστρία
16/4/45	Βερολίνο
26/4/45	Στεττίνο
18/4/45	Μαγδεμβούργο
2/5/45	Ροστόκ
4/5-9/5/45	Πράγα

16/4-28/4/45: Πτώση του Βερολίνου

RAF βομβαρδισμοί: 15/4-16/4/45

Στρατηγοί:

Ρώσοι

Γκιόργκυ Ζούκωφ
Κωνσταντίν Ροκοσόφσκυ
Γκιόργκι Κόνιεφ

Γερμανοί:

Χ. Φον Μαντώυφελ
Βάλτερ Βενκ

Ρωσικός στρατός:

150 μεραρχίες, 2.500.000 άνδρες.
6.300 άρματα, 8.900 αεροπλάνα.

16/4/45 Αρχίζει η επίθεση στον **Οντέρ**.

24/4/45: Οδομαχίες

Επιστρατεύονται ανήλικοι Γερμανοί ναζιστές.
τα τάγματα των SS πολεμούν μέχρις εσχάτων.
Τρία εκατομμύρια Βερολινέζοι στα καταφύγια.

28/4/45 Ολοκληρώνεται η κατάληψη της πόλης από
τον Κόκκινο Στρατό.

80.000 Ν

Οι Σοβιετικοί συναντήθηκαν με τους Συμμάχους
στην θέση Τοργκάου επί του Έλβα.

Το τέλος του Χίτλερ

Με την προσωπική του διαθήκη ο **Χίτλερ** κληρονόμησε την ατομική του περιουσία «στο Κόμμα, και αν το κόμμα δεν υπάρχει πιά, στο Κράτος. Αν και το κράτος καταστραφεί, κάθε από μέρους μου διάθεση της περιουσίας είναι μάταιη»

Ζητά τα έργα τέχνης που είχε συγκεντρώσει να χρησιμοποιηθούν για την ίδρυση ενός μουσείου στο Λιντς, την πόλη που κατάγεται. Εξηγεί τον γάμο έπειτα από πολλά χρόνια ειλικρινής αγάπης η **Εύα Μπράουν** αποφάσισε με την θέλησή της να μοιρασθεί τον δρόμο του ως το τέλος και θέλησε να τον συνοδεύσει στο μεγάλο ταξίδι σαν γυναίκα του.

«Η γυναίκα μου κι εγώ αποφασίσαμε να πεθάνουμε για να αποφύγουμε την ντροπή μιάς αιχμαλωσίας. Θέλουμε τα σώματά μας να καούν αμέσως στον τόπο, όπου δώδεκα χρόνια πραγματοποίησα το μεγαλύτερο μέρος του μόχθου μου στην υπηρεσία του λαού μου»

Ο **Γκαίμπελς** δηλώνει ότι αν πέσει το Βερολίνο θα δώσει ο ίδιος τέλος στην ζωή του. Η γυναίκα του συμμερίζεται την απόφασή του σε ότι αφορά τον ίδιο και τα έξι παιδιά τους, που είναι πολύ μικρά, για να εκφράσουν τα ίδια γνώμη. Ζωή έξω από τον εθνικοσοσιαλισμό δεν είναι γι αυτούς νοητή.

Ραιμόν Καρτιέ
(Ιστορικός)

ΕΣΣΔ (1944-1945)

30/4/45: Αυτοκτονία του Χίτλερ.
(και συζύγου του Εύας Μπράουν)

8/5/45: Συνθηκολόγηση της Γερμανίας
Βερολίνο (Β΄ Φάση)

Υπέγραψαν:

Γκεόργκ Ζούκωφ	Ρωσία
Μπέντελ Σμιθ (στρατηγός)	ΗΠΑ
Άρθουρ Τέντερ (πτέραρχος)	U.K.
Ζαν Ντε Λατρ (στρατηγός)	Γαλλία
Βίλχελμ Κάιτελ (στρατηγός)	} Γερμανία
Χανς φον Φρίντεμπουργκ (ναύαρχος)	
Χανς Γιούνγκερ Φον	
Χανς Γιούνγκερ Στουμφ (πτέραρχος)	

Διάσκεψη στο Πότσδαμ (Ιδατε σελίδα 153)

17/7-2/8/45:

ΗΠΑ: Χάρρυ Τρούμαν
Ρωσία: Ιωσήφ Στάλιν
Αγγλία: Κλήμεντ Άττλυ
(παρέστη και ο Γουϊνστον Τσώρτσιλλ)

Το Γερμανικό κράτος έπαυσε να υφίσταται. Αντ' αυτού, οι Δυτικοί Σύμμαχοι και η ΕΣΣΔ επέβαλαν στρατιωτική κατοχική διοίκηση με βάση την εδαφική περιοχή που απελευθέρωσαν κατά το τέλος του πολέμου. Καθιέρωσαν τέσσερες χωριστές ζώνες κατοχής. (ΗΠΑ, ΕΣΣΔ, Βρετανία, Γαλλία).

Με τον ίδιο τρόπο διαιρέθηκε και η πρωτεύουσα το Βερολίνο.

Επίλογος

Δύο μεγάλες πρωταγωνίστριες δυνάμεις εμφανίζονται μετά τον πόλεμο: Οι **Ηνωμένες Πολιτείες** και η **Σοβιετική Ένωση**. Παρόλο που ευελπιστούν σε μία νέα εποχή συνεργασίας, ενσαρκώνουν δύο αντίθετα ιδεολογικά και κοινωνικά μοντέλα και υποστηρίζουν συμφέροντα που δύσκολα συμβιβάζονται.

Δημιουργούν τον **Ο.Η.Ε.** για να συντονίσουν ένα διεθνές ειρηνευτικό σύστημα συνεργασίας. Αλλά σε πολλά ζητήματα (τη διεθνή ανοικοδόμηση, τον βαθμό αυτονομίας των χωρών που κατέχει ο Κόκκινος Στρατός, την πιθανή ρύθμιση των πυρηνικών οπλοστασίων) η επιφυλακτικότητα δίνει τη θέση της στην εχθρότητα που παγιώνει τελικά την διαίρεση του κόσμου σε δύο αντίθετα στρατόπεδα.

Έτσι γεννιούνται το Δυτικό και το Ανατολικό Μπλοκ, ασυμβίβαστα όσον αφορά το οικονομικό, το ιδεολογικό και το γεωπολιτικό προφίλ τους

Στην Αμερική, οι συντηρητικοί, οι οποίοι διαθέτουν την πλειοψηφία στο Κογκρέσο, προσπαθούν μία αντισοβιετική στροφή στην εξωτερική πολιτική της χώρας,

Ο μεταπολεμικός κόσμος χαρακτηρίζεται από την αδιαφιλονίκητη ηγεμονία της παγκόσμιας δύναμης της Αμερικής που γίνεται κινητήρας της οικονομίας, διαθέτει ατομικά όπλα και κυριαρχεί στους ωκεανούς.

Γ. Αναστασιάδης
(Καθηγητής Πανεπιστημίου)

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

ΗΠΑ: Κατανομή περιοχών ευθύνης Ειρηνικού

Βόρειος Ειρηνικός
Ναύαρχος: Thomas Kinkaid

Νήσοι Κουρίλες
Νήσοι Αλεούτιοι

Κεντρικός Ειρηνικός
Ναύαρχος: Chester Nimitz
Pearl Harbor (έδρα)

Καρολίνες
Μαριάνες
Ίβο Τζίμα
Οκινάβα
Μάρσαλ
Γκουάμ

Νότιος Ειρηνικός
Ναύαρχος: William Halsey
Στρατηγός: Douglas Mc Arthur
Melbourne (έδρα)

Φιλιππίνες
Νέα Γουινέα
Νήσοι Σολομώντος
Ινδονησία

Νοτιο-Ανατολικός Ειρηνικός
Ναύαρχος: Luis Mountbatten
Melbourne (έδρα)

Μαλαισία
Βιρμανία
Ινδοκίνα

Αυστραλία

Από τις 8/12/1941 η Αυστραλία μπήκε στον πόλεμο στο πλευρό της Μεγάλης Βρετανίας και μάλιστα περισσότερο από όσο και η ίδια είχε προβλέψει με κυβέρνηση συνασπισμού υπό τον Ρόμπερτ Μέντζις.

Πήραν μέρος πάνω από 1.000.000 Αυστραλοί και οι απώλειες σε νεκρούς, αγνοούμενους και τραυματίες, ξεπέρασαν τις 90.000. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στους Αυστραλούς που πολέμησαν και έπεσαν στην Μάχη της Κρήτης (1941).

Η Ιαπωνία προχωρεί από κατάκτηση σε κατάκτηση και η Αυστραλία χρησιμεύει ως καταφύγιο στα υπολείμματα της αμερικανικής αεροπορίας, που διέφυγε από τις **Φιλιππίνες**. Οι Αυστραλοί εκπαιδεύονται κάτω από τη διοίκηση των Αμερικανών στον αμφίβιο πόλεμο που τους περιμένει. Θα πολεμήσουν στη **Νέα Γουινέα**, κατώφλι του μεγάλου νησιού τους με τον στρατηγό **Τόμας Μπλάμεη** που υπαγόταν στον στρατηγό **Μακ Άρθουρ** με υποδειγματικό θάρρος.

Πολλές υπήρξαν οι επικρίσεις για τη γενικά κακή στρατιωτική προετοιμασία της χώρας, σε μια εποχή που είχαν γίνει εμφανείς οι επιθετικές διαθέσεις της Ιαπωνίας. Με την έναρξη των πολεμικών επιχειρήσεων, οι αδυναμίες αυτές έγιναν εμφανείς ενώ οι πολιτικές δυνάμεις δεν μπόρεσαν να κατανοήσουν γρήγορα τις αλλαγές που δημιούργησαν οι πολεμικές συνθήκες στην δημόσια ζωή.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

5/8/42 – 7/2/43: Guadalcanal (Solomon Islands)

<u>ΗΠΑ</u>	<u>Ιαπωνία</u>
William Halsey	Γκουανίτσου Μικόβα
Jack Fletcher	Χαραγιόσι Χουακουάτε
Robert Gormley	Μασάο Μαρουγιάμα
Hap Arnold (αερ)	Ισοτόκου Γιαμαμότο
Ritchard Turner	Νισιμο Τσουκαχάρα

7/8/42: Απόβαση Ιαπώνων στα νησιά Gua και Talagi.
17.000 Πεζοναύτες – Κατάληψη χωρίς μεγάλη αντίσταση. Επιθέσεις – Αεροναυμαχίες από τις ναυτικές βάσεις στην **Rabaul** και **Tzuk** (Νέα Γουινέα).

13/8/42 }
13/9/42 } Αντίσταση των Αμερικανών
13-15/10/42 } Αποβιβάζουν επί πλέον 40.000 πεζοναύτες

11/11/42 –

7/2/43: Επτά από τις πιο μακρές, ευρείες και λυσσώδεις μάχες.

7/2/43: Οι επιζώντες 11.700 Ιάπωνες εκκενώνουν κρυφά το νησί μετά από κατοχή 185 ημερών.

Απώλειες:

<u>ΗΠΑ</u>		<u>Ιαπωνία</u>
Αερ/φορα	2 (<i>«Hornet» & Enterprise*</i>)	3
Καταδρομικά	6	2
Θωρηκτά	1	4
Αντιτορπιλικά	4	-
Αεροπλάνα	60	1.000
Νεκροί	2.100	23.000

*Ζημίες

Χιροσίμα 6/8/1945 – Τα επακόλουθα

Τσώρτσιλλ: «Ξαφνικά καταλάβαμε ότι είχαμε αποκτήσει ένα φιλεύσπλαχνο μέσο για να περιορίσουμε τη σφαγή στην Άπω Ανατολή και μια ευτυχέστερη προοπτική για την Ευρώπη. Δεν συζητήσαμε ούτε στιγμή αν έπρεπε ή όχι να χρησιμοποιηθεί η ατομική βόμβα».

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

Νέα Γουινέα

1943 – 1945 (Operation Cart wheel)

Συνδυασμένες επιχειρήσεις Αμερικανών & Αυστραλών.

ΗΠΑ: Douglas Mc Arthur, William Hasley.

Αυστραλία: Ο στρατηγός Tomas Blamey έλαβε διαταγή-οδηγία από τον **Mc Arthur** ότι έπρεπε από το φθινόπωρο και πέρα να επιτύχει την «*πλήρη εξουδετέρωση*» όλων των *ιαπωνικών υπολειμμάτων*».

Ιάπωνες:

Στρατός 80-90.000

Αεροπλάνα 320

Στρατηγοί: Χιραμούρα **Χιτόσι**
Χατάζο Αντάκι

1/3/43: Συμμαχική νηοπομπή αποβιβάζει 20.000 στρατιώτες στις περιοχές Μπουκ και Σανανάντα.

20/10/43: Κατάληψη Φινσχάβεν (Finschafen)

5/12/43: Κατάληψη Ραμπαούλ (Rabaul)

12/2/44: Κατάληψη Green Island

22/4/44: Κατάληψη Χολλάντια (Hollandia)

13/5/45: Οριστική ανακατάληψη της Νέας Γουινέας και αιχμαλωσία του Ιαπωνικού στρατού.

Περίπου 70.000 Ιάπωνες παρέμειναν στην Βεβάρκ

(Νέα Γουινέα), νήσους Σολομώντος και νήσους

Μπίσμαρκ, προβάλλοντας αντίσταση.

Παρεδόθησαν μετά τη συνθηκολόγηση της Ιαπωνίας (2/9/45).

Το τέλος του Operation Cart wheel απέδειξε ότι οι Αμερικάνοι και Αυστραλοί έπρεπε να μάθουν πολλά από τον πόλεμο στη ζούγκλα (Jungle warfare).

Ιαπωνία Το λάθος

Η χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου εισήλθε στον πόλεμο με μια μεγάλη ιδεολογία: Να αναλάβει στην Άπω Ανατολή την ηγεμονία μετατρέποντας τις αποικιακές κτήσεις σε κράτη-δορυφόρους. Η στρατηγική θέση της επιτρέπει να κινεί άνετα τις δυνάμεις της στο εσωτερικό, ενώ ο αντίπαλος ήταν υποχρεωμένος να διατρέχει μεγάλες αποστάσεις στην περιφέρεια των κατακτήσεών της.

Τρία χρόνια πολέμου έχουν εξαντλήσει την ιαπωνική δύναμη. Οι αρχηγοί της Ιαπωνίας είχαν φαντασθεί πως η κατάκτηση της Νοτιοανατολικής Ασίας και των αναρίθμητων πλουτοπαραγωγικών πηγών της θα επέτρεπε στην χώρα τους να σηκώνει επ' άπειρον το βάρος ενός πολέμου. Το λάθος ήταν τεράστιο.

Πώς θα μπορούσε η Ιαπωνία να είναι παντού ισχυρή, τη στιγμή που, παρά τις συμπύξεις της, η σημαία της κυματίζει σε εδάφη που εκτείνονται από τις Φιλιππίνες ως τη Βιρμανία, από τις Κουρίλες ως τη Μαντζουρία; Ο αντίπαλος έχει το πλεονέκτημα να διαλέξει το σημείο που θα ρίξει την ανυπολόγιστη υλική του υπεροχή.

Hobsbawn: Η Ιαπωνία είχε πλήρη επίγνωση του πόσο ευάλωτη ήταν ως μία χώρα που ουσιαστικά δεν είχε κανέναν από εκείνους τους φυσικού πλουτοπαραγωγικούς πόρους που χρειάζεται μία σύγχρονη βιομηχανική οικονομία και οι εξαγωγές της ήταν στο έλεος της Αμερικανικής αγοράς.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

Ανακαταλήψεις των Συμμάχων

21/11/43 Νήσοι Τζίλμπερτ

31-2/2/44 Νήσοι Μάρσαλ

Απώλειες: ΗΠΑ 246 Ν Ιαπωνία 8675 Ν

Νήσοι Τρουκ (Καρολίνες) 16/2/44

Απώλειες: ΗΠΑ 29 Ν Ιαπωνία 387 Ν
25 αερ. 265 αερ. 4 κατ.

ΚΙΝΑ

Μαντζουρία

Υπό Ιαπωνική κυριαρχία (1932)

Μονάρχης: **Που-Γι.** Ανδρείκελο των Ιαπώνων.

Νότιος Κίνα

Πρωθυπουργός ο Στρατηγός **Τσανγκ-Κάι Τσεκ**

Βρεταννός αντιβασιλεύς: Αρτσιμπαλντ Γουέϊβελ

Στρατηγός: Τζο Στίλγουελ

Βόρειος Κίνα

80.000.000 Κινέζοι κομμουνιστές υπό τον **Μάο Τσε Τουγκ.**

7/5/44: Οι Ιάπωνες διαλύουν τον κινεζικό στρατό

εκ 500.000 ανδρών.

Κατέλαβαν: Χουνάν, Κουάγκσι, Κουαγκτόν, Κιάνγκ-Σι.

Οι Κινέζοι εγκατέλειψαν τους λιμένες από Σαγκάη μέχρι Καντών.

Νέος Βρεταννός Στρατηγός: Άλμπερτ Ουντεμάγιερ

Καμικάζι

Στις 15/10/44 ο υποναύαρχος Αρίμα έπεσε με το αεροπλάνο του επάνω σε ένα αμερικανικό πλοίο. «*Άναψε τον πυρσό*» των Καμικάζι. Μπροστά στον κίνδυνο που εγκυμονούσε η προέλαση του αμερικανικού στόλου δημιούργησε ένα σώμα εθελοντών οι οποίοι ήταν πρόθυμοι να ριχτούν μαζί με το γεμάτο εκρηκτικά αεροπλάνο τους πάνω στα εχθρικά πλοία. Οι Ιάπωνες καμικάζι πεπεισμένοι στην σπουδαιότητα της αποστολής τους, μέσα από μία ιδεολογία μυστικιστική, αντιμετωπίζουν την τελευταία τους πτήση, δένοντας αγέρωχα στο μέτωπό τους μια λωρίδα λευκού υφάσματος που έχει επάνω τον κόκκινο ήλιο.

Θέτουν εκτός μάχης το θωρηκτό «*Κολοράντο*», το καταδρομικό «*Μονπελλιέ*». Οι Αμερικανοί αιφνιδιάζονται. Στη μάχη του Λέϊτε περίπου 250 πλοία πλήττονται από τους καμικάζι. Ανεξάρτητα από τις υλικές ζημιές η θεαματική θυσία των καμικάζι προξενεί στους Αμερικανούς έναν ηθικό συγκλονισμό και εδραιώνει την ιδέα ότι, για να νικηθεί η Ιαπωνία, θα πρέπει να εξοντωθούν οι Ιάπωνες. Στην Αμερική απαγορεύτηκε στους πολεμικούς ανταποκριτές να αναφέρουν τους καμικάζι για τη ψυχολογία του λαού. Σύντομα, όμως, οργανώνουν την άμυνά τους και στη συνέχεια οι καμικάζι θα επιτυγχάνουν το στόχο τους μία φορά στις οκτώ.

Ωστόσο τα καμικάζι αποτυγχάνουν! Μπροστά στα ραντάρ μεγάλης ακτίνας, τις μόνιμες περιπολίες καταδιωκτικών και την τελειοποιημένα άμυνα.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

19/6-

21/6/44: **Αεροναυμαχία στις νήσους Μαριάνες**Ναύαρχοι:ΗΠΑΡέϋμοντ Σπρούανς
Μαρκ ΜίτσερΙαπωνίαΣοέμου Τογιόντα
Ζιζαμπούρο Οζάβα
Τακέο Κουρίτα

Οι Ιάπωνες επιτίθενται κατά σμήνη από αεροπλανοφόρα και τις βάσεις των νήσων! Η απάντηση των ΗΠΑ ήταν άμεση και αποτελεσματική. «Το μεγάλο κυνήγι των διάνων».

ΑπώλειεςΗΠΑ

Αεροπλανοφόρα	-
Θωρηκτά	-
Καταδρομικά	-
Αεροπλάνα	49
	38 N

Ιαπωνία

(3)	3*
(5)	-
(13)	-
(429)	394
	1.165 N

* «Σοκάκου»
«Τάιχο»
«Χίγιο»

↓
σύνολον προ
της ναυμαχίας

ΣΗΜ. Δεν είναι μόνον η συντριπτική νίκη την οποία είχαν επιτύχει οι Αμερικανοί. Το σημαντικό γεγονός είναι η ολοσχερής καταστροφή της ιαπωνικής ναυτικής αεροπορίας, η οποία παύει ν' αποτελεί υπολογίσιμη δύναμη ως το τέλος των εχθροπραξιών.

Στις προσεχείς μάχες ο ιαπωνικός στόλος θα μειονεκτούσε κατά πολύ και θα ήταν αναγκασμένος να βασίζεται στα πιο παραδοσιακά πλοία.

Ιαπωνικό Ναυτικό

Η Ιαπωνία είναι φτωχή χώρα. Μπήκε στον πόλεμο με μια εμπορική ναυτιλία που δεν υπερέβαινε τα 6 εκατομμύρια τόνους γκρος – σημαντικά μικρότερη ακόμα και από το ένα τρίτο της βρετανικής. Η παραγωγικότητα των ναυπηγείων και των εργοστασίων κατασκευής πολεμικών αεροπλάνων είναι μικρή. Χάρη σε μια πυρετώδη προσπάθεια και μεγάλους αυτοσχεδιασμούς, ναυπηγούνται νέα αεροπλανοφόρα και νέοι στολίσκοι αεροπλάνων:

63	υποβρύχια
10	θωρηκτά
10	αεροπλανοφόρα
113	αντιτορπλικά
5000	μαχητικά αεροπλάνα
3300	καμικάζι

Αλλά υπάρχουν σημαντικά κενά. Το ραντάρ δεν έχει αναπτυχθεί. Οι πιλότοι της ναυτικής αεροπορίας έχουν επιπόλαιη εκπαίδευση και ανεπαρκή εξάσκηση. Κανείς δεν έχει πείρα πτήσεως ούτε 100 ναυτικών μιλίων.

Τα λαμπρά πληρώματα που είχαν προσβάλει το Περλ Χάρμπορ, είχαν προπαρασκευασθεί τεχνικά και ηθικά επί χρόνια. Αλλά εκείνοι είναι πια νεκροί...

P. Καρτιέ
Γάλλος ιστορικός

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

15/6-10/7/44: Κατάληψη των Mariana Islands:

Απόβαση στις νήσους **Σαϊπράν** (*Saipan*)
130.000 πεζοναύτες
Στρατηγοί:

<u>ΗΠΑ</u>	<u>Ιαπωνία</u>
Χόλλαν Σμιθ	Γιασιτσούρο Σαΐτο (Στρατηγός)
	Τσουΐσι Ναγκούμο (Ναύαρχος)

30.000 στρατός προβάλλει λυσσώδη άμυνα.
Χαρακίρι των δύο Ιαπώνων αρχηγών αλλά και
3.000 ανδρών σε μία μάταιη επέλαση αυτοκτονίας.

ΑΠΩΛΕΙΕΣ:

ΗΠΑ	Ιαπωνία
3.426 Ν	23.811 Ν
10.434 Τρ	2.000 Τρ

21/7-10/8/44: Απόβαση στη νήσο Γκουάμ (*Guam*)

ΑΠΩΛΕΙΕΣ

ΗΠΑ: 1744   Ιαπωνία: 18.250

24/7-1/8/44: Απόβαση στη νήσο Τινιάν (*Tinian*)

15.000 πεζοναύτες.

ΑΠΩΛΕΙΕΣ:

ΗΠΑ: 389   Ιαπωνία: 9.000

18/8/44: Παραιτείται ο πρωθυπουργός **Χιντέκου Τόγιο**.
Αναλαμβάνει ο **Κουνιάκι Κοΐζο**.

Βομβαρδισμοί ΗΠΑ:

10/10/44: Οκινάνουα
10-17/10/44: Φορμόζα (650 Ν)
27/11/44: Τόκιο
10/3/45: >> («βόμβες ναπάλμ»)
14/5/45: Ναγκόγια

Φιλιππίνες

Τα επιχειρήματα του στρατηγού **Μακ Άρθουρ** για προτεραιότητα στην ανακατάληψη των Φιλιππίνων, εκτίνονται πέραν από την στρατηγική και περιλαμβάνουν απόψεις πολιτικές, ψυχολογικές και συναισθηματικές:

«Οι Φιλιππίνες έχουν πάρει από την Αμερική την υπόσχεση πως θα τις απελευθερώσουν. Περιμένουν αφοσιωμένες και με εμπιστοσύνη, κάνοντας έντονο ανταρτοπόλεμο εναντίον του κατακτητή. Η Αμερική δεν μπορεί να αφήσει δεκαεπτά εκατομμύρια φίλων να ξεροψήνονται ως την κατάληψη της Ιαπωνίας, που είναι ακόμη μακριά. Θα προκαλέσει σ' ολόκληρο το έθνος απογοήτευση, η οποία θα έχει επιπτώσεις, για πολλά χρόνια, στις υποθέσεις του Ειρηνικού».

Τις απόψεις αυτές ανέπτυξε ο Μακ Άρθουρ τον Ιούλιο του 1944 σε σύσκεψη στη Χονολουλού, στην οποία παρευρέθησαν ο Πρόεδρος **Ρούσβελτ** και ο στρατηγός **Τζωρτζ Μάρσαλ**, αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού, με τους επιτελείς του

Ο ναύαρχος **Έρνεστ Κινγκ** ήθελε να προσπεράσει τις Φιλιππίνες και να επιτεθεί κατ' ευθείαν στην Φορμόζα. Η τακτική του Μακ Άρθουρ αποβλέπει στην διενέργεια διαδοχικών αποβάσεων σε πολλά σημεία του ίδιου νησιού, σε συνδυασμό με ρίψεις αλεξιπτωτιστών, στη χρησιμοποίηση τεχνασμάτων για να προκαλείται σύγχυση στον εχθρό και να παρεμποδίζεται η συγκέντρωση των μέσων του. Τελικά οι Ναύαρχοι **Τσέστερ Νίμιτς** και **Τράφορντ Λη** συντάσσονται με την άποψή του.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)**Ανακατάληψη των Φιλιππίνων από Η.Π.Α.****20/10/44-3/3/45**

<u>Στόλος:</u>	<i>Αερ/φόρα</i>	<i>Θωρηκτά</i>	<i>Καταδρομικά</i>	<i>Αντιτορπιλικά</i>
ΗΠΑ	17	6	13	58
Ιαπωνία	4	7	13	19

Στρατηγοί:ΗΠΑ

Ντάγκλας Μακ Άρθουρ
 Γουίλλιαμ Χάλσεϋ
 Τόμας Κίνγκκείτ
 Γκάμπριελ Μπαίη
 Άρθουρ Γκρίσγουολ

Ιαπωνία

Σάιτο Γιοκογιάμα
 Τομογιάκι Γιαμασίτα
 Τοκέϊ Κουρίτα
 Τάνζα Οζάβα
 Νοσιμούρο Σότζι

α) Ναυμαχία / Απόβαση στη Λέϋτε (Leite)**16-26/10/44**

20/10: Απόβαση 175.000 πεζοναυτών με 700 σκάφη.

23/10: Συνεχείς βομβαρδισμοί / τορπιλισμοί Ιαπώνων.

Ιάπωνες: 60.000

	<i>Αερ/φόρα</i>	<i>Θωρηκτά</i>	<i>Καταδρομικά</i>	<i>Αντιπ/λικά</i>	<i>Αεροπλάνα</i>
Ιαπωνία	3	3	1	22	391
ΗΠΑ	2*	—	—	—	—

* («Enterprise»

«Gabriel»)

ΗΠΑ	2.888 Ν	56.263 Τραυμ.
Ιαπωνία	-	383

Μεγάλος αριθμός ιαπωνικών δυνάμεων εξακολουθούσε να παραμένει μετά τον Μάρτιο στη **Λουζόν** (περί τους 170.000) ανώτερος απ' όσο λογάριζαν οι Αμερικανοί.

Φιλιππίνες

Ο πρωθυπουργός **Χιντέκι Τόγιο** και το επιτελείο του παραιτούνται στις 18/7/1944 ζητώντας ταπεινά συγγνώμη για την ανησυχία που προκάλεσαν στην Α.Μ. τον Αυτοκράτορα. Οι άνθρωποι και τα έθνη που αποτελούνται πιστεύουν στην μαγεία των λέξεων.

Ο νέος πρωθυπουργός, ο στρατηγός **Κουνιάκα Κοϊζο**, πρώην γενικός διοικητής της Κορέας, επαναλαμβάνει κατά λέξη τα συνθήματα του προκατόχου του:

«Αγώνας μέχρι εσχάτων ως τη στιγμή που οι εχθροί του θα υποκλιθούν μπροστά στο ακαταμάχητο της Ιαπωνίας».
Αυτές οι μεγαλοστομίες είναι κούφιας. Οι αρχηγοί της Ιαπωνίας είχαν φαντασθεί πως η κατάκτηση της νοτιο-ανατολικής Ασίας και των αναρίθμητων πλουτοπαραγωγικών πηγών της θα επέτρεπε στην χώρα τους να σηκώσει επ' άπειρον το βάρος ενός πολέμου. Το λάθος τους ήταν τεράστιο.

Τρία χρόνια πολέμου έχουν εξαντλήσει την Ιαπωνική δύναμη. Την αυτοκρατορία που έκτισαν δεν μπορούν να την υπερασπιστούν τη στιγμή που η σημαία της κυματίζει σε εδάφη που εκτείνονται από τις Φιλιππίνες ως τη Βιρμανία. Πως θα μπορούσε η Ιαπωνία να είναι πάντα ισχυρή.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

β) Απόβαση στις Φιλιππίνες
Οκτ. 1944 – Φεβρ. 1945

- Ιαπωνικές δυνάμεις 262.000 στρατός. Ισχυρά οχυρώματα.
Βομβαρδισμοί στα Ιαπωνικά πολεμικά.
- 15/12/44: Απόβαση στη ΝΔ ακτή (Louzon).
6^η Αμερικανική στρατιά (68.000).
Απελευθέρωσαν 3.500 εγκλείστους σε στρατόπεδα –
κολαστήρια.
Οι Ιάπωνες αποσύρονται σε ορεινές περιοχές.
- 3/3/45: Κατάληψη της **Μανίλα**.
4/5/45: >> του Μιντανάο.
5/7/45: Πλήρης κατοχή.

Απώλειες ΗΠΑ: 1.010 Ν 5.656 Τραυμ.
Στο τέλος του πολέμου παρεδόθησαν 40.000
Ιάπωνες που είχαν απομείνει.

(*Ιδате σελίδες 176 & 178*)

8/5/45: Συνθηκολόγηση της Γερμανίας (*Ιδате σελίδα 163*)

Κατά τη συνθηκολόγηση της Γερμανίας η Ιαπωνία
είχε στην κατοχή της τις κάτωθι χώρες:

Κορέα
Μαντζουρία
Βόρεια Κίνα
Γαλλική Ινδοκίνα
Μαλαισία
Ταϊλάνδη

Η κατάρρευση της Ιαπωνίας

Η αυτοκρατορία της Ιαπωνίας βασικά ήταν μια θαλάσσια αυτοκρατορία, η οποία για τον ανεφοδιασμό της εξηρτάτο σε μεγάλο βαθμό από την θάλασσα Μεγάλης κλίμακας εισαγωγές σε όλα ανεξαιρέτως τα αγαθά.

Η συμβολή της υποβρυχιακής δύναμης των ΗΠΑ ήταν απεριόριστη και συνέβαλε πάρα πολύ στο να θέσει τέρμα στις προσπάθειες των Ιαπώνων να στέλνουν ενισχύσεις και εφόδια στις αποκομμένες φρουρές τους, σε απομακρυσμένα σημεία.

Οκτώ εκατομμύρια τόνων του Ιαπωνικού ναυτικού που χάθηκαν σ' όλο το διάστημα του πολέμου τα 60% βυθίστηκαν από τα αμερικανικά υποβρύχια. Το γεγονός αυτό υπήρξε ο πιο σπουδαίος παράγων της τελειωτικής κατάρρευσης της Ιαπωνίας – αποφασιστικός για τον τρόπο με τον οποίο εκμεταλλεύτηκε την οικονομική αδυναμία της Ιαπωνίας και την εξάρτησή της από τους υπερπόντιους ανεφοδιασμούς.

Τσώρτσιλλ: Θα ήταν λάθος να υποτεθεί ότι η μοίρα της Ιαπωνίας κρίθηκε από την ατομική βόμβα. Η ήττα της ήταν βέβαιη πρώτου καν πέσει η πρώτη ατομική βόμβα. Επιβλήθηκε από την καταπληκτική υπεροπλία των αντιπάλων.

Λίντεν Χαρτ
(Ιστορικός)

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

Απόβαση στη νήσο Ίβο Τζίμα (*Iwo Jima*)

19/2/45-26/3/45

Στρατηγοί:

ΗΠΑ

Χάρρυ Σμιντ

Χόλλαντ Σμιθ

Ιαπωνία

Τανταμίτσι Κουριμπαγιάσι

Ναύαρχος:

Ράϋμοντ Σπρούανς

100.000 πεζοναύτες

Ιάπωνες καμικάζι προξενούν σοβαρές ζημιές στον αμερικανικό στόλο.

Καταλαμβάνεται το πρώτο «*Ιαπωνικό*» έδαφος.

Απώλειες:

6.891 Ν - 23.703 Ν

20.000 τρ

Αεροπλανοφόρο «*Saratoga*»

5/4/45: Παραίτεται ο Πρωθυπουργός **Κουνιάκι Κόϊσο**.
Αναλαμβάνει ο **Καντάρο Σουζούκι**.

1/5-1/7/45: **Μπόρνεο** (*Borneo*) – *Ολλανδικές Ινδίες*

Ανακατάληψη από τους συμμάχους.

Αυστραλός στρατηγός: Λέσλυ **Μόρεσχεντ** (1^ο σώμα)

7^{ος} Αμερικανικός στόλος.

9^η Αυστραλιανή μεραρχία.

Αμφίβιες επιχειρήσεις.

Παρατεταμένοι βομβαρδισμοί.

το κέντρο πετρελαιοπαραγωγής στην

νοτιοανατολική ακτή χτυπήθηκε και καταλήφθηκε

ύστερα από σχετικά σκληρή αντίσταση.

Απόβαση στην νήσο Οκινάουα

Την 1/4/45 ο ναύαρχος Ρίχαρντ **Τέρνερ** αποβιβάζει δύο μεραρχίες πεζοναυτών και μία μεραρχία στρατού στην Οκινάουα. Η ζώνη αποβάσεως είναι το κέντρο του νησιού, από την μια και από την άλλη πλευρά ενός μικρού ποταμού.

Αντίσταση καμία...Θα έλεγε κανείς ότι δεν υπάρχουν εχθρικές δυνάμεις στο νησί... Ο διοικητής του νησιού στρατηγός Μισούρο **Ουσιτζίμα** με δυνάμεις 100.000 στρατού ευρίσκετο στο Νότο.

Η Ιαπωνία εξαπολύει αεροπορική επίθεση:

60 σκάφη των ΗΠΑ βυθίζονται (2 θωρηκτά).

Τις επόμενες ημέρες οι επιθέσεις συνεχίζονται.

30 σκάφη των ΗΠΑ βυθίζονται.

350 >> υφίστανται ζημιές

1900 καμικάζι θυσιάζονται

Αμερικανικός λαός: Πόσο άραγε θα στοιχίσει η εισβολή στην Ιαπωνία μέχρι την τελική ήττα της;

Η αμερικανική λογοκρισία αναγκάζεται να άρει τη σιγή, που είχε επιβάλλει σχετικά με τα καμικάζι. Τα αεροπλάνα αυτά προκαλούν βαθειά εντύπωση και ενισχύουν την πεποίθηση, πως η Ιαπωνία δεν θα ηττηθεί παρά μόνο με την εξόντωση των Ιαπώνων!

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

Απόβαση στη νήσο Οκινάβα (Okinawa)

1/4-22/6/45

Στρατηγοί

ΗΠΑ

Ρίχαρντ Τάρνερ

Σάϊμον Μπάκνερ

Ρέϋμοντ Σπρούανς

(100.000 πεζοναύτες – 1450 σκάφη)

Ιαπωνία

Μισούρο Ουσιζίμα

Ισάμου Τσο

Απώλειες:

6.990 Ν

30.650 Τρ

98.650 Ν

7.800 Τρ.

Οι πιο βαρειές απώλειες σ' όλη την περίοδο του πολέμου στον Ειρηνικό. (Ιδате σελίδα 182)

Βιρμανία Δεκ '44 – Μάιος '45

Στρατηγοί:

Βρεταννία: Γουίλιαμ Σλιμ
Φίλιπ Κρίστισον
Γιόζεφ Στίλγουελ

ΗΠΑ: Φρανκ Μέρριλ

Ιαπωνία: Ρένια Μιταγκούσι
Καβάμπτε Μασακάζου
Μ. Χόντα

3/5/45: Κατάληψη Ραγκούν

Επιχειρήσεις καμικάζι 82 ημερών. Οι σύμμαχοι ενισχύονται από Βιρμανούς που ανήκουν στο "Στρατό Ανεξαρτησίας της χώρας".

Απώλειες:

Ιάπωνες: 108.000 Ν

Η.Π.Α.

Βομβαρδισμοί στην Ιαπωνία:

Ναγκόγια 14/5/45

Τόκιο 16/5/45

Γιοκοχάμα 18/5/45

Οζάκα 1/6/45

Κόμπε 3/6/45

} Πτέραρχος Curtis Le May
Τεράστιες καταστροφές. (2 εκατ. οικίες)
Περισσότερο από μισό εκατομμύριο θύματα.

Ατομική Βόμβα

Η Διάσκεψη του Πότσταμ είχε τελειώσει μελαγχολικά με την διαπίστωση ότι μια ιστορική διαφωνία είχε αρχίσει να υπάρχει μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Σοβιετικής Ένωσης.

Ο Πρόεδρος **Τρούμαν**, παρά τις αντιθέσεις ορισμένων επιστημονικών κύκλων της στρατιωτικής ηγεσίας, αποφασίζει να χρησιμοποιήσει την ατομική βόμβα για να επιταχύνει την κατάρρευση της **Ιαπωνίας**. Στις 6/8/45 ρίπτεται η πρώτη βόμβα πάνω στη **Χιροσίμα**, προκαλώντας τον θάνατο περισσότερων από 70.000 ατόμων (χωρίς να υπολογίσουμε αυτούς που πέθαναν αργότερα από τη ραδιενέργεια).

Τρεις μέρες αργότερα, είναι η σειρά του **Ναγκασάκι**. Ο Τρούμαν επιθυμούσε να εκβιάσει τους Ιάπωνες να σταματήσουν το γρηγορότερο τις εχθροπραξίες αλλά και να υποχρεώσει τη **Σοβιετική Ένωση** να λάβει σοβαρά υπ' όψη της την τεχνολογική ανωτερότητα της χώρας του.

Στα Απομνημονεύματά του ο Τρούμαν θα δώσει πανηγυρικό τόνο στις αντιδράσεις του. Στην πραγματικότητα πετά από χαρά, *«Παιδιά τους ρίξαμε μια βόμβα που ισοδυναμεί με 20.000 τόνους νιτρογλυκερίνης!»* Πάντως η παράδοση της Ιαπωνίας ήταν εκ των προτέρων σίγουρη και δεν υπήρχε ανάγκη να χρησιμοποιηθεί αυτό το όπλο – κάτω από τη μαύρη σκιά του οποίου ζει έκτοτε ολόκληρος ο κόσμος.

P. Καρτιέ

(Γάλλος Ιστορικός)

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

ΡΩΣΙΑ

- 2/8/45: Κήρυξη πολέμου σε Ιαπωνία (!)**
Το ψευδοκράτος **Mangu-State** είχε σχηματισθεί μετά τον Ρωσοϊαπωνικό πόλεμο του 1932
Ρώσος Στρατηγός: Αλεξάντρ **Βασιλέφσκυ**.
- 9/8/45:** Εισβολή στην Μαντζουρία.
Οι Ιάπωνες υπό τον στρατηγό Οτόζο Γιαμάντα υποχωρούν

Καταλήψεις Ρώσων:

- Νταρέϊν
Πορτ Αρθούρ
Κορέα (μέχρι 38°)
- 19/8/45:** Χάρμπιν, Μούκδεν, Κουρίλες νήσοι.
- 21/8/45:** Παράδοση των Ιαπώνων.

Απώλειες:

<u>Ιάπωνες</u>	<u>Ρώσο</u>
80.000	12.031 Ν
20.000 Τρ	
594.000 Αιχμ	
- 23/8/45:** Ο **Στάλιν** αναγγέλλει το «νικηφόρο τέλος» του Πολέμου!

ΗΠΑ

Ατομική Βόμβα

- Χιροσίμα: 6/8/45 («*Little Boy*») 140.000 Ν
- Ναγκασάκι: 9/8/45 («*Fat Man*») 113.000 Ν

(*Ίδαιτε σελίδα 184*)

Απώλειες

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος διεξήχθη μέχρις εσχάτων, χωρίς καμία σοβαρή σκέψη για συμβιβασμό. Οι επιδράσεις του, εκτός των πεδίων των μαχών, επηρέασαν τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, την οικονομία αλλά και το κοινωνικό πρόσωπο των εμπλεκομένων χωρών. Ήταν ένας αγώνας επιβίωσης για τις περισσότερες χώρες. Το τίμημα της ήττας για το Γερμανικό καθεστώς ήταν υποδούλωση ή θάνατος.

Ανυπολόγιστες κυριολεκτικά είναι οι απώλειες του πολέμου. Είναι αδύνατες ακόμα και οι κατά προσέγγιση εκτιμήσεις εφόσον ο πόλεμος (σε αντίθεση με τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο) εξόντωνε αδιάκριτα τον μάχιμο και άμαχο πληθυσμό ενώ το χειρότερο φονικό έγινε σε περιοχές ή σε χρόνο όπου κανείς δεν ήταν σε θέση ή δεν τον ενδιέφερε να μετρήσει και να καταγράψει τις απώλειες.

Οι εκτιμήσεις για τους θανάτους που προκάλεσε ο πόλεμος κυμαίνονται μεταξύ του **τριπλάσιου** και του **πενταπλάσιου** των εκτιμήσεων για τον αριθμό των νεκρών του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

ΙΑΠΩΝΙΑ (1943-1945)

15/8/45: Ραδιοφωνικό διάγγελμα του Αυτοκράτορα **Χιροχίτο**.
«Ελάβαμε την απόφαση να ανεχθούμε τα
αφόρητα και να υποφέρουμε τα αβάσταχτα».
Παράδοση της Ιαπωνίας.

2/9/45: Συνθηκολόγηση της Ιαπωνίας

(Επί του θωρηκτού «**Μισσούρι**» στον
κόλπο του Τόκυο)

Υπέγραψαν:

Τόμας Μπλάμεϋ	Αυστραλία
Σ. Χ. Χέλφριχ	Ολλανδία
Ζακ Λεκλέρ	Γαλλία
Κούζιμα Ντερεβουάνκο	ΕΣΣΔ
Μπρους Φραϊήζερ	Μ. Βρετανία
Τσέστερ Νίμιτς	ΗΠΑ

Κατά τη συνθηκολόγηση Ιαπωνικός στρατός υπήρχε:

650.000	Μαντζουρία
225.000	Κορέα
325.000	Βόρεια Κίνα
700.000	Εθνικιστική Κίνα

(*Ίδαιτε σελίδα 180*)

Η Ιαπωνία τίθεται υπό καθεστώς αμερικανικής κατοχής
(1945-1952) με ανώτερο διοικητή τον στρατηγό **Μακ Άρθουρ**.

Εξόντωση των Εβραίων

Η θεωρία της φυλετικής ανωτερότητας έχει βρει γόνιμο έδαφος για την ολοκληρωτική εξόντωση των Εβραίων που προσδιορίζονται ως εστία μόλυνσεως.

Η φρίκη των στρατοπέδων συγκεντρώσεως υπερβαίνει κατά πολύ κάθε άλλη. Πολλές εκθέσεις είχαν φθάσει στη διάρκεια του πολέμου στις συμμαχικές ή ουδέτερες κυβερνήσεις και στο Βατικανό για τις «εν ψυχρώ» ναζιστικές ωμότητες για τα χειρουργικά πειράματα σε ζωντανούς ανθρώπους.

Ο προγραμματισμός της εξόντωσης των Εβραίων δρομολογείται στη συνδιάσκεψη του **Βανζέε** (στα περίχωρα του Βερολίνου) που συνένωσε την ηγεσία των SS και της αστυνομίας με τους υπουργούς του Ναζιστικού κόμματος (**20/1/1942**). Σχεδιάζεται η εξόντωση εκατομμυρίων Εβραίων στους θαλάμους αερίων και στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Ανέλαβαν τα καθήκοντα:

-Χάινριχ Χίμλερ
-Ράϊχαρντ Χάϊντριχ
-Άντολφ Άϊχμαν

Καθορίζουν τις εκτοπίσεις και τις μαζικές συλλήψεις (Σλοβακία, Παρίσι, Άμστερνταμ, Βαρσοβία, Θεσσαλονίκη κ.α.) καθώς και τις μαζικές εκκαθαρίσεις.

The Allied counteroffensive, 16 September 1944–22 August 1945

1. December 1944, British-Indian forces begin invasion of Burma.
2. 20 October 1944, Americans land on Leyte.
3. 24 November 1944, US B-29s begin attacking Japan from Marianas.
4. 9 January 1945, Americans land on Luzon.
5. 19 February 1945, Americans land on Iwo Jima.
6. September 1944–February 1945, Japanese advance in southern China; January–August 1945, Chinese counteroffensive.
7. 1 April 1945, Americans land on Okinawa.
8. 1 May, 10 June, 1 July 1945, Australians land at Tarakan, Brunei Bay, and Balikpapan.
9. 7–9 August 1945, atomic bombs dropped on Hiroshima and Nagasaki.
10. 9–22 August 1945, Soviet forces invade Manchuria and northern Korea.

Japanese controlled area, 16 September 1944
 Occupied by Allied forces, 16 September 1944–22 August 1945
 Occupied by Japanese forces, September 1944–February 1945; then reoccupied by Chinese forces, January–August 1945

ΕΞΟΝΤΩΣΗ ΕΒΡΑΙΩΝ

Γερμανία	228.000
Αυστρία	60.000
Γαλλία	140.000
Βέλγιο	70.000
Τσεχοσλοβακία	295.000
Πολωνία	3.130.000
Σοβιετική Ένωση	1.020.000
Ολλανδία	120.000
Ουγγαρία	380.000
Ρουμανία	55.000
Ελλάδα	60.000
	<hr/>
	5.558.000

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ

Μπούχενβαλντ – Μπέργκεν Μπέλσεν
Νταχάου – Λιούμπλιν
Μαουτχάουζεν – Τρεμπλίνκα
Άουσβιτς – Ερλαϊ Νορτχάουζεν
Ουμπερούζελ
Μπέλτσερ – Σόμπιμππορ
Μάϊντακεν
Ράβενσμπρουκ

ΔΙΚΕΣ

ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗ 20/11/45 – 1/10/46

Χέρμαν Γκαίριγκ (<i>αυτοκτόνησε</i>)	Αρχηγός Λουφτβάφφε	Ε Ι Σ θ ά ν α τ ο ν
Χοακίμ Φον Ρίμπεντροπ	Υπουργός Εξωτερικών	
Ε. Καλτενμπρύνερ	Στρατηγός SS	
Άλφρεντ Ρόζεμπεργκ	Θεωρητικός Ναζισμού	
Όττο Φρανκ	Κυβερνήτης Πολωνίας	
Γ. Στράϊχερ	Εκδότης «Ντερ Στύρμερ»	
Β. Φρικ	Κυβερνήτης Βοημίας	
Φριτς Ζάουκελ	Στρατηγός SS	
Α. Ζάις – Ίνκαρτ	Καγκελάριος Αυστρίας	
Βίλχελμ Κάιτελ	Στρατηγός	
Άλφρεντ Γιοντλ	>>	
Μάρτιν Μπόρμαν	>> SS (ερήμην)	

ΤΟΚΙΟ 3/5/46 – 21/11/46

Τομογιούρι Γιαμασίτα	Στρατηγός
Σινγκέρου Χόντο (<i>αυτοκτόνησε</i>)	>>
Χόμα Μασαχάρου	
Κονόγιε Φουμιμάρο (<i>αυτοκτόνησε</i>)	Πρωθυπουργός
Χιντέκου Τόγιο	>>

ΔΙΚΕΣ (συνέχεια)

ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗ 20/11/45 – 1/10/46

Κάρλ Νταίνιτς	Ναύαρχος	10 έτη
Έριχ Ράιντερ	>>	Ισόβια
Μπάλντουρ Φόν Σίρακ	Νεολαία SS	20 έτη
Φράνκ Φόν Πάπεν	Πρεσβευτής	Αθώος
Άλμπερτ Σπέερ	Υπ. Βιομηχανίας	20 έτη
Κ. Φόν Νώυρατ	Βοημία	15 έτη
Χάνς Φρίτσε	Ραδιοφωνία	Αθώος
Γιάλμαρ Σάχτ	Τραπεζίτης	>>
Βάλτερ Φρούνκ	>>	>>
Ρούντολφ Έσς	Στρατηγός	Ισόβια

Τι είπαν πριν τον απαγχονισμό:

Ρίμπεντροπ:

«Η τελευταία μου επιθυμία είναι μια κατανόησης μεταξύ Δύσεως και Ανατολής».

Κάιτελ:

«Ακολουθώ τα παιδιά μου. Πάνω από 2.000.000 Γερμανούς στρατιώτες που πέθαναν».

Φρίκ:

«Ζήτω η αιώνια Γερμανία».

Στράιχερ:

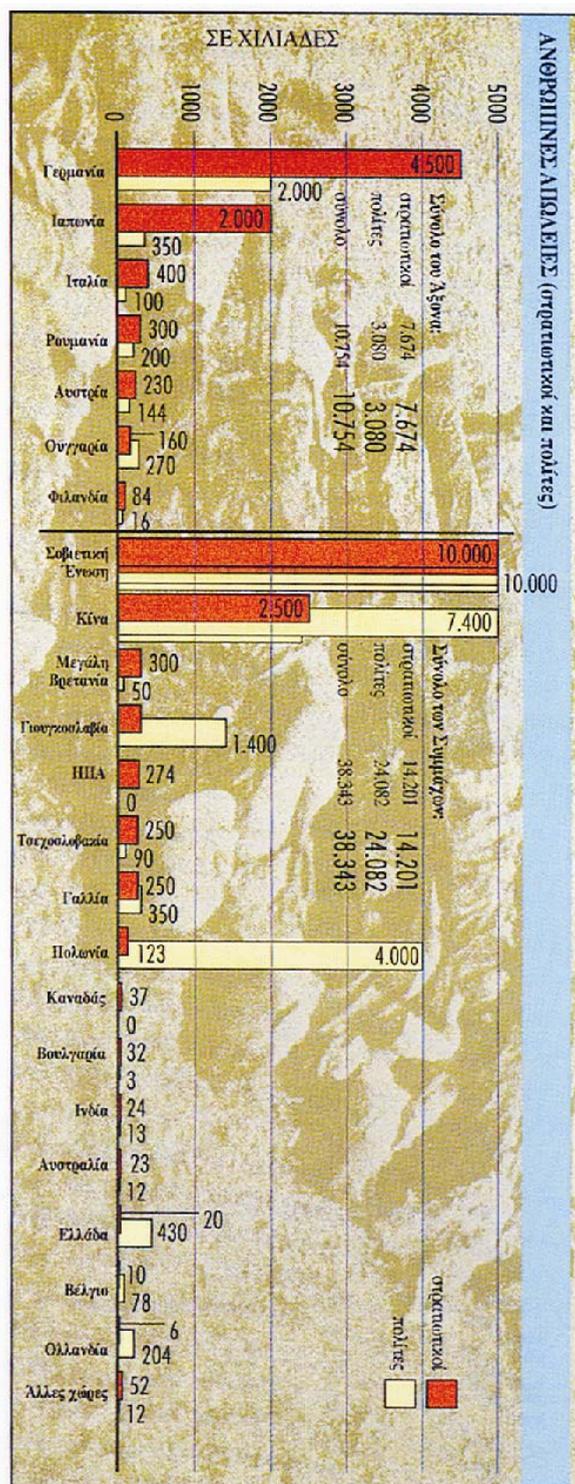
«Χάϊλ Χίτλερ».
Μια μέρα οι κομμουνιστές θα σας κρεμάσουν όλους».

Ζάουκελ:

«Πεθαίνω αθώος».

Ζαΐχς – Ίνκβαρτ:

«Ελπίζω αυτή η εκτέλεση να είναι η τελευταία πράξη της τραγωδίας».

Συμπέρασμα

Το βασικό κώλυμα των συμμάχων για την επίσπεση της νίκης, μια και γύρισε η παλίρροια, ήταν το φράγμα που οι ίδιοι σήκωσαν μπροστά τους – δηλαδή η άφρων και μυωπική αξίωση των ηγητόρων τους να ζητούν την «άνευ όρων» παράδοση

Αν οι ηγήτορες των συμμάχων ήταν αρκετά σώφρονες ώστε να δώσουν εγγυήσεις σχετικά με τους όρους ειρηνεύσεως, η λαβή του Χίτλερ πάνω στο γερμανικό λαό θα είχε χαλαρώσει πολύ πριν το 1945. Τρία χρόνια ενωρίτερα απεσταλμένοι του αντιναζιστικού κινήματος, το οποίο είχε αρχίσει να αποκτά οπαδούς σε ευρεία κλίμακα, έκαναν γνωστό στους ηγήτορες των συμμάχων τα σχέδιά τους, για ν' ανατρέψουν τον Χίτλερ.

Επίσης τους ε γνώρισαν τα ονόματα των επικεφαλής στρατιωτικών που ήταν διατεθειμένοι να λάβουν μέρος σ' αυτήν την ανταρσία, υπό τον όρο να δοθούν εγγυήσεις σχετικές με τους όρους ειρήνης των συμμάχων. Καμία εγγύηση δεν τους παρασχέθηκε. Η «άνευ όρων παράδοση» ήταν ένα φράγμα.

Έτσι, «ο περιττός πόλεμος» παρατάθηκε ακόμα περισσότερο, χωρίς κανένα λόγο, και εκατομμύρια περισσότερες ψυχές θυσιάστηκαν χωρίς καμιά ανάγκη, ενώ η τελική νίκη το μόνο που έφερε ήταν μια νέα απειλή και ένα μαύρο σύννεφο γεμάτο από τη φοβέρα ενός νέου πολέμου. Η χωρίς λόγο παράταση με μοναδικό σκοπό την επιδίωξη της «άνευ όρων παραδόσεως» ωφέλησε μόνον τον Στάλιν, διότι του άνοιξε το δρόμο της κομμουνιστικής κυριαρχίας στην Κεντρική Ευρώπη.

Λίντελ Χαρτ
(Ιστορικός)

---

*Time present and time past
Are both perhaps present in time future,
And time future contained in time past.
If all time is eternally present
All time is unredeemable
What might have been is an abstraction
Remaining a perpetual possibility
Only in a world of speculation.*

Tomas S. Eliot
(Nobel 1948)

*Το τώρα και πριν
Και τα δύο μπορεί να είναι μέσα στο μετά,
Και το μετά μέσα στο τώρα.
Αν όλος ο χρόνος βρίσκεται πάντα εδώ
Όλος ο χρόνος δεν εξαγοράζεται
Το ενδεχόμενο είναι κάτι αφηρημένο
Παραμένοντας μία πιθανότητα διαρκής
Μόνο σ' έναν κόσμο υποθέσεων.*

Απόδοση: **Αλέξης Σταμάτης**

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

B.E.F.	British Expeditionary Army
Αγν.	Αγνοούμενοι
Αερ.	Αεροπλάνα
Αιχμ.	Αιχμάλωτοι
Αντ.	Αντιτορπιλικά
Γ.Ε.	Γενικόν Επιτελείον
Ε.Α.Μ.	Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο
Ε.Δ.Ε.Σ.	Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος
Ε.Λ.Α.Σ.	Εθνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός
Θ	Θωρηκτό
Κ	Καταδρομικό
Κ.Κ.Ε.	Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας
Μερ.	Μεραρχία
Μηχ.	Μηχανοκίνητη
Ν	Νεκροί
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Π.Ε.Ε.Α.	Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης
Πυρ.	Πυροβολαρχία
Τεθ.	Τεθωρακισμένα
Τρ.	Τραυματίες
Υπ.	Υποβρύχιο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παγκόσμια Ιστορία – Ελευθερουδάκης
(4 τόμοι)

Παγκόσμια Ιστορία – Εκδοτική Αθηνών
(2 τόμοι)

Επισκόπηση της νεοελληνικής Ιστορίας –
Νίκος Σβορώνος

Stalin – D. Volkogonov

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος – Ραιημόν Καρτιέ
(2 τόμοι)

Η Άνοδος και Πτώσις του Γ΄ Ράιχ – W. Shirer
(3 τόμοι)

Η Εποχή των Άκρων – E. J. Hobsbawn

Η Ιστορία της Γαλλίας – Αντρέ Μωρουά

Η Ιστορία της Αγγλίας – Αντρέ Μωρουά

History of America – Alan Brinkley

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος – Γουϊνστον Τσώρτσιλλ

Internet – Second World War

Hitler's War – David Irving

The Second World War – Max Hastings

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος – Lintel Hart

Περιοδικό «*Ιστορία*» (1-400 τεύχη)

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

A

Αγγλία (μάχη της)	47
Αθήνα	59,126,127
Αίγυπτος	.87,78,76,73
Αϊζενχάουρ Ντουάϊτ	29,64,87,132,133, 133,145151
Αιθιοπία	69,12,13
Αίτια του πολέμου	9,10,69
Άιχμαν Άντολφ	188
Αλβανία	15,40,128,129
Αλγέρι (απόβασις)	83
Αλεξάντερ Χάρολντ	25,77,85,105,117,119,121
Αντάρτικο	62,63,67
Άντζιο (απόβασις)	121
Ανώγεια	58
Απώλειες	186,197
Αργυρόκαστρο	57
Αρδέννες (μάχη)	143,142
Άρνεμ	137
Ατομική βόμβα	184,185
Άπλυ Κλήμεντ	25,152,153,163
Αυστραλία	103,166,168
Αυστρία	13,15,23
Αφρικανικό μέτωπο	70
Αφρική	69,71,73,75

B

Βάις Μαξ	53,91,127
Βαλκάνια	53-67,127-131
Βάρκιζα (συμφωνία)	126,127
Βαρσοβία	30,154,155
Βασιλιέφσκι Αλ.	27,89,99,185
Βατούνιν Νικολάϊ	27,99
Βέλγιο	38,39,137

Βενκ Βάλτερ	19,161
Βερολίνο	148,161
Βέστεφαλντ Ζίγκφριντ	143
Βίγκελναν	159
Βίκτωρ Εμμανουήλ (Ιταλία)	21,55,64,123
Βιλελμίνη (Ολλανδία)	39
Βιρμανία	105,108,183
Βισσού (κυβέρνηση)	43,79
Βιστούλας	159
Βίτιγκχοφ Χάϊνριχ	19,119,125
Βίτσελμπεν Τζομπ	35,139
Βλασώφ Αντρέϊ	95
Βομβαρδισμοί	140,141
Βοροσίλωφ Κλήμεντ	27,89,93
Βουλγαρία	23,53,131,155,157
Βραζιλία	23

Γ

Γαλλία	41-45,137
Γερμανία	13,19,160,163,179
Γεώργιος Β' (Ελλάς)	55
Γεώργιος Στ' (Αγγλία)	25
Γιάλτα (συμφωνία)	158,159
Γιαμαμότο Ισιγκόρου	19,102
Γιαμάντα Οτόζο	185
Γιαμασίτα Τομόζι	19,105
Γιερεμένκο Αντρέϊ	121
Γιοκογιάμα Σάιτο	177
Γιόλντ Αλφρεντ	19,149,192
Γκαίρινγκ Χέρμαν	19,35,45,47,60,162,192
Γλαριμπόλντι Ίταλο	121
Γκέμπελς Γ.Πάουλους	19,146
Γκόρμλεϋ Ρόμπερτ	29,169
Γκιοργκίεφ Κίμων	131
Γκουανίτσου Μικόβα	167
Γκουάμ (απόβασις)	175

Γκουανταλκανάλ	167
Γκουντέριαν Χανς	19,35,91,95,99
Γκουτζόλι Αλφρέντο	117
Γκρατσιάνι Ροντόλφο	19,73,75,125
Γκρίσγουολ Άρθουρ	177
Γουαϊνράϊτ Τζόναθαν	109
Γουέϊβελ Άρτσιμπαλντ	171
Γραμμή Γουστάβου	121

Δ

Δανία	35
Διέππη (απόβασις)	51
Δίκες	192,193
Δουνκέρκη	43
Δρέσδη	140
Δυναμό (επιχείρηση)	43
Δωδεκάνησα	65

Ε

Ε.Σ.Σ.Δ.	26-27,88-99,154-163,185
Εβραίοι	188,191
Ελ Αλαμείν (μάχη)	77
Ελεύθεροι Γάλλοι	50
Ελλάς	15,52,55-63,66,67, 126,127,156,157
Ες Ρούντολφ	47,193
Ευρετήριο	199-208
Ευρώπη	31-51,133-153

Ζ

Ζανσούλ Μαρσέλ	71
Ζαχάρωφ Μ.Β.	93
Ζήγκφριντ (γραμμή)	141
Ζιρώ Ανρί	83,84,87
Ζούκωφ Γκεόργκι	27,89,95,97,148,

159,161,163

Η

Ήντεν Άντονου 25,51,157
ΗΠΑ 28,29

Θ

Θαλάσσιος πόλεμος 48-49
Θαλάσσιος Λέων (επιχείρηση) 47

Ι

Ιάβα 113
Ιαπωνία 13,21,170,174,180,187
Ιβο Τζίμα (απόβασις) 181
Ινδία 107
Ινδοκίνα 103
Ινδονησία 113
Ινούγιε Τογιόντα 21,11
Ινφάντε Αντόλφο 11
Ισίκι Κιγιονάου 65
Ισπανία 13
Ιταλία 21,53,55,57,64,72,
74,119,124,125
Ιταλικός φασισμός 54

Κ

Καζαμπλάνκα (διάσκεψη) 83,84,87
Καζέρτα (συμφωνία) 123,124,127
Κάιρο (διάσκεψη) 78,87
Κάιτελ Βάλτερ 19,45,136,163,192,193
Καλαβρία (ναυμαχία) 71
Καμικάζι 172
Καν (ανακατάληψη) 135
Κεμπέκ (διάσκεψη) 51
Κάννιχγκαμ Άντριου 25,63,71,117

Κάρολος Β΄(Ρουμανία)	53
Κέσσερλινγκ Αλφρεντ	19,119,121,145
Κεϋλάνη	109
Κίνα	13,171
Κινγκ Ερνστ	29
Κίνκαιητ Τόμας	,29,165,177
Κίχλερ Γκεόργκ	93
Κλάϊστ Εβαλντ	19,59,90,91,93,98
Κλαρκ Μαρκ	25,83,117,121,125
Κλούγκε Γκίντερ	19,35,91,95,99, 133,135,139
Κόνιεφ Ιβάν	93,99,148,159,161
Κοϊζο Κουνιάκι	21,175,178
Κόνινγκ Πιέρ	137
Κοράλλιοι Νήσοι(ναυμαχία)	111
Κορυτσά	57
Κουριμπαγιάσι Τανταμίσι	181
Κουρίτα Τακέο	115
Κουρσκ (μάχη)	98,99
Κρήτη	40,60,61
Κρίστισον Φίλιπ	183
Κροατία	23,53
Κρύγκερ Βάλτερ	143

Λ

Λαβάλ Πιέρ	79
Λέεμπ Βίλχελμ	19,35,89,93
Λεκλέρκ Ζαν	137
Λεμπρέν Αλμπέρ	41
Λένινγκραντ (πολιορκία)	89,93
Λεοπόλδος Γ΄ (Βέλγιο)	38,39
Λέϋτε (ναυμαχία)	177
Λίβανος (συμφωνία)	127
Λιβύη	73
Λιστ Βάλτερ	19,35,59
Λιώκης Γερασιμος	58

Λογοθετόπουλος Κ.	63
Λουζόν (ναυμαχία)	109,179

M

Μαδαγασκάρη	113
Μαζινό (γραμμή)	34
Μακ Άρθρουρ Ντάγκλας	29,109,169,176,177,187
Μακένζυ Κινγκ	51
Μακ Κρίρι	119
Μάλεμε (αεροδρόμιο)	61
Μαλινόφσκυ Ροντιόν	27,99,129
Μάνσταϊν Ερικ	19,31,93,97,99
Μαντζουρία	171
Μάο Τσε Τουνγκ	171
Μαουνμπάπτεν Λ.	51,108,165
Μαριάνες (νήσοι)	173,175
Μαρίτα (Επιχείρηση)	59
Μαρουγιάμα Μασάο	167
Μαρς Ελ Κεμπέρ	71
Μάρσαλ Τζωρτζ	29,104,133
Μασακάζου Καβάμπτε	183
Ματαγκούσι Ρενία	183
Ματαπάν (ναυμαχία)	63
Μεγάλη Βρετανία	25
Μικόβα Γκουνίτσι	167
Μέριλ Φρανκ	183
Μένζις Ρόμπερτ	103
Μέσσε Τζιοβάνι	21,85,86,87
Μεταξάς Ιωάννης	55
Μίντγουεη (ναυμαχία)	110,111
Μίτσερ Μαρκ	173
Μιτσούο Φουτσίντα	21,101
Μιχαήλ Α' (Ρουμανία)	53,129
Μολότωφ Β.	11,17,27,33,96,157
Μολότωφ-Ρίμπεντροπ (Σύμφωνο)	96,17
Μόναχο (συνθήκη)	14,15

Μοντγκόμερι Μπέρναρντ	25,77,85,117,133, 145,151
Μόντε Κασσίνο	121
Μοντέλ Βάλτερ	19,99,133,137,139, 141,143,145,147
Μόρεσχεντ Λέσλι	181
Μόσχα	91,96,97,157,156
Μούρμανσκ (νηοπομπές)	49
Μουσσολίνι Μπενίτο	15,21,52,55,66,117, 118-120,124,125
Μουντιόνι Σεμιόν	91
Μπαντόλιο Πιέντρο	21,69,117,118,119,123
Μπαρμπαρόσα (σχέδιο)	39,90,91
Μπεκ Λούντβιχ	139
Μπλίτς Κρικ	36
Μπορ Ταντέους	155
Μπόρις (Βουλγαρία)	129,53
Μπόρμαν Μάρτιν	192
Μπόρνεο	113,181
Μποκ Φεντόρ	19,31,35,91
Μπους Έρικ	91
Μπράντλεϋ Ομάρ	29,133,135,145,147
Μπράουχιτς Βάλτερ	19,45,89,96

N

Ναγκασάκι	184,185
Ναγκούμο Τσουΐσι	21, 101, 109, 110,111,112
Νασιμούρο Σότζι	177
Νασιχαρου Ισάκα	103
Νέα Γουινέα	114,115,169
Νίμιτς Τσέστερ	29, 111, 165,187
Νορβηγία	37
Νορμανδία (απόβασις)	132,133,135
Νταίνιτς Καρλ	19, 48, 49,193
Ντακάρ	71
Νταλανπέ Έντουαρντ	15, 41

Νταρλάν Φρανσουά	79, 80, 81
Ντε Γκωλ Σαρλ	44,50,71,82,83,87,137
Ντε Λατρ Ζαν	143,169,139
Ντέμσεϋ Μάιλς	25, 141
Ντιλλ Τζων	133
Ντίντριχ Ζεπ	19,159
Νυρεμβέργη (δίκη)	191,192

Ο

Ο.Η.Ε.	156,164
Οζάβα Τάνζα	177,173
Οκινάβα (απόβασις)	182,183
Ολλανδία	137,39
Οντεμάγιερ Άλμπερτ	171
Οράν (απόβασις)	83
Ουγγαρία	17,23,157,159
Ουδέτεροι	11
Ουΐλσον Χένρυ	25, 59, 60, 123
Ουκρανία	91
Ουμπέρτο (Ιταλία)	123

Π

Παβλώφ Δ.Γ.	91
Πάουλους Φρίντριχ	19, 96,97
Παπάγος Αλέξανδρος	55
Παπανδρέου Γεώργιος	65, 122, 127
Παρίσι	43,137
Πάρσιβαλ Αρθουρ	105
Πάπτον Τζωρτζ	29, 83, 85, 117, 133, 141,143, 144, 145
Περλ Χάρμπορ	101,102,103
Πέτρος (Σερβία)	53
Πετταίν Α.Φιλλίπ	41, 42, 43, 50, 79
Πλατ Γουίλιαμ	69
Πολωνία	30,31,155
Που Γι	171

Ποπώφ Μ.	99
Πότσδαμ (διάσκεψις)	152,153,163
Προβηγκία (απόβασις)	139
Προπαγάνδα	146
Πύραυλοι (V1,V2)	138,139

P

Ράϊντερ Έριχ	19,49,193
Ραϊχενάου Βάλτερ	35
Ρακοςόφσκι Κωνσταντ	27, 93, 99, 155, 159, 161
Ράλλης Ιωάννης	63
Ράμσεϋ Μπέρτραντ	25, 43, 133
Ράστενμπουργκ	136,139
Ρεμς (συνθηκολόγησις)	149
Ρήνος	145
Ρικκάρντι Αρτούρο	21,71
Ρίμπεντροπ Χοακίμ	11, 16, 17, 19, 30, 33, 45, 144,192,193
Ρόερ	143
Ρόζεμπεργκ Άλφρεντ	191,192
Ρόμμελ Έρβιν	19, 75, 76,77, 85,133,139
Ρουμανία	23,53,129,155,157
Ρούντστεντ Γκερτ	19, 31, 35, 47, 51, 91,93,94 133, 135, 143, 145
Ρουρ (Rohr)	143
Ρούσβελτ Φράνκλιν	28, 29, 51, 78, 84, 87, 99, 101, 102, 145, 146, 158,160
Ρώμη	119,123

Σ

Σάαρ (Saar)	141
Σαϊπάν (απόβασις)	173,175
Σαίρνερ Φέρντιναν	147
Σαϊτό Γιασιτσούρο	21,175
Σαλέρνο (απόβασις)	119

Σερβία	53,63,112,130, 131,155,157
Σιγκαπούρη	112,107,105
Σικελία (απόβασις)	117
Σιρφέτ Ε.Μ.	113
Σίμσον Γουίλλιαμ	25, 141, 143, 147
Σκόμπυ Ρόναλντ	126,25
Σλιμ Γουίλλιαμ	163
Σμιθ Μπέντελ	29,133,149,183
Σμίντ Χάρι	181
Σομαλία	68,69
Σόμερβιλ Τζέημς	25,109
Σόμπερτ Γιουτζίν	91
Σουζούκι Καντάρο	21,181,192
Σπρούανς Ρέϊμοντ	29, 111, 173, 181, 183
Στάλιν Ιωσήφ	26, 27, 51,95, 96,97, 99, 145, 153-159, 162
Στάλινγκραντ (πολιορκία)	96,97
Σταρκ Γουόλτερ	101,102
Στίλγουελ Τζω.	29,105,183
Στιλπνάγκελ Καρλ	91
Στούντεντ Κουρτ	19,61
Στουμφ Χανς	163
Στρατόπεδα συγκέντρωσης	189
Συμεών Β΄ (Βουλγαρία)	23, 131
Συνθήκες	11
Συνθηκολόγηση (Γερμανία)	149,163
Συνθηκολόγηση (Ιαπωνία)	187
Συνθηκολόγηση (Ιταλία)	119,125
Συνθηκολόγηση (Ρουμανία)	129
Συντομογραφίες	201
Συρία	65
Τ	
Ταϊλάνδη	107
Τάραντο (ναυμαχία)	57

Τακέο Κουρίτα	115
Τέντερ Άρθουρ	25,117,163
Τεχεράνη (διάσκεψις)	99
Τιμοσένκο Σεμιόν	27,31,33,91
Τινιάν (απόβασις)	175
Τίτο Γιόζεφ	63, 130, 131
Τόγιο Χιντέο	21,175, 178, 192
Τογιόντα Σοέμου	19, 173
Τόκιο (βομβαρδισμοί)	175
Τομογιούρι Γιαμασίτα	192
Τολμπούκιν Φίοντορ	27,99, 129, 159
Τομπρούκ (μάχες)	76,75
Τουλόν (ναύσταθμος)	79,80
Τουρκία	11,63
Τριμερές Σύμφωνο	11,16
Τρούμαν Χάρρυ	29, 145, 153, 163, 184
Τσαγκ Καϊ-Τσεκ	13, 78, 87, 171
Τσάμπερλαιν Νέβιλ	14, 15, 24, 25
Τσεχοσλοβακία	15,139,149
Τσιάνο Γκαλεάτσο	21
Τσολάκογλου Γεώργιος	63
Τσουδερός Εμμανουήλ	55, 65
Τσώρτσιλλ Γουίνστον	25, 37, 38, 51, 60, 62,68, 78, 84, 86, 87, 99, 126, 148, 152, 153, 156, 157, 158, 159, 163
Τυνησία	85,86

Φ

Φιλιππίνες	106,109,176,177,178,179
Φινλανδία	23,32,33,155
Φλέτσερ Τζακ	29, 111, 115, 133, 167
Φράνκο Φραντσίσκο	11, 13
Φρέϊμπεργκ Μπέρναρντ	61
Φρίντεμπουργκ Χανς	149,161

X

Χαϊλέ Σελασιέ	13,69
Χάκων Ζ' (Νορβηγία)	37
Χάλσεϋ Γουίλλιαμ	29, 165, 167, 169, 177
Χαλύβδινη Συμφωνία	11,20
Χάρρις Άρθουρ	25,133,141
Χαίπνερ Έρικ	97,95
Χαραγιόσι Χουακουάτε	167
Χαρπ Γιόζεφ	143,147
Χάρτες	18,56,80,88,100,116,134, 189-190
Χερβούργο	135
Χιούϊτ Χένρι	83
Χίμλερ Χάϊντριχ	19,119
Χιντέκου Τόγιο	192
Χιροσίμα	168,184,185
Χιροχίτο (Ιαπωνία)	21, 187
Χίτλερ (Γερμανία)	9,14,15, 19, 26, 45, 46, 52, 85, 90, 94-97, 98, 118,136,139,149,160,162
Χόμα Μασαχάρου	21,106,109,183,192
Χόλαντ Σμιθ	175
Χότζες Κούρτνεϋ	143
Χόλντριτζ Ντίντριχ	137
Χόμπνερ Ρούντολφ	143,145
Χονγκ Κονγκ	105,163
Χόντο Σινγκέρου	192
Χόρπ Γιόζεφ	143,147,159
Χότζα Εμβέρ	128, 129
Χότζες Κούρτνεϋ	143
Χουμπ Χάνς	17,141

